

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Corpus iuris civilis

Accursius, Franciscus

[Nürnberg], 27. Dez. 1486

[Liber primus.] De iusticia et iure.

[urn:nbn:de:bsz:31-319935](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319935)

te vete. iur. enude. l. j. §. ij. z. l. ij. §. que omnia.
in **C**asden institutioes. l. cade instituta. vñ collige bñ
libzū sumptū ex volumie. ff. vel pprie dic instōnes qd mā
davit fieri. nunc mādat piri. nā particio aium legētis in
ciat. mōtē intelligētis pparat. memoriā artificiose re
format vt. j. d. le
ga. §. sed nō vsqz
z. ff. de excep. do
li. l. j.

Prima ele
meta. quia sicut
ex quatuor ele
mentis oia coz
pora. pñciantur
vt terra z aqua.
z ignez aere. i. ex
viribus boz qua
tuor elemētōz
totus mund⁹ gu
bernatur. ita hic
liber pprehendit
omnia iura. Et
no. q. terra est tri
gida z sicca. aq
frigida z humi
da. ignis calidus
z siccus. aer cali
dus z humidus
Dumū bz natu
ra melancholie se
cundū. f. aq. fleu
ms. ignis colere
sanguis respon
det aeri.
Quoniam. f.
institutiōibus.
Prima erat in vsu
z nunc desit. Ac
curius flo.

Constitutio. nota legem tolli p̄ diffuetudinē vel p̄ cō
trariā p̄suetudinē. et iterū eandē p̄suetudinē. p̄ supuent
entes legē tolli. sic. ff. de sepul. viō. l. ij. §. viuis. z in autē.
de be. z tal. §. j. als. §. sed qm̄ colla. j. z subicit hoc ab im
pēnali. z. est optimū exemplū. **C**ō iudi. rem nō nouā.
Quas. i. institutiōes. z accipe legimus z cognouim⁹
f. eñe cōpositas ex omnibus. z. Accur. flo.

Constitutio. nota legem tolli p̄ diffuetudinē vel p̄ cō
trariā p̄suetudinē. et iterū eandē p̄suetudinē. p̄ supuent
entes legē tolli. sic. ff. de sepul. viō. l. ij. §. viuis. z in autē.
de be. z tal. §. j. als. §. sed qm̄ colla. j. z subicit hoc ab im
pēnali. z. est optimū exemplū. **C**ō iudi. rem nō nouā.
Quas. i. institutiōes. z accipe legimus z cognouim⁹
f. eñe cōpositas ex omnibus. z. Accur. flo.

Constitutio. nota legem tolli p̄ diffuetudinē vel p̄ cō
trariā p̄suetudinē. et iterū eandē p̄suetudinē. p̄ supuent
entes legē tolli. sic. ff. de sepul. viō. l. ij. §. viuis. z in autē.
de be. z tal. §. j. als. §. sed qm̄ colla. j. z subicit hoc ab im
pēnali. z. est optimū exemplū. **C**ō iudi. rem nō nouā.
Quas. i. institutiōes. z accipe legimus z cognouim⁹
f. eñe cōpositas ex omnibus. z. Accur. flo.

Constitutio. nota legem tolli p̄ diffuetudinē vel p̄ cō
trariā p̄suetudinē. et iterū eandē p̄suetudinē. p̄ supuent
entes legē tolli. sic. ff. de sepul. viō. l. ij. §. viuis. z in autē.
de be. z tal. §. j. als. §. sed qm̄ colla. j. z subicit hoc ab im
pēnali. z. est optimū exemplū. **C**ō iudi. rem nō nouā.
Quas. i. institutiōes. z accipe legimus z cognouim⁹
f. eñe cōpositas ex omnibus. z. Accur. flo.

Constitutio. nota legem tolli p̄ diffuetudinē vel p̄ cō
trariā p̄suetudinē. et iterū eandē p̄suetudinē. p̄ supuent
entes legē tolli. sic. ff. de sepul. viō. l. ij. §. viuis. z in autē.
de be. z tal. §. j. als. §. sed qm̄ colla. j. z subicit hoc ab im
pēnali. z. est optimū exemplū. **C**ō iudi. rem nō nouā.
Quas. i. institutiōes. z accipe legimus z cognouim⁹
f. eñe cōpositas ex omnibus. z. Accur. flo.

Constitutio. nota legem tolli p̄ diffuetudinē vel p̄ cō
trariā p̄suetudinē. et iterū eandē p̄suetudinē. p̄ supuent
entes legē tolli. sic. ff. de sepul. viō. l. ij. §. viuis. z in autē.
de be. z tal. §. j. als. §. sed qm̄ colla. j. z subicit hoc ab im
pēnali. z. est optimū exemplū. **C**ō iudi. rem nō nouā.
Quas. i. institutiōes. z accipe legimus z cognouim⁹
f. eñe cōpositas ex omnibus. z. Accur. flo.

facundissimos p̄fecim⁹: i hos
quatuor libros easdē^m insti
tutiones p̄iri iussim⁹. vt sint
totius legitiē sciē p̄ima^m ele
menta. in q̄b⁹ breuiter exposi
tū est: z q̄b⁹ antea obrinebat:
z q̄b⁹ postea dissuetudie^m inū
bratū ab ip̄iali remedio illu
minatū ē. **Q**uas^m ex oib⁹ an
tiquoz instōib⁹ p̄cipue ex cō
mentarijs caij nri tā instōnū
q̄ rez q̄tidianaz alijqz mul
tis p̄mentarijs p̄positas: cum
tres viri prudentes p̄dicti no
bis obrulerūt: z legim⁹ z cog
nouim⁹: z plenissimū n̄raz cō
stitutio nū robur eis accomo
dauim⁹. **S**ūma itaqz ope^m
z alacri^m studio: has leges^m no
stras accipite: z vosmetip̄os
sic eruditos oñdite^m vt spes^m
vos pulcherrima foueat toto

scdm pl. quod n̄b il est **U**el dic hoc plerumqz fieri. vt aliquid
ponatur in rubrica quod in textu non ponitur. vt. **C**. de reli.
nam nihil in textu ibi dicitur de ludo alee. vel dic q̄ est veri⁹
vt diffiniatur. vt dicimus. j. co. ti. §. iuris p̄cepta in glo.
Accur. floren.

legitio ope p̄fecto^m posse etiā
n̄ram^m rēpublicā in p̄t̄o eius
vobis^m credēdis^m gubernari.

De iusticia^m et iure^m.

Iusticia^m est p̄stās z p̄
petua volūtas ius su
um vnicuiqz tribuēs^m
Juris prudētia est dīpiaz
stqz hūanaz rez noticiā iu
sti atqz iniūsti scia **H**is igit^m
generaliter cognitio^m: z incipi
entib⁹ nobis^m exponere iura
pp̄t̄i romani: ita maxievident^m
posse tradī^m p̄modissime: si p̄
mo leu^m ac simplici^m via: post
tēinde diligentissima^m atqz exa
ctissima^m itēptatōne^m singla
tradant^m: alioquī si statī ab ini
t̄io rudē adhuc z ifirmū aium
studiosi m̄stitudie ac varieta

Iusticia.
Hec iu
sticie dif
finitō p̄
intelligi de diuina
iusticia. quasi dicat
diuina iusticia ē vo
luntas constans et
perpetua z cetera.
Im hoc verba i ca
posita sunt plana.
Sed nōne iniūstuz
fuit q̄ tātū datū fū
it mercenario in se
rovementi quantū
illi qui mane vene
rat. q̄ tātū dei iu
sticia laudat. **R**n.
illud mystice dicit
q. d. tātūz hēbit de
paradiso ille qui de
cedit in hoc vltio se
culo si faciat bonū
quātū et ille qui de
cesserit in p̄imo se
culo. **A**ldic fm̄ io.
q̄ de fragili homis
iusticia loquitur. q.
di. iusticia humana
vel que est in homi
ne est voluntas cō
stans. z. fm̄ hoc
illa duo verba con
stans z p̄petua abif

duntur extra. quia homini nō possunt p̄uenire. cū scriptum
sit q̄ septies in die cadit iustus. z illud. nunc q̄ in eodē statu p̄
manet. vt in autē. de nō alie. aut p̄mu. §. vt autē. **I**te q̄ in fi.
dicit ius suū vnicuiqz tribuens. intellige q̄rum ad affectio
nē. q̄ ad actū nō p̄t. q. d. habens affectū tribuendi. sic. d. in
rubrica p̄benij dicitur de augusto. sicut d̄ matrimonio q̄d ē
indiuidū. vt. j. de pa. po. in p̄m. licet interdū diuidat vt pa
ret. **C**. de repud. l. consensu. **U**el tercio exponē. vt in summa
huius ti. vt voluntas. i. mens constans. i. bona quasi habit⁹
mentis bonus. Sed tullius sic diffinit. **I**usticia est habitus
animi cōmuni vtilitate seruata suā cuiuslibet tribuens digni
tatem. **S**ecundū platonē. **I**usticia est virtus que plurimum
p̄t in his que n̄mū p̄t. **U**el prout ego credo. **I**usticia est
animi congrua dispositio in singulis rebus recte diuidens
k **T**ribuēs. vt honeste viuat z sic sibi alterū nō ledat. imo
p̄ficiat. vel dic ius suū. id est hominis meritum.
Noticiā. p̄t recte legi. z illa dictio scientia est ablatiui ca
sus. vel econtra sit nominatiui casus. z bec dictio noticiā sit
ablatiui casus. sic. j. ti. j. in p̄m. **S**ed nunquid fm̄ hoc optet
q̄ quicunqz vult iuris prudens vel iuriconsultus esse debe
at theologiam legere. **R**n. non. nā in corpe iuris bec omnia
inueniuntur. vt. **C**. de sum. tri. z fi. ca. z. **C**. de sacrosan. ecclē.
z d̄ ep̄s. z cle. z in autē. sub multis titulis vbi sp̄aliter de di
uinis tractatur. **I**tem que est differentia inter iusticiā et
ius z iuris prudētiā. **R**n. **I**usticia est virtus. **I**us est ei⁹
virtutis executiū. **J**uris prudētia est scientia illius iuris.
Ite iusticia est summū bonū. **I**us mediū. **J**uris prudē
tia infimū. **I**te iusticia vult tribuere vnicuiqz ius suū. **I**us
vero coadiuuat. **J**uris prudētia docet qualiter illud fiat.
Accur. flo.
Mis igitur. nunc vult dicere qualiter leges sunt docēde
n **C**ognitio. id est visa diffinitione iusticie. z iuris prudētie.
O **I**ncipientibus. datue p̄t legi. cū verbo. j. vident. vel
ablatiue. vt superius respiciant. et bec verior. **A**ccur.
P **M**obis. loquitur p̄pilatores. huius libū in persona iu
stianij qui debet exponere per eos.
Q **T**radī. scz iura populi romani.
R **C**ui. quo ad verba. **A**ccur.
S **S**implici. quo ad sententiā. **A**ccur.
T **D**iligentissima. quo ad subtilia verba.
V **E**xactissima. quo ad subtilē materiā z sententiā.
a 3

Interpretatione idest facili sententia.

Que scilicet diffidentia.

Quertit. nota contra inconstantiam. sic ff. d. p. in c. p. in vnde salomon. Atria sunt mibi incognita. et quartum quod penitus ignoro. via colubis super lapidem. via avis volantis in aere.

via nauis in medio maris. quartum diffidentius via iuuenis in adolescentia sua. vnde dicitur in integ. resti. eoz. facilitati bus. vt. j. de here. qua. et dif. §. facien dum.

Naturus. hic nota puerbium. qui vadit plane vadit sane.

Iuris precepta. i. iura papietia papiet aliquid quod papiet ad aliquod istorum trium. nam non omne ius papiet ino quoddam punit. quoddam vetat. quoddam pimitit vt. ff. de le. et se. con. l. le. gis. quoddam psumit vt. ff. de rei ven. l. is. quoddam hortatur. vt. l. d. trans. ac. l. age.

Honeste. s. q. tum ad se. que honestas et circa matrimonium est. vt. ff. de ritu nup. l. semp. et circa mores fual vt. ff. d. tu. et cu. d. a. ab his. l. scire optet §. penul. Accur.

Alterum non ledere vnde illud. quod tibi non vis fieri alij non feceris. vt in de ere. in prin. Accursus.

Ius suum. vt non solum non ledat. sed etiam adiuet. nam non sinit abstinere a malo. nisi fiat quod bonum est. vt. ar. in de ere. l. x. vi. di. c. non satis. Sed nonne hec verba accipiuntur hic sicut. §. in diffinitione iusticie in fi. Rn. no. imo ibi bectria pberdit. hic aut illud solum quod extra duo prima relinquitur et nota quod in hoc re. pbo opi. pi. et alioz qui dixerunt quod in hoc re. non diffinitur ius. Ius aut est ars boni et equi. cui merito quis nos sacerdotes appellat. nam dico quod hec verba que hic sunt tantum de pstant. nam quod hic dicit precepta iuris. per hoc dicit ars. cui ars sit collectio preceptorum. Itē per hoc quod dicit honeste viuere. alterum non ledere. vs. tantum quantum boni et equi. Item per hoc quod dicit ius suum unicuique tribuere. colligo cuius merito quis nos sacerdotes appellat. i. sacra vel iura sua cuiuslibet ministrantes vt. ff. de i. l. i. r. no. Accur.

Quius studij. idest artis adipiscende per studium. que sunt positiones. i. spes fm. p. sed scdm az. sic. i. sup duobus generibus non speciebus ponit bec ars studio discenda. nec enim placet quod ex multitudine rerum multa dicant iura. sic enim diceretur ius aliud equum quod super equo tractaret. aliud asinum. et sic de singulis. sed ego credo quod iste non fuit. p. intellectus. sed ille qui est preceptoris mei.

Rei romane. et consistit in sacris in sacerdotibus et magistratibus. ff. eo. l. j. §. publici. et in autē. vt. l. ma. et autē. §. quia vero. col. viij. et. de sum. tri. et si. ca. inter claras. et. ff. d. orig. iur. l. ij. §. post originem.

Spectat. s. principaliter. nam et singulorum est utilitas re. pu. seruari. k. Pertinet. s. principaliter. secundario autē ad pu. utilitatem pertinet. expedit. n. reipu. et. vt. j. de his que sunt sui vel alie. iur. §. pen.

Priuate. sed quid de publico. Rn. non dicit in hoc libro sed. ff. d. iure sit. et. l. eo. ti. et in alijs ti. sequentibus. et fere per oēs tres libros codicis. vbi de iure pu. tractat. Et nūquid illud est tripartite collectum. Rn. sic vt statim dicam. et ex eis dem preceptis. Cū ergo eadē sint exempla pu. et pri. quare de priuato tm dicit quod est tripartite collectus. Rn. q. plura erat de eo priuato dicitur. Item cū fecisset hūc librum cā rudius nolebat eos multuz aggrauare. quod fecisset si traasset de

iure publico in hoc libro. Accur.

Tripartite. in iure. n. priuato. vt in suo toto tripartita sunt precepta. naturalia vt hoc. nemine cū alterius damno fieri locupletem. vt. ff. de condi. inde. nam natura. Item gentium vt quod quisque ob tutelam sui corporis fecerit iure scisset extinet. vt ff. e. l. ij. et. ij. itē sunt civilia. vt precepta de vsuc. de priuata et in utilitate est vsucapio vt. j. de vsuca. in prin. ibi ne dominia. et. sic publicus est et eisdē exemplis. et pōe eadē exempla vt ecce a iure naturali vt non locupletetur cum iactura alteri res publica. a iurē ge. ti. vt liceat reipublici. pulsare iniuriam. Item a iure civili vt respu. vsucapit. sicut priuatus que ex ipa ponent. j. statim in iure priuato.

Ius naturale est quod natura omnia animalia docuit. Nam ius istud non solum humani generis proprium est sed et omnium animalium que in celo sunt in terra. que in mari nascuntur. Hinc descendit maris atque femine coniugatio. quam nos matrimonium appellamus. Hinc liberorum procreatio et educatio. Et idem etiam cetera quod animalia istius iuris pericia censerit. Hinc autem civile vel gentium ita diuiditur: Omnes populi qui legitime et moribus reguntur. partim suo proprio partim communi iure omnium hominum vtuntur. Nam quod quisque populus ipse sibi ius constituit. id ipsius proprium ciuitatis est. vocaturque ius civile quasi ius proprium ipsius ciuitatis. Quod vero naturalis ratio inter omnes homines constituit. id apud omnes populos

gentium et ciuilibus. nunc de eis dicit. et primo de iure naturali. Accursus.

Ius naturale est quod natura. i. de. et nominatiue et ablatiue potest legi. sic. §. t. j. Et nota quod quatuor modis ius naturale ponitur. quibus prius gentium. vt. j. de rerū di. §. singulorum. quodque prius iure pactorum. et sic pro iure proprio. vt. ff. de pac. l. j. quodque pro eis contrario. scz. p. eo quod rescindit pacta. vt re. stitutions minorum. vt. ff. de mi. l. j. quodque prius instinctu nature. vt. ff. de i. l. j. §. ius autē naturale. Sed scdm canonius naturale dicitur quod in lege mosaica vel in euangelio continetur. vt in principio decretorum. et istud quod hic est nominatiui casus.

Ius benedico omnia animalia. nam ius istud non solum est hominum. sed commune omnium animalium.

Ius humani. idest hominum.

Ius in celo. idest in aere. vt aues que in arboribus et in aere nascuntur. vt. j. de rerū diu. §. apium.

Ius in terra. vt fere bestie que suis lustris idest cubiculis nascuntur. et etiam quedam aues.

Ius in mari. vt pisces. idem dico et si in qualibet alia aqua nascuntur. Accur. de iur. nat. et. §. ius naturale.

Hinc. idest ab hoc iure naturali. scilicet deo qui primo adam eue coniunxit. et in paradiso delicias posuit.

Maris. idest masculi.

Conjunctio. scz. animorum non corporum. vt. ff. de re. iur. nup. §. i. Accur.

Appellamus. matrimonium. i. affectum matrimonij. Et sic nota quod matrimonium. quo ad originem est de iure naturali. scz. deo vt hic dicit. de iure gen. etiam dicitur quia ab eo receptus est de iur. civili etiam dicitur quod forma ei ad iunxit. et solennitatem vt patet. j. de nup. per totum tit. cuius dicit a quibus nup. sic abstinendum. et. ff. de ritu nup. p. totū vnde debet dici de iure civili. vt. ff. de iur. i. ius civile. Accursus.

Ius liberorum. nam deus operatur ad liberorum procreatio nem et naturalis instinctus. Accur.

Et educatio. nam hoc ius naturale mouet patres ad educandos filios suos potius quam alienos. vt. ff. de iur. i. ius civile.

Substantia

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

de iure

Cetera. i. etiam alia pter bomies.
Iuris naturalis. de quo loquimur. et eo ei q autis vo
lat. piscis natat. gallina oua calescit. mouent isto iur na
Ius ac. diuidit. i. vnu ab altero sic pgnoscat turali.
Et moab. na quida sunt qui regunt tm moab. 7 et
quida q nec mo
ribus nec legib?
vt bomies silue
stres. 7 ena qui
dam legibus tm
7 nou moribus.
Omnium. i. eo
iure qd est comu
ne oim hoim si
ue scriptu sit siue
non.
Ius civile. vt
sunt statuta ter
raz. q iura mu
nicipalia dicunt
vt. de em. l. f.
l. j. 7 sic dicit ad
differentia iuris
naturalis. i. iuris
gentiu. 7 ita acci
pitur hic. Secdo
modo dicit ius
civile lex. xij. tab.
vt. ff. de iust. 7 iu
re. l. ius civile. §.
docigitur. Ter
cio dicit ius cui
le omne ius qd
no est pzonuz. et
sic accipit de iu
st. 7 iur. l. ius au
tem civile in pn.
§. ius pzonum.
Quarto dicitur
disputatio pu
deta que fuit fa
cta sup lege. xij.
ta. vt. ff. de orig. iu. l. iij. §. bec disputatio. fm io. **Q**uid qd
quid scriptum habemus de iure dicit ius civile. vt cu dicit
tur est em sanctissima res civilis sapientia que precio nu
mario no est estimata. vt. ff. de va. cog. l. j. §. p inde. **S**er
to dicit quotiens addit aliquid iuri naturali vt in matri
monio dixim? mo vel detrahit iuri naturali vt in vsuca.
vt. j. de vsuca. in prin. vel additur iuri gen. vt in tutela in
uenta a iure civili originaliter. vt. j. de tu. in prin. vel detra
bitur vt in pte seruoꝝ restricta. vt. j. de his qui sui vel
alie iur. sunt. §. sed hoc tpe. hoc em ius civile dicit vt. ff. de
iust. et iur. l. ius civile. j. rno. 7 bec exempla sunt ibi nota
ta. **A**ccur.
Quod vero naturalis. no. q ius gentiu naturali rde
est inductu. vt bic. j. de rex. di. §. singuloꝝ. vnde est imu
tabile. vt. j. e. §. sed naturalia. **A**ccur.
Ant. vt est religio erga deū. vt parctibus et patrie
parcamus. vt ptra violentia resistam? vt. ff. de iust. 7 iur
l. j. in fi. 7. l. ij. **I**te pventiones siue pacta q apd omes ge
tes valent. vt. j. e. §. ius autē gentiu. et. ff. de pac. l. iurisge
tium in principio.
Ora q. quia omnis populus vtitur. itaq. 7. **A**ccur.
Que singula. i. iura gentiu 7 civilia quibus vtunt ci
ues romani et effect? eoz iurū dicit. j. de rex. di. §. singu
loꝝ. vsq. ad fi. ti. vbi dicit qualiter acquirunt domia iure
gen. **I**te. j. de vsuc. 7 in ti. se. quibus dicit qualiter acquirū
tur dntia iur civili. 7 fm hoc referē ad primū dicitū. 7 illd
intelligas de iure civili romanoꝝ generali. **N**el aliter dic
pponem? j. e. ti. §. pe. vbi dicit alterū variabile vt civile.
alterū no vt gentiu. 7 fm hoc no referē ad primū dicitū.
sed ad id quod dicit. §. nam 7. et qd vero 7.
Proponem? sed vbi. **I**tem. foze. j. de rex. di. §. singu
rum. 7 referetur no ad primū dicitū. sed ad id qd dicitum
est. na qd quisq. 7. 7 ibi. quod vero 7. **A**ccur.
Sed ius quide 7. dicitur autem populos cōe 7 pro
prium ius habere. sed 7.
Appellat. i. nomē illi? ciuitatis vbi factū est ius civile
debet ei imponi
Solomis. noia sunt ppositoz statutoꝝ in illa ciuita
tibus. sicut si appeller quis ius civile boū. statutu a pposi

toribus inuentū 7 pfilio pfirmatū. **N**o errauerit. imo be
ne dixerit. **A**ccur.
Sic em. 7 ius qd pro se tm pposuerunt. als effect genera
lis lex. vt. j. e. §. lex est. 7 d. hoc. i. iure civili gñali pōt bic loq.
Ius quiritū. p eodem licet nomina mutet. **A**ccur.

Ius autē gentiu omi hu
mano generi cōe est. **N**am
vsu exigente 7 humanis neces
sitatibus gētes humane iura
quedā sibi pstituerunt. bella
etm orta sūt 7 captiuitates se
cute 7 puitates q sūt naturali
iuri ptrarie. **I**ure ei naturali
oēs hoies ab initio liberi na
scbant. **E**t ex hoc iure gē
tiu oēs pene ptract? introdu
cti sūt: vt p̄tio 7 veditio: lo
catio 7 pductio: societas de po
siti 7 mutui: 7 alie innume
rabiles. **C**ōstat aut ius no
strū q vtimur: aut ex scripto:
aut ex nō scripto: vt apd gre
cos grecū. **S**criptū aut ius
est lex plebiscita. senatuscon
sulta: pncipū placita: magra
tua edicta: rnsa prudentum:
Lex ē qd populus roman?
senatorio magistratu interroga
te veluti consule? pstituebat

tunc magis suas p̄suetudines habebant. 7 statuta. puta vt
nullus vineā vel ortū alterius intraret 7 hoc sequit. et pba
tur. ff. de iust. et iur. l. ex hoc iure. **A**ccur. **I**tem. **I**tem. **I**tem.
Bella. sed qd a iure descendit bellū. **R**ū. loquit de eo
qd a populo romano est inductū. vt. ff. de cap. et postli. re
uer. l. hostes. **I**te pulsare violentiam. qd est licitū vt. ff. de iur
st. et iur. l. vt vis. 7 ff. de vi et vi ar. l. j. §. vii. vi. cū modera
mictū. vt. l. vñ. l. j. **B** Ab initio. sed nūquid bodie qui
dā dicunt q sic nos ptra. nam seru? nascit. vt. j. de iur. p. §.
serui. 7 ff. de na. resti. l. interdum.
Mene. pene dicit pter quatuor contractus. vt stipulato
ne vt. j. de act. §. d p̄stituta. **I**te lraz obli. vt. j. d lraz obli.
Ite pter ptractū emp̄iteoti. vt. j. loca. §. adeo. **I**te pter
spon. lar. i. donationē p̄ nup. vt is autē. vt spō. lar. §. j. col.
ix. **E**t no. q bic d̄ omes ptractus esse de iure gen. sed non
omnes obligatōes. na que ex maleficio vel quasi no sunt de
iure gen. s. vel a lege. xij. tab. vel alia lege. **A**ccur.
Innumerabiles. i. no facile ad numerandū habiles. vt.
j. de rebus corp̄alibus 7 incorp̄alib? in prin.
Constat aut ius nostrum. large vocat ius civile. quicqd
scriptū habemus d iure generali. vt dixim? §. e. in glo. vt sūt
statuta terraz 7. ibi quinto. **I**tem quicqd bēm? d moabuf
hic p̄bendit. §. generalibus. vt patet ex inferioribus.
Et scripto. de hoc dicit vsq. ad. §. j. et nō scripto. d nō
scripto ibi dicit. **A**ccur. floren. **E**t. pro sicut.
Apd grecos. na 7 greci vtēbant iure scripto 7 nō scri
pto. vt. j. e. §. nō ineleganter. **A**ccur. floren.
Lex est. bec diffinitio quo ad sniam p̄cordat cū ea que ē
ff. de le. et se. con. l. j. l. 3 quo ad verba dissentiat. **D**iffinitur et
alio mō generalib? **L**ex ē sanctio sancta iubēs honesta. p̄bi
beis dnta. q sumit ex lege greca. ff. de leg. et se. con. l. ij. **I**tem
diffinit et tercio mō vt in alia lege greca colligit. ibi. **A**ccur.
Veluti exemplificatiue ponitur. nam facta p̄nocatione
populi ro. magistratus. i. senatus nō tot? sed qui maior erat
omnibus interrogabat pplm. i. p̄sul. an sic placeret. 7 sic ad li
bitū populi fiebat. vt. ff. de orig. iur. l. iij. **A**ccur.
Consule. nam consul. vice senatorū interrogabat popu
lum. et sic ipsi senatores vident interrogare. na q p̄ aliu fa
at p se facere videt. vt. ff. de vi et vi ar. l. j. §. dicitur. 7 ff. de

Iurino. qui
fuit eoz rex. dicit?
a quiris qd est ba
sta qz magna basta
in bello vtēbatur.
Ciuilitatis. sed
simpliciter dicitur
ius civile
Cōstrū. scz ro
manoꝝ per excellē
tiam.
Ius. i. civile ro
manoꝝ. p̄m vs ge
nerale si est factum
vt sic generale.
Cirgilius. idēz
in apostolo nā pau
lus in diuina scrip
tura intelligit. **I**te
vbi dicitur sapiens
intelligit salomō.
Ius aut. aut p
sed et repetit de iu
re gen. vt aliquid
addat.
Humano. sed
nūquid plura hūa
na genera sūt. **R**ū.
no sed ex pone. i. oi
bus hominibus.
Ius vsu. ab ini
tio emz pauci erāt
hoies quīs indi
guerunt tm aliquo
comuni vsu. 7 quā
do plures fuerunt

admi. lu. l. ita ante. §. gessisse. nā recte oia nostra facim⁹ qui-
bus a nobis autoritas impit. vt. C. de ve. iu. enu. l. j. ver. oia
r **P**lebiscitum. vt luti. exemplificatiue ponit vt. §. j. pri.
erat enim vnus noie tribunus. q̄ perat plebeiorū magistratui
qui interrogauit plebeios. vt. ff. d. orig. iur. l. ij. 7 mltas leges
habemus de his.
vt. de lege aquilia.
vt. j. ad. l. aq. §. b.
tamē capite. 7 ne p̄
fides accipiant nisi
esculenta. vt. ff. de
offi. pcon. l. solent.
§. fi. 7. ff. d. offi. p̄.
l. plebiscito.

Plebs a genere.
est aut gen⁹ qd̄ p̄
dicatur de plurib⁹
differentibus spe-
cie. vt aialium aliō
ronale. aliud irro-
nale. 7 sic se bz p̄ls
vt sequitur ad no-
biles 7 ignobiles.
Species aut que p̄
dicatur de plurib⁹
differentibus nūe-
ro. vt homo aliud
licius. aliud fetus.
sic se habet plebs.
nā minores tm̄ cō-
prehendit. vt sequi-
tur.

Plebs a genere.
est aut gen⁹ qd̄ p̄
dicatur de plurib⁹
differentibus spe-
cie. vt aialium aliō
ronale. aliud irro-
nale. 7 sic se bz p̄ls
vt sequitur ad no-
biles 7 ignobiles.
Species aut que p̄
dicatur de plurib⁹
differentibus nūe-
ro. vt homo aliud
licius. aliud fetus.
sic se habet plebs.
nā minores tm̄ cō-
prehendit. vt sequi-
tur.

Plebs a genere.
est aut gen⁹ qd̄ p̄
dicatur de plurib⁹
differentibus spe-
cie. vt aialium aliō
ronale. aliud irro-
nale. 7 sic se bz p̄ls
vt sequitur ad no-
biles 7 ignobiles.
Species aut que p̄
dicatur de plurib⁹
differentibus nūe-
ro. vt homo aliud
licius. aliud fetus.
sic se habet plebs.
nā minores tm̄ cō-
prehendit. vt sequi-
tur.

penā quā debebat ille pati p̄pter delictū qd̄ forte fecerat
ei remisit. Accur.
q̄ **A**licui. penam merenti.
r **P**rogauit. l. nō merenti. vel merētī maiorē forte q̄ eēt
dignus vt pena eius mer⁹ sic multoz. vt. ff. de penis. aut
facta. §. fi. Acc.

Proponere. vt p̄ epistolā p̄sti-
tuit. vt p̄gnoscēs t̄creuit. vt
edicto p̄cepit. lege. eē p̄stat.
p̄ sunt que p̄stitutiones ap-
pellant. Plane ex his quedaz
sūt p̄sonales que nec ad exē-
plū trahunt. qm̄ nō hoc prin-
ceps vult. Nā qd̄ ob meritū
indulget alicui. vel si cui penā
p̄rogauit. vt si cui sine exem-
plō subuenit p̄sonā nō trans-
greditur. Alie aut cū genera-
les sint oēs p̄culdubio tenēt.
Pretorū quoq; edicta non
modicā obtinēt iuris autori-
tatem. Hoc etiā ius honorari-
um solem⁹ appellare. qd̄ qui
honores gerūt. i. magistrat⁹
auctoritatē huius iuri tederūt.
Proponebant. 7 ediles curu-
les edictū tē q̄busdā cāis. qd̄
edictū iuris honorarij portō
est. **R**esponsa prudentū sūt
sententie et opinionēs eozuz

Proponere. vt p̄ epistolā p̄sti-
tuit. vt p̄gnoscēs t̄creuit. vt
edicto p̄cepit. lege. eē p̄stat.
p̄ sunt que p̄stitutiones ap-
pellant. Plane ex his quedaz
sūt p̄sonales que nec ad exē-
plū trahunt. qm̄ nō hoc prin-
ceps vult. Nā qd̄ ob meritū
indulget alicui. vel si cui penā
p̄rogauit. vt si cui sine exem-
plō subuenit p̄sonā nō trans-
greditur. Alie aut cū genera-
les sint oēs p̄culdubio tenēt.
Pretorū quoq; edicta non
modicā obtinēt iuris autori-
tatem. Hoc etiā ius honorari-
um solem⁹ appellare. qd̄ qui
honores gerūt. i. magistrat⁹
auctoritatē huius iuri tederūt.
Proponebant. 7 ediles curu-
les edictū tē q̄busdā cāis. qd̄
edictū iuris honorarij portō
est. **R**esponsa prudentū sūt
sententie et opinionēs eozuz

Proponere. vt p̄ epistolā p̄sti-
tuit. vt p̄gnoscēs t̄creuit. vt
edicto p̄cepit. lege. eē p̄stat.
p̄ sunt que p̄stitutiones ap-
pellant. Plane ex his quedaz
sūt p̄sonales que nec ad exē-
plū trahunt. qm̄ nō hoc prin-
ceps vult. Nā qd̄ ob meritū
indulget alicui. vel si cui penā
p̄rogauit. vt si cui sine exem-
plō subuenit p̄sonā nō trans-
greditur. Alie aut cū genera-
les sint oēs p̄culdubio tenēt.
Pretorū quoq; edicta non
modicā obtinēt iuris autori-
tatem. Hoc etiā ius honorari-
um solem⁹ appellare. qd̄ qui
honores gerūt. i. magistrat⁹
auctoritatē huius iuri tederūt.
Proponebant. 7 ediles curu-
les edictū tē q̄busdā cāis. qd̄
edictū iuris honorarij portō
est. **R**esponsa prudentū sūt
sententie et opinionēs eozuz

publiqum qd directo no pcedit. sic r. ff. q. res pigno. obli. pof. l. aristo. in fi. sic e contra peto ex pmissione. que pmissio pbat ex longo vsu. vt. ff. de vsu. cu. de in re verso. m. **C**onsensu. als no possit esse pfectio. cu. consuetudo dicatur quasi cois assuetudo. r. error. pfectio. q. d. impediat. vt. ff. de le. r. se. co. qd no r. o. e.

Constitutio. i. ta. tum valet pfectio. tudo vbi lex scripra no est. q. n. cum lex. vbi scripra est. **E**t nota tres virtutes coisuetudinis. imitandi lege vt b. i. e. Item interpretandi legem vbi lex est dubia. vt. ff. de interp. r. ar. in fi. Item corrigendi vt. ff. de legi. r. se. con. l. de quibus i. fi. r. j. c. q. ea vero. qd d. i. g. u. e. aut est generalis coisuetudo p totu mundu. r. tuc vitat lege vbi q. vt. ff. de le. r. se. co. de quibus. S. si. aut spalis. et tuc vitat lege in eo lo co vbi e. vt. ff. de munia p. d. i. o. r. l. venditor. S. si co. stat. d. i. m. o. d. o. p. legem iur. in ducta. als vincit a lege iupueniente. vt. ff. de sepul. vi. l. i. j. S. diu. in alio au te loco pfectio spalis n. vitat lege. vt. ff. de le. r. se. co. l. p. s. u. e. t. u. d. i. a. r. hoc fm io. r. p. licet aliq. aliter distingerit.

Constitutio. i. ta. tum valet pfectio. tudo vbi lex scripra no est. q. n. cum lex. vbi scripra est. **E**t nota tres virtutes coisuetudinis. imitandi lege vt b. i. e. Item interpretandi legem vbi lex est dubia. vt. ff. de interp. r. ar. in fi. Item corrigendi vt. ff. de legi. r. se. con. l. de quibus i. fi. r. j. c. q. ea vero. qd d. i. g. u. e. aut est generalis coisuetudo p totu mundu. r. tuc vitat lege vbi q. vt. ff. de le. r. se. co. de quibus. S. si. aut spalis. et tuc vitat lege in eo lo co vbi e. vt. ff. de munia p. d. i. o. r. l. venditor. S. si co. stat. d. i. m. o. d. o. p. legem iur. in ducta. als vincit a lege iupueniente. vt. ff. de sepul. vi. l. i. j. S. diu. in alio au te loco pfectio spalis n. vitat lege. vt. ff. de le. r. se. co. l. p. s. u. e. t. u. d. i. a. r. hoc fm io. r. p. licet aliq. aliter distingerit.

Constitutio. i. ta. tum valet pfectio. tudo vbi lex scripra no est. q. n. cum lex. vbi scripra est. **E**t nota tres virtutes coisuetudinis. imitandi lege vt b. i. e. Item interpretandi legem vbi lex est dubia. vt. ff. de interp. r. ar. in fi. Item corrigendi vt. ff. de legi. r. se. con. l. de quibus i. fi. r. j. c. q. ea vero. qd d. i. g. u. e. aut est generalis coisuetudo p totu mundu. r. tuc vitat lege vbi q. vt. ff. de le. r. se. co. de quibus. S. si. aut spalis. et tuc vitat lege in eo lo co vbi e. vt. ff. de munia p. d. i. o. r. l. venditor. S. si co. stat. d. i. m. o. d. o. p. legem iur. in ducta. als vincit a lege iupueniente. vt. ff. de sepul. vi. l. i. j. S. diu. in alio au te loco pfectio spalis n. vitat lege. vt. ff. de le. r. se. co. l. p. s. u. e. t. u. d. i. a. r. hoc fm io. r. p. licet aliq. aliter distingerit.

Constitutio. i. ta. tum valet pfectio. tudo vbi lex scripra no est. q. n. cum lex. vbi scripra est. **E**t nota tres virtutes coisuetudinis. imitandi lege vt b. i. e. Item interpretandi legem vbi lex est dubia. vt. ff. de interp. r. ar. in fi. Item corrigendi vt. ff. de legi. r. se. con. l. de quibus i. fi. r. j. c. q. ea vero. qd d. i. g. u. e. aut est generalis coisuetudo p totu mundu. r. tuc vitat lege vbi q. vt. ff. de le. r. se. co. de quibus. S. si. aut spalis. et tuc vitat lege in eo lo co vbi e. vt. ff. de munia p. d. i. o. r. l. venditor. S. si co. stat. d. i. m. o. d. o. p. legem iur. in ducta. als vincit a lege iupueniente. vt. ff. de sepul. vi. l. i. j. S. diu. in alio au te loco pfectio spalis n. vitat lege. vt. ff. de le. r. se. co. l. p. s. u. e. t. u. d. i. a. r. hoc fm io. r. p. licet aliq. aliter distingerit.

cetera terram. **S**ed boi sublime dedit celsiq. videre. **I**ussit r. cretos ad sydera tollere vult. **E**t in virgilio. **A**lestrisq. illi ouigo est. **A**ccursius.

Ignorantur. et sic statim ponit de iure personar. **E**t nota hic q. digniora preponenda sunt sic. j. de bo. pof. S. aliam vero. et per hoc facimus multas for mationes tituloru **D**e iure personar. **R**ubrica.

Sed boi sublime dedit celsiq. videre. **I**ussit r. cretos ad sydera tollere vult. **E**t in virgilio. **A**lestrisq. illi ouigo est. **A**ccursius. **I**gnorantur. et sic statim ponit de iure personar. **E**t nota hic q. digniora preponenda sunt sic. j. de bo. pof. S. aliam vero. et per hoc facimus multas for mationes tituloru **D**e iure personar. **R**ubrica.

Sed boi sublime dedit celsiq. videre. **I**ussit r. cretos ad sydera tollere vult. **E**t in virgilio. **A**lestrisq. illi ouigo est. **A**ccursius. **I**gnorantur. et sic statim ponit de iure personar. **E**t nota hic q. digniora preponenda sunt sic. j. de bo. pof. S. aliam vero. et per hoc facimus multas for mationes tituloru **D**e iure personar. **R**ubrica.

Sed boi sublime dedit celsiq. videre. **I**ussit r. cretos ad sydera tollere vult. **E**t in virgilio. **A**lestrisq. illi ouigo est. **A**ccursius. **I**gnorantur. et sic statim ponit de iure personar. **E**t nota hic q. digniora preponenda sunt sic. j. de bo. pof. S. aliam vero. et per hoc facimus multas for mationes tituloru **D**e iure personar. **R**ubrica.

Sed boi sublime dedit celsiq. videre. **I**ussit r. cretos ad sydera tollere vult. **E**t in virgilio. **A**lestrisq. illi ouigo est. **A**ccursius. **I**gnorantur. et sic statim ponit de iure personar. **E**t nota hic q. digniora preponenda sunt sic. j. de bo. pof. S. aliam vero. et per hoc facimus multas for mationes tituloru **D**e iure personar. **R**ubrica.

Sed boi sublime dedit celsiq. videre. **I**ussit r. cretos ad sydera tollere vult. **E**t in virgilio. **A**lestrisq. illi ouigo est. **A**ccursius. **I**gnorantur. et sic statim ponit de iure personar. **E**t nota hic q. digniora preponenda sunt sic. j. de bo. pof. S. aliam vero. et per hoc facimus multas for mationes tituloru **D**e iure personar. **R**ubrica.

Sed boi sublime dedit celsiq. videre. **I**ussit r. cretos ad sydera tollere vult. **E**t in virgilio. **A**lestrisq. illi ouigo est. **A**ccursius. **I**gnorantur. et sic statim ponit de iure personar. **E**t nota hic q. digniora preponenda sunt sic. j. de bo. pof. S. aliam vero. et per hoc facimus multas for mationes tituloru **D**e iure personar. **R**ubrica.

Constitutio. i. vnu de statutis iur. gē. nā et alia multa sta-
tuit ius gen. vt. s. ti. j. §. ius aut. sed bodie vici pōt serui? de
iure civili formatione. nā alia olim et alia bodie est bec pote
stas. vt. j. de bis qui sunt sui vel alic. iur. §. si. quare est de iur.
l. ius ar. r. k. **C**onu-
ra qz de iure natu-
rali liberi nasceban-
tur. **C**ontra natura.
i. cōtra ius natura-
le. cū eo iure omēs
liberi sunt. vt. j. de
liber. §. j. et. s. ti. j.
ius autem.

Seruare no. ser-
uum dicitur a seruian-
do et non a seruien-
do sūm isid. sed ta-
bellio dicitur serui?
publicus a seruien-
do. vt. ff. de adop. l.
nō aliter. qui tamē
seru? nō pōt esse. vt
C. de tab. generali
l. r.

Capiuntur. ff.
de sta. bo. l. iij. i. si.
Sunt ex acci-
denti.
Ex ancillis. licz
patre liberū habe-
ant. vt. j. ti. j. r. C. d.
rei vendi. l. partū.
Quid si ex ascripti-
cio et libera. Rñ. se
quē ventrē. vt. i. au-
ten. cō. que ex ascri-
pti. r. li. mu. §. j. col-
la. v.

Captiuitate. q̄
occasione belli cō-
tingit. quod ē de iur.
re gen. vt. s. ti. j. pr.
§. ius autem. Acc.
q̄ iure. et est ter-
cius modus vt. C.
de asserti. tollenda
l. j. §. pe. et est quar-
tus. vt. p̄ ingratitu-
dinem reuocationis in seruitutem. vt. in auten. vt. liberti de
cetero. §. j. in fi. et. §. illud vero. colla. vj. Accur.

Maior. in quo facto sunt quatuor necessaria. scilz q̄ sit
maior. r. an. vt. bic. r. C. de libe. ca. l. si ministerium. Itē et vt
eo a nimo. vt. precij capiat ptem vt. bic. r. C. de liber. ca. l. nō
ideo. Itē et q̄ vere habeat partem. vt. ff. quib? ad libe. pro-
da. nō l. j. l. j. Itē et vendat ignoranti conditionē venditi. vt
ff. d. libe. ca. l. liberis. §. si quis scies. Itē et quintū vt. bic. sci
at conditionē suā vt. ff. si quis ingenuus esse di. l. j. Et si qd
horū defuerit iure cōmuni. puocat in ingenuitatē als nō po-
terit puocare in ingenuitatem. etiam si manumittat. vt. ff.
de sta. bo. l. homo liber. r. ff. de lib. ca. l. cū pacto. nisi redderz
precium. et dñs sponte acciperet. nec etiam dñs accipere cō-
pellitur p̄cū. licet quidam p̄tra dicat vt. ff. si inge. esse di. l. j.
j. Rñ. et. C. quando licet ab emp. di. l. j. et. j. ti. j. an. fi. Sed nū
quid habet in integrū resti. cū sit minor. r. v. an. maior. tñ. r. x.
an. Rñ. non. qz non est mutanda tanta solēmitas. et qz nō est
loc? restitutioni vbi res mutat statū. p̄sus amittēdo. vt. ff.
de minoribus si ex causa. §. p. api. et. ff. de in inte. resti. l. vii?
Sed nunquid patri vel affini p̄mittit reuocatio. vel p̄ officii
iudicis. vel p̄ rei ven. vt. l. cū ad eoz ignominia respici-
at. vt. ff. de rei ven. l. j. et de libe. ca. l. j. et. iij. Rñ. non. vt. ff.
de capi. di. l. tutelas. §. si libertatē. licet quidā dixerint p̄tra.
ar. dictaz legū. sed certe ibi nō mutauerat statū. sed mutare
volebat. Accur.

Conmudari. idem si quolibet alio titulo paciaf se transfer-
ri in aliu. quod est verū si aliquod lucrū sentiat. vt. C. de lib.
ca. si ministerium. et. ff. de libe. ca. si vstruc. §. j. Accur.

In seruo? nulla differentia. sed videt contra. nam qui-
dam sunt in dignitate. quidam non. vt. j. de iniurijs. §. sed
pena. et. ff. de vusufr. l. sed et si quid. §. j. Itē quidā ordina-

cultas eius qd cuiqz facere li-
bet nisi qd vi aut iure phibeat
Seruit? aut ē p̄sto? iurisge-
tū qua quis dñio alieno p̄tra
naturā subijcit. Serui at ex
eo appellati sūt: qd impato-
res captiuos vendere iubent:
ac p̄ hoc seruare. nec occidere
solent. qui etiā mācipia dicti
sūt: eo qd ab hostibz manu ca-
piunt. Serui aut: aut nascū-
tur: aut fiunt. nascunt ex an-
cillis nostris. fiunt. aut iure
gentiū. i. ex captiuitate: aut
iure? civili: cū homo liber ma-
ior. r. annis ad p̄cū partici-
pandū sese vendari? passus
est. In seruo? p̄ditione nul-
la est differentia. in liberis at
multe? differentie sunt. aut ei
ingenui: aut libertini sunt.

De ingenuis. Rubrica.

Ingenuus? is est q̄ sta-
tim vt nat? ē liber ē: si
ue ex? duobz ingenuis m̄mo-
nio editus est. siue ex duobz
libertinis siue ex altero liber-
tino et altero ingenuo. Et

Ingenuus? is est q̄ sta-
tim vt nat? ē liber ē: si
ue ex? duobz ingenuis m̄mo-
nio editus est. siue ex duobz
libertinis siue ex altero liber-
tino et altero ingenuo. Et
et

rii. quidā vicarij. vt. j. qd cū eo. §. cū aut. Itē alij vetera-
ni. alij nonicij. vt. ff. de edil. e. l. fi. et. ff. de publi. ca. l. inter-
dum. Sed dic q̄ nullus est magis seruus q̄ alter. licz quo
ad actus et quo ad militias. et similia sit dñs. licet olim ma-
gis vnus q̄ alter esset seru? vt. C. de no. iur. qui tol. l. vna.

si quis ex matre nascit libera
patre vero seruo. ingenu? ni-
hilomin? nascit: quē admo-
dū q̄ ex matre libera? et in cer-
to p̄renatus est: qm̄ vulgo cō-
ceptus ē. Sufficit aut libe-
rā fuisse matrē eo tpe quo na-
scit. licz ancilla p̄cepit. Et ecō-
trario. si libera p̄cepit. et in
de ancilla facta pariat. placu-
it eū qui nascit libe? nasci. qz
nō debet calamitas? matris
ei nocere qui in vtero est. Et
ex his et illud questū ē. si an-
cilla pregnans manumissa sit
vide ancilla postea facta pe-
perit: liberū aut seruū pari-
at. et marcell? pbat liberū na-
sci. Sufficit em̄ ei qui in vtero
est liberā matrē vt? medio tē-
pore habuisse: qd r̄ vez ē. Cū
autē? ingenuus aliquis nat?
sit. nō officit ei in seruitute
fuisse. et postea manumissus?
esse. sepissime enim p̄stitutum
est. natalibz nō officere? ma-
numissionem.

De libertinis Rubrica.

Ingenuus? is est q̄ sta-
tim vt nat? ē liber ē: si
ue ex? duobz ingenuis m̄mo-
nio editus est. siue ex duobz
libertinis siue ex altero liber-
tino et altero ingenuo. Et
et

nā olim quidam
habebant nudū
dñium in seruis.
quidam plenuz.
quidam semiple-
nū.
Vulge qui-
dam ponūt hic
falsam notaz. vt
duo sint multa
ar. ad fil. l. j. §. b.
re scriptus. h̄ cer-
te ibi sūt tria ap-
pellata. nō duo
tñ. dic ergo q̄
tuoz sunt differē-
tie liberoz boim
vt ingenui. et li-
ber. et latini et de
ditiā vt. bic. r. j.
ti. j. de liberti. §.
libertioz. ar. ff.
vi. bo. rap. l. iij.
§. j. r̄. r̄. r̄. r̄. r̄.
De ingenuis.
Rubrica.

Ingenuus? is est q̄ sta-
tim vt nat? ē liber ē: si
ue ex? duobz ingenuis m̄mo-
nio editus est. siue ex duobz
libertinis siue ex altero liber-
tino et altero ingenuo. Et
et

tia capitula.
3 **E**x altero. sic. C. de operis liber. l. qd ex liberta. Accur.
a **N**ihilominus nascit quia ventris status semp? p̄side-
ratur. vt. bic. et in auten. p̄stitutio. que ex ascrip. §. j. col. v.
et. C. de rei ven. partū. nisi in casu vt. C. de seruis fugitiuis
l. si. et nisi in muliegulo. vt. C. d. muliegulus. l. qui aut pa-
tre. l. i. et. l. bi. qui. et hoc iure romano. secus iure longo-
bardoz. quia semp? in veteriore statu trahit. vbi sit matri-
moniu. aliud si concubinatus. nam tunc seruatur ius ro-
manū. q̄ sequatur ventrē. Accur.
b **L**ibera. puta meretrice. Accur. floren.
c **C**alamitas. q̄si calamitas. quia itē? fuit facta ancilla
d **C**el. pro saltē. Accur.
e **Q**um aut. supra dicit qualiter contingat ingenuitas.
nunc qualiter p̄seuerat. Accur. floren.
f **I**n seruitute. i. in statu seruilis. Accur.
g **M**anumissus. scz de facto. nisi post manumissionem
talem quinquennio steterit. vt. ff. si inge. esse di. l. j. sed illd
bodie correctū est. vt. bic. et. C. vbi causa stat? agi. de. l. fi.
h **N**atalibz. i. ingenuitati que pbat p̄ natales. Erāt au-
tem natales scriptura cū annis dñi et p̄conizata que dice-
bat lucū esse natū et ingenuū. et deinceps sic erat. nisi tñc
contradiceretur. vnde et in legendis sanctorū intitulatur
natale sancti nicolai quando moritur. quasi tunc nascat
nūqz moriturus. et scribuntur gesta in vita. **U**el dic q̄ na-
tale appellatur prima natiuitas que est de iure naturali.
et omnēbo nūne dicit liberū. vnde dicit seruus iste resti-
tuitur natalibus. i. libertati quā habet de iure naturali. ff.
de na. resti. l. j.
i **O**fficere. nisi vendiderit se. vt. s. ti. j. §. pe. dicitur. tunc
non redit in statum primū. vt. ff. de sta. bo. homo liber. q̄
est contra. Accur. floren.

de iure natu-
rali liberi nasceban-
tur.

de iure natu-
rali liberi nasceban-
tur.

de iure natu-
rali liberi nasceban-
tur.

K Manumissionē. de facto. Accur.

De libertinis. Rubrica.

Libertini sunt. ex iusta. i. vera. sic e contra. vt. j. ti. j. §. semel. vel iusta qz adeo iuste seruerunt domino vt meruerint manumitti. vel dicitur quia est de infge tū. vt. s. ti. ij. §. seruitus.

O Seruitute. et huius manumissionis filius est ingenuus. vt. s. ti. ij. §. principio. lz grā matia dicant cū libertinū. et manumissum liberz dicunt.

P Manumissio. datō. idest de re. fm. ir. sic. ff. de acqui. re. do. l. adeo. §. cū quis in fi. et dic. fm. pla. io. et azo. q. dat libertatē quā prius ille seruus nō habebat. als i. si dicerem. d. n. illā quā an habebat nō dicere. tur dari. vt. j. de acti. §. sic itaqz. Sed opponitur aut quā hēbat q. dabat. et sic illi q. dem nulla remanet. cū nō habeat nisi vnāz. aut quā nō habebat qd est absurdūz. Sed dic q. dat quā nō habebat et hoc plerūqz cōtingit. q. q. dat quod non habet vt. j. qui. ali. li. §. j. et ff. de usufru. l. quod nostruz. Accur. ff. de iur. et iur. l. manumissiones. Accur.

Questio. ff. de iur. et iur. l. manumissiones. Accur. ff. de re. i. manumissio. Accur. floren. t. tria genera. si erat vnū et addita sunt tria ergo sunt quatuor. ff. non sequitur. nam si habes tres filios. et nascatur hodie vnus. incipis habere quartum. et prius habebas tres. ergo. vij. quod falsūz est. quia quod pmo erat pputatur in sequentē numerū.

Sacris. scilicet sub aspectu populi et antistitis et interueniente qualicūqz scriptura vice actor. vt. de his. qui in ec. manu. l. j. et ij. r. vindicta. idest causa cognita coram pretore. que ideo dicitur dari vindicta. qz vindex quidā seruus vitelliozum pmo sic fuit manumissus. ff. de orig. iur. l. ij. §. initū. et vt quidam dicunt fm. boeti. vindicta erat virga ptoz q. ter pcutiebatur manumissus. et dicebat ptoz ter. aio teli. berunt. ar. §. si aduersus liber. l. ij.

Testigos. et in hoc et se. ca. necessarij sūt quinqz testes. vt. de lat. libe. l. j. §. sancimus. et. §. si quis. Accur.

Quālibet. vt in codicillis. vel in testamento min⁹ solē. quod valet inter patrē et filios. vt. de testa. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. Accur.

Sed et alijs. preter supradictos. Accur. floren.

Qui. scz modi. Accur.

Et veteribus. scz ex legibus alioz impatorū. vt. c. q. et cau. seru. prope. lib. acap. per totum. Accur.

Mostris. vt. c. cōmunia de manu. l. h. et in autē. de monachis. §. ij. colla. j.

Serui. semper. quasi dicat quando cūqz et etiam in iur. vt. c. de testa. ma. l. f. §. ij. licet secus sit in filijs. vt in autē. qui. mo. na. et. sui. §. generaliter. colla. vij.

Transitu. idest dum transit. et est ratio. quia sine eo fieri poterat. vnde aliud est quando manumissio nō poterat fieri sine pretore. vt. j. ti. j. §. eadem. Item aliud est in contentioz sa iurisdictione. que scilicet redditur in iuratum. vt. ff. de ver. obli. inter stipu. §. j. et. c. de v. a. pcedente. Accur.

In balneū. tūc enim videbat non valere. quia p gaudio quodlibet concederet.

In theatrum. idest in locum vbi homines stant ad videndum. et ideoz multo magis si als quocūqz vadat. Accur.

Libertinoz. idē erat d. seruus. vt. c. s. nu. i. qui. col. l. j. Accur. ff. de iur. et iur. l. manumissiones. Accur.

Modo. idest aliquando.

Cū ptoz aut ptes aut pconsul i balneū vlt in theatru eant. Libertinoz ac stat triprius a tea fuerat: nā q māumit rebant. mō maiorē et iustaz libertatē psequant et fiebat ciues romani: mō miorē et latini ex lege iunia norhana fiebat: mō inferiorē et fiebat ex lege eliescētia rediticozū numero. §. rediticoz qdē pessima pditio iā ex mltis tptio i reuetudinē abijt. latioz vo nomē nō frequētabat idqz nōstra pietas dia augē et imelio rē statū reducere dīderās duabus ptoib⁹ hē mēdavit et in pstinū statū redijt. Quia et a pms vrbis romē cū abulis vna atqz simplex libtas ppetebat. i. ea dē quā hēbat manumissor: nisi q. i. libtin⁹ sit qui māumittit: lz māumissor ingenuus sit. Et rediticos q. dē p ptoem nraz expulim⁹: quā pmulgauim⁹ iter nraz rediticos p quas suggerēte nob tribūiano viro excelso qstozē nō atiq iur altercatōes placuim⁹. Latios at iunianos et oēm q circa eos fuerat obpua.

Minorem. idest mediam. vt. i. de capi. di. §. j. et. ff. de auro et argen. lega. l. qui lancē fm. Jo.

Rediticioz. idest vocabantur rediticij. et erant inducti hac lege dieffentia que et multa alia induxit. et erant bi toto tpe vite sue serui. et tunc fiebant liberi cū moriebant. qd pderat. quia bona vt peculū a dno nō occupabant. sed in latinis econtra fiebat. vt colligitur bic. et ex eo q min⁹ hēbant rediticij. vt et. j. de succes. liber. §. si.

Pietas. idest nos qui sumus p. Accur.

Onsōib⁹. vt. c. de lat. li. col. l. j. et. c. de redit. li. col. l. j. p. Comperebat. i. manumissis. fm. hoc nota tria tpa. in pmo et vltimo scz deinceps idem iuris ē. sed in medio hoc ius pessimū fuit inductū. vt. j. de succes. lib. §. vltimo. Accur.

Libertin⁹. et quo contingit multiplex effectus. in primis circa obsequiales opas. scz que sunt in faciendo vt de assurgendo siue in non faciendo. vt d non vocando in ius. que ipsa natura patrono debentur etiam sine impositione. vt. c. s. h. i. in ius vo. l. venia. et. ff. de condi. inde. si non sortem. §. liber tus. Item reuocatio in seruitutem. ppter offensam. vt. c. de libe. et eoz. l. l. f. manussoz. et alia multa. sed hodie bec omnia tollunt. preter ea que ipsa natura debent. vt in autē. vt liberti. de cetero. §. j. col. vj. que est contra.

Et d editicos. qd dixerat in genere nūc p species ponit. vel quod p iunctim dixerat nūc diuidit.

Altercationes. quas nō habemus. sed quare nō erant seru i sicut illi qui penitus sunt serui cū toto tpe vite sue seruire cogent. ff. de ma. l. j. §. si autē.

Latinos. aut iunianos. i. ex l. iunia norhana inductos. vt s. eo. §. libertinozum.

¶ Omnes sic construe. et omnes libertos donauimus. i. bonorum civitate romana. i. plena libertate. vt. s. e. §. liber. **¶** Discrimine. i. differentia habita. nec etatis. **¶** Manumissi. vt etiam infans possit manumitti. imo etiam in vltimo. vt. ff. de sta. bo. q. in vltimo. nec domini manumittentis. dum tñ habeat. xx. annos. vt. j. ti. §. eadem. nec in modo manumittendi. s. in testamento. seu inter viuos quoq. modo. vt. s. e. §. multis. **¶** Antea. s. q. veniret ista praua conditio. **¶** Civitate romana. i. plena libertate. **¶** Decorauimus. i. bonorum. **¶** Additis. s. eis quos habuimus. s. e. §. multis. autem sunt additi noue. **¶** Primus si dñs egrotante seruum suū deiecerit. **¶** Secundus si ancillā vendidisset si pstitueret manū iniectione seruauit. **¶** Tertius si serui pilleati defuncti funus pcefferint. **¶** Quartus si etiā ex pressit euz velle eē latinū. **¶** Quintus si sub pditione relicta libertate beres an conditione manumiserit. **¶** Sextus si in iudicio liberali a dño supatus fuerit et pñs pro dño solutum fuerit et ibe postea accepit. **¶** Septimus si ancillā suam maritauerit alii cui libero. **¶** Octauus si corā actio filium nominauerit seruum suū. **¶** Nonus si instrumenta seruitutis reddiderit. vt probant bi modi. **¶** S. la. li. tol. l. vna. §. sed scim. **¶** vlt. in fi. Accur.

neg. p. h. a. c.

¶ Sola. s. libertas plena. In pñtenti. i. in pñtitudine. **¶** Quibus et ex quibus causis manumittere non licet. Rubrica. **¶** Non tñ cuiq. quis. s. ti. §. multis. et si dicitur sit quilibet manumittere posse nō tñ. sic. §. de exher. li. in prin. **¶** Fraudē hoc exponit. §. e. §. in fraudem. Accur. **¶** Manumittit. i. inter viuos vel in vltima voluntate. s. nō instituendo. nā tunc esset liber et beres. vt. j. pri. §. r. ff. q. et a qui. l. si mortis. Accur. **¶** Agit. s. vt noceat creditoribus. sibi tamē nocet si velit reuocare. vt. l. de seruo pñ. da. ma. l. si credit oribus. **¶** Eliescentia. similis est rō. qz lex vult. §. de vlt. §. furtiue. **¶** Licet id est licitū est. Accur. floren. **¶** Seruum suū. s. vnū et nō plures. vt. ff. d. bere. in fi. l. ei q. soluendo. et etiā in fraudē creditor. vt. l. de nec. seruus. l. j. **¶** Solus. et in casu eē cū alio vt. ff. d. bere. isti. l. ei q. soluendo. **¶** Necessari. qz siue velit siue nolit cogit esse beres. vt. j. d. bere. qua. et dif. §. j. **¶** Exiit. quo vltimo casu seruus substitutus est beres. **¶** Adē lege. s. que pbibuit. eadē ex iusta cā pcedit. vt. bic. et. §. e. eadem. **¶** Et recte. scz est prouisum. **¶** Egentes. nō. bic q. fauet paupertati. sic. ff. d. transf. cū bi. §. si in annos. et. l. de epif. et de. si quis ad declinandā. §. de. et. ff. de of. pre. l. illicitas. §. si. ar. contra. ff. de exen. tu. et cu. l. ipadonē. §. si. et in auten. de testi. §. j. col. vñ. et illud pauper

vbicq. facit. l. s. ecōtra dicat. Cantabit vacuus coram latrone viator. **¶** Acci. pro saltem. **¶** Habere. sic. ff. d. interroga. act. l. 7. qz. in prin. et. §. de bo. pol. §. quos autem.

tes hoies qd ali hīs extiturus nō eēt. vel seruū suū necessariū hīdem hēret. q. satis factus eēt creditorib. aut b eō nō faciente. creditores res hīditarias serui noie vendāt ne iniuria defuncti afficiat. **¶** Adēq. iuris est et si sine libertate seru hīs institut. **¶** Ad hīa pñtō nō solū in dño q. soluendo nō est. sed generalit. cōstituit. noua hūanitatē rōe. vt ex ipsa scriptura istōis eēt libertas ei cōpetere videatur. cū nō ē verisimile eū quē heredē sibi elegit. si ptermiserit libertatis datione. seruū reuocare voluisse. et neminē sibi heredē fore. **¶** In fraudē at. creditoz manumittere videt. q. vlt. iā eō tpe quo manumittit soluendo nō est. vlt. q. datis libertatib. resitur. eē soluendo esse. **¶** Preualuisse tñ videt. nisi animū quoq. fraudādī manumissor habuit nō ipediri libertates. quis hōa ei. creditorib. nō sufficiat. **¶** Sep. e. em. d. facultatib. suis apli. q. in his ē. sperant homines. Itaq. tunc intelli gimus impediri libertatem cum vtroq. mō fraudant.

¶ Aut h. eo nō faciente. i. nō satis faciente credito rib. eo seruo nūc libero facto. **¶** Serui. quon da. sed modo. liber est. **¶** Iniuria. quo ad famā que etiam post mortē quandoq. dam natur. ff. de accusa. l. ex iudicio. **¶** Adēq. libertate. nō q. dicat instituo te sine lib. errate. qz tunc non esset beres. vt statim dicit i. si. hui. §. s. p. termiserit dationē libertatis. **¶** Constitutio. vt. l. de necessa rijs seruis bere. in fi. l. quidam. **¶** Scriptura. sicut ex datione tutele. vt. j. q. d. tu. pol. in prin.

¶ Cū nō. bec est noua ratio de qua pred. i. i. m. d. d. s. l. x. ipsa anti. qua fuit. vt. j. de bere. in fi. §. j. que est contra. **¶** In fraudē. sic. ff. e. ti. §. q. a. q. ma. libe. n. fi. l. in fraudē. **¶** Soluendo. cū et sciat se habere creditores. vt. ff. que in frau. credi. l. omnes. §. lucius. **¶** Non est. et nunc erit pe. us. **¶** Preualuisse. nam quidam dicebant q. sufficiebat sol. euentus. alij dicebant q. exigebat vtrūq. s. fraus et euentus. et ista sententia preualuit. tamen ex predictis videbatur sufficere euentum solum tñ. **¶** Accur. **¶** Impediri. bic diligenter attende. q. si directa detur libertas. nō solū iter viuos. sed etiā vltima voluntate. duo necessaria sunt. s. consiliū hoc est fraus et euentus. vt. bic et. ff. e. l. in fraudē. et. l. e. l. j. In fidei cōmissaria sufficit euentus. vt. l. qui manu. nō. pol. l. si. Et est rō. qz facilius libertas de facto data ab heredē reuocaf. qz a defuncto. cui. videbat dispositio lex. vt. ff. d. fidei cō. liber. l. iiii. §. si i. fraudem. In alijs aut alienationib. que in frau. credi. fiunt. videt. vt. j. de acti. §. item si quis in fraudem. **¶** Accur. **¶** Sep. rñ det tacite obiectioni. quomō potest esse animus bonus cū ipsa verit. ite fraudet eos. rñ det. sepe ei. **¶** Sed ar. contra. **¶** de rescin. ven. l. quisquis. **¶** Cū vtroq. modo. cū fraus. s. et euentus interuenit. vt subicit. et facit ad hoc. ff. qui et a qui. manu. li. l. in fraudē. **¶** Consilio. nota quē teneri de consilio. sed ptra. ff. mā. l. j. §. si. sed bic fuit consiliū fraus. et ideo nō fuit tale consiliū. **¶** Accursus. **¶** Eadem lege. s. de qua est habita mentio. s. e. in prin.

Age suffia. cert. vt ultra duos vel tres forte nō
possit in vltima voluntate manumittere. Accu.
Modus. idest numerus.
Quā. s. legē suffia canina. forte a quodā cā canis
vocabat inductā. vt in publicio dicitur. vt. j. de act. §. alic.
nā canis seruabat
naturā. qui stat in
palea. qui nec sibi
pōt hōre paleā. nec
aliū pmutic accipe
re. sic nec sibi pote
rat tenere seruos.
qz moriebat vt. j.
de dona. §. j. nec li
bertatem paciebat
eis dari. vnde me
rito canina dicitur
vt sit psequens no
men rei. vt. j. de do
na. §. e. et aliud.
Impedientē. i.
impedimentū affe
rentem.
Inuidam. no.
ptra inuidos.
Familia. i. oēs
seruos qui familia
dicunt. vt. ff. d. ver
bo. sig. pnuiciatō.
§. i.

Age suffia cania cer
tus modus pstitutus
erat in seruis testamē
to māmittēdis: quā quasi
libertatē ipediente: z quodā
modo inuidā. tollendā eē cē
suim? cū satis fuerat inhumā
nū. viuos quidē iniaz hōre torā
suā familiā libertati donare
nisi alia causa impediāt li
bertatē: morientibz aut adiz
mere hmoi licentiam:

**De his qui sui vel alieni
iuris sunt. Rubrica**

Equitur de iure pfo
nāz alia diuisio. Max
quedā psonē sui iuris
sunt quedam alieno iuri sub
iecte sunt. Rursus earuz que
alieno iuri sunt subiecte: alie
sūt in pte parentū: alie in
pate dnoy. Eudeam itaqz
d his q alieno iuri subiecte sūt
nam si pā ouerim? q iste pfo
ne sūt: sū itelligem? q sui iur
sunt: ac prius dispiciamus de

**Adimere. no. hic ar. q ca que fiūt inter viuos trabunt.
ad voluntates vltimas. sic ecōtra. ff. de pact. pactū.**

De his qui sui vel alieni iuris sunt. Rubrica.
Equitur diuisio. que est de iure ciuili. cū in ea ius
gentiū distinguat. vt. ff. de iusti. et iure. ius ciuile.
superior at quā habuim? §. d. iure psonaz. j. Rñ.
est de iure gentiū. cū non sit seruitus iure natura

Sui iuris sunt. Dic restringitur primū membzū pūmedū
uisionis posite. §. de iure pfo. vt nō pōbēdat quosdā liberos
boies. l. filioffa. Itē stati cū dicit alieno iuri ampliat secundū
membzū dicte diuisionis. vt pōbēdat etiā quosdā liberos
sez filioffa. cū ergo fiat additio z detractio dicte diuisioni. iā
est de iure ci. bec diuisio. vt. ff. de iusti. z iure. l. ius ciuile. Itē su
perior de iure psonaz sūt fm ius naturale z gentiū. vt ibi di
rimus. Accur.

Quedā alieno. quedā neutro iure tenent. vt filii quozū
patres sunt capti ab hostibus. vt. j. q. mo. iu. pa. po. sol. §. si
ab hostibus. nā z alie quedā sunt in pendentē. vt. ff. d. vsufu.
sed et si quis. §. j. z in autē. de non elige. §. hoc autē col. j. et
hoc fm quosdā. Mos ecōtra. nā sui iuris sūt. cū em pōt sit ser
uus hostiū. z in eoz pte. vt. §. d. iure pfo. §. serui. ergo aliū
bō nō pōt in potestate. vt. ff. d. acqui. re. do. hō liber. §. que
quid. z. ff. ad. l. iul. de adul. j. sic euenit. Pererea eoz finia est
absurda. q dicunt q bec diuisio recipiat mediū. vt. §. de sen.

Mate. hoc verbū quinqz modis acci pas. l. h. d. ca. pū.
pū. vt. ff. d. ver. sig. l. pū. verb. Accur.

Simul. nā vt dicit aristoteles. strariorū eadem est vici
plū. vt. bic. z. j. de tutel. j. rñso. z. ff. e. l. j.

Gentiū. i. d. iur gentiū introducta. vt. §. d. iur pfo. §. fuit?

Caduere. i. anio vertere. z cogitare vt dicit catho.
Cite. improprie ponit pro fuisse. vt statim colligit. z. ff.
z. l. j. et erat ea dem patri in filium. vt colligitur scdm vna
lram. ff. de liber. et postbu. l. ius suis. z. j. de noxa. §. si. z. l.
de pa. p. o. l. fi.

His q in potestate dnoy sunt.
In potestate itaqz dnoy
sunt serui. que quidē potestas
iurifgentiū est. nam apud oēs
pereg gētes animaduere
possimus dnois in seruos vite
neciqz potestate esse. z quod
cunqz p seruos acquiratur: id
domino acquiratur. Sed
hoc tempore nullis hoibus q
sub in pio nostro sunt: lz sine
causa legibz cognita i seruos
suos supra modū seuire. nā ex
pstitutione diui pū antonini:
q sine cā serui suū occiderit
nō min? puniri iubeē. q si fuū
alienū occiderit. §. z ma
ior asperitas dnoy eiusdē
pncipis pstitutione coerecē
Nam consultus a quibusdā
pseudibus puinciaruz de his
seruis qui ad edem sacraz vel
ad statuas pncipū pfugiunt
pcepit vt si intolerabilis vide
atur senicia dnoyozum: co
gantur seruos suos hōis con
ditionibus vendere: vt pūz
dominis daretur recte. expe
dit em reipublice ne qd re lūa

Quid libertas data a dno vel a lege quod fit interdum. vt.
l. d. ser. qui pro pmo liber ac. p totum. z in autē. de mo
nach. §. i. col. j. domino queritur. Rñ. non. nam licet que
ratur. seruo libero esse nō pōt van libertas vt. ff. de fidei cō
miss. liber. generaliter. §. si homini. tamen eo ipso momen
to sic fit liber vt dominū nō habeat. et sic bec oppositio d
te puncto. sic et als. vt hic vadit roma. et hic fact domū.
non est tamen verū em iusse vel opus scisse. licet sit in vi
timo momento pncipiendi. sic. ff. quod me. ca. l. extat.
Qd dno. vel quasi dno. vt fructuario. z bo. si. pos. qd
querit ex duab? cās. vt. j. q. s. p. no. acqui. §. de his.
Aquiri. no. h duos effect? dnoce pte? z est tertiū
vt nō torqueat in dnm nisi in casib? vt. l. d. qōmb? l. j. z
Sed hoc tpe. licet. i. licitum est. l. seruus.
Cognita. vt qz cū vxore innenerit. vli vli vli. q casu
etiā occidere lz. vt. ff. de ver. ob. q serui. z. ff. d. l. j. quid er
go. §. si beres. z. ff. a. l. iul. d. adul. marito. §. j. Si autē als
delinquit vel dno nō obediē legitime eum corrigere pōt.
non tamen vltra modū boni viri arbitrio pōbēsum. vt
l. de emen. seruo. l. j. Sed nunquid sine cā verberare pōt
Rñ. sic modice fm io. vt. l. de emen. ser. l. j. Licet pla. di
xerit q non. als. i. stūmis corripiat sine culpa. teneē vel
vendere vel lege. cor. d. sicca. vt bic. §. quif. z. ff. e. ti. l. j.
Constitutione. cuius verba sunt. i. e. §. si.
Serui alienum. sed certe qui serui alienum occidit
lege aquilia tenetur. vt. j. ad leg. aquil. in prin. que actio
bic habere locum non potest. cum non domino. imo cō
tra dominum daretur. quod esse non debz. vt. ff. ad. l. aq.
item mela. §. legis. Sed dic q hoc est verus qstū ad cri
minalē penam legis corne. de sicca. vt. j. de pu. iu. §.
itē lex. que pena tam in seruis qz in liberis locuz habet. vt

Quod dicitur.
scz iuste. scdm qd
dā. vt. ff. d. acq.
pos. q dno in fi.
§. z certe boceē
non pōt. nā si q
rit. ergo dno. qz
sibi nō. vt infra
p quas pfo. no.
aqui. §. itē serui.
z. ff. de acqui. b e
re. placet. Qua
re dic. q scmp
dno queritur. et
am si quid p do
lum vel metum
seruus acquirat
vt. ff. p emptore
l. i. §. cellus. z. §.
pōpo. z. §. si fu?
hoc solo ipse
an queratur. nisi
in casibus quod
dic. vt. j. d. st. ser.
§. sed cū. nec ob.
dicta. l. qd serui?
quia non querit
dno vt sibi rema
nca. nam teneē
reddere. §. nū.

Quod dicitur.
scz iuste. scdm qd
dā. vt. ff. d. acq.
pos. q dno in fi.
§. z certe boceē
non pōt. nā si q
rit. ergo dno. qz
sibi nō. vt infra
p quas pfo. no.
aqui. §. itē serui.
z. ff. de acqui. b e
re. placet. Qua
re dic. q scmp
dno queritur. et
am si quid p do
lum vel metum
seruus acquirat
vt. ff. p emptore
l. i. §. cellus. z. §.
pōpo. z. §. si fu?
hoc solo ipse
an queratur. nisi
in casibus quod
dic. vt. j. d. st. ser.
§. sed cū. nec ob.
dicta. l. qd serui?
quia non querit
dno vt sibi rema
nca. nam teneē
reddere. §. nū.

ff. ad. l. cor. de sicc. l. j. §. Interdū etiā ciuilitē tenet si al-
terius interest. vt. creditoris. vt. ff. de pigno. seruū. que q̄s
vel fructuarij. vt. ff. ad. l. aqui. sed si p̄prietatis.

Sed maior. id est magna. vel maior q̄ equū sit.
o Consultus. i. interrogat. sic. ff. de pac. l. itē q̄. §. si. vñ
illud. Cōsulo te
querens tibi cō-
sulo p̄siliuz dās.

Accursus.
p Edes sacra.
ad que loca r oli
z bodie p̄sugūit
circa que distin-
guc. vt. dicitur in
auten. de man.
p̄m. §. neq̄ au-
tem.

q Cogatur. no
ta hic q̄ aliq̄s co-
gatur viderē rē
suam.

r Bonis con-
ditionibus. s. vt
p̄cium habeat. z
ad dñm p̄mūz
si reuertat amo-
do. vt. j. p̄. prime.
z. §. si. in fi. Acc.
f. Et recte. s. p̄-
cepit.

r Ceter. qz in-
terest p̄cipis lo-
cupletes sub se
h̄re subiectos. vt
in auten. vt. iud.
sine quoq̄ suffra.
§. cogitatio. col.
n. Et nota q̄ il-
lud qd̄ interest p̄-
uati p̄m̄cipali-
ter. z reipu. inter
est secundario. vt
supra dixi m̄. vt
iusti. et iure. in fi. ar. p̄tra. ff. so. ma. etiam. §. licet. Accu.

v Martianū. p̄o. consulum cutice. vt. ff. co. l. ij.
r Dominor. bincinde allegat. et duas p̄ dñis ratōnes
vel p̄tra ponit.

y Libatam. id est non dimitutam.
z Interest. id est eis proderit vt seruos nō perdant. et
dic denegat. scz a nobis. vel dic interest. i. ad eos p̄tinet ne
denegetur. s. a se dominis. cum forte vxoz vel filij vel alij
dñi familiares inferant hoc. sed prima verior.

a In iuriam. quā patiuntur iure naturali inspecto. non
iure ciuili. vt. j. de iuu. §. seruis. contra. Accur.

b Denegat. sic. ff. de offi. p̄r. vt. l. j. §. qd̄ autē.
c Infam. i. in famata seu magna iniuria.
d Fraudem. vel euidentem. quia non obedit. vel calli-
de dicens non esse illū seruū qui fugit. Accur.

e De patria potestate.
f Potestate. hoc verbum multis modis su-
mitur. vt. §. p̄. ti. diximus. §. j.

f Iustus. que sunt iuste dicitur. j. ti. p̄. ti.
g Nuptie. z dicitur ab obnubendo. i. velādo. qz
velate incedere debent. vt ait ysi. sed matrimonij dicitur
ideo. quia mulier nubit vt mater fiat. et hec duo nomina.
licet diuersis rōnibus idem significant. Item coniugium. z
connubiū. z p̄ortium. vt. ff. de ritu nup. in eo iure. §. hoc
caput. licet hoc vltimū quandoq̄ inter seruos accipiatur
vt. l. de ser. fug. l. si. inter quos. p̄p̄e dicit contubernium
vt. l. de incest. nup. cū ancillis.

b Coniunctio. aior nō corporū tñi. vt. ff. de re. iur. l. mu-
ptias. z illa coniunctio aior significat vnionē que consi-
stet inter deum z iustā aiām. vnde aplūs. qui adberet deo
vnus spūs est cum eo. reliquū scz coniunctio corporū de
signat conformitatem que consistit in carne inter xpm z san-
ctam ecclesiam. i. humanū genus. vnde euangelista. Ver-
bum caro factū est. et habitauit in nobis.

i Individuam. quo ad affectionem sic. §. de iusti. z iu. in
p̄m. actu. n. p̄lcrūq̄ sit sepatio. iure tam veteri q̄ nouo p̄-
mittente. vt. l. de repu. p̄sensu. z in auten. de nup. §. si i-
tur. col. iij. z in auten. vt. lice. n̄. et a. §. qz vero. coll. vii.

Sed nunquid hanc affectionē habet aliq̄s ad p̄cubinā quā-
doq̄ certe sic. et ideo ad iūctas huic diffinitioni diuini et hu-
mani iuris cōmunicatio. vt. ff. de ritu nup. l. j. Diuini. qz eius-
dem secte debēt esse. vt non sit vnus christianus. z alter iu-
deus. vt. l. de iudeis. ne quis. Humani. quia forā viri sequi-
tur vxoz. vt. ff. ad
municip. l. si. §. ij.
Sed secus est in cō-
cubina. vel quali-
bet min⁹ legitima vx-
oze. vt. ff. ad muni-
cip. l. de iur. §. si. licz
p̄cubinatus iure p̄-
mittēte sit. ff. de cō-
cubinis. l. in concu-
binatu. in fi. Neq̄
valet oppositio de
matre ad filij. qz
ibi non est talis cō-
suetudo qualis ad
vxoz. vt. j. ti. j. §.
ergo z in autē. q̄s
opp. co. col. j. §. quā-
ta ibi. s. j. aut sole rē.

monij. est viri et mulieris cō-
iunctio individuā p̄suetudi-
nem vite p̄tinens. Cū aut
p̄tatis qd̄ in liberos hēm⁹. p̄-
p̄riū est ciuū romanor. Mul-
li enī alij sūt hoies q̄ talē in li-
beros habeant p̄tatem. qua-
lem nos habem⁹. Qui ergo
ex te vxozē tuā nascit. i. tua
est potestate. Itē qui ex filio
tuo z vxozē nascit. i. nepos
tuus z neptis. eque in tua sūt
p̄tate. z pnepos z pneptis. et
reinceps ceteri. Qui tñ ex fi-
lia tua nascit in tua p̄tate nō
est sed patris eius.

De nuptijs.

Istas autē in nupti-
as inter se ciues roma-
ni contrahunt: qui se-
cundum p̄cepta le-
gam coeunt: Mas-
culi quidē puberes. femine autē

R Cū autē qd̄ cō-
sistit in septē. P̄o
quia necessitate fa-
mis vendi. pōt vel
obligari. vt. l. de
pa. d. si. dis. l. ij. Se-
cundo ut filij dicitur
quod p̄tra veniat
h̄re heredes
quod n̄ dicitur
h̄re heredes
p̄tra veniat
h̄re heredes
p̄tra veniat
h̄re heredes

cundo quā ab eo in ius vocari nō potest. vt. l. de in ius vo-
l. si. Tercio quia nec cum eis agendo iudiciū habere possu-
mus. vt. ff. de iudi. l. lis. Quarto quia per eum acquirim⁹. vt
j. per quas perso. no. ac. §. j. Quinto quia in iudicio contra
alium sine licentia nostra esse non pōt. vt. l. de bo. que. l. l.
fi. §. j. Sexto quia eo inuito sua bona aduenticia administra-
mus. vt. j. per quas perso. no. ac. §. j. Quidam tamen dice-
runt. qz et alimenta adiuuicē hoc iure p̄stant. qd̄ falsum est.
cū et in emancipatis hoc sit. vt. ff. de libe. agnos. l. si quis a li-
be. in p̄m. Itē ciuili obligatio inter nos esse non pōt. vt. j.
de iusti. si. §. item inutilis. Est et octau⁹. vt possim petere fi-
lium in meam potestatez. Circa qd̄ distingue. qz aut a nullo
detinetur. aut ab aliquo. volens aut inuitus. Primo casu pe-
tam cū vt p̄ officium iudicis. ff. de liber. exbi. l. iij. §. hoc autē.
z p̄ iudiciali actione in rem agā. vt. j. de act. §. p̄ iudiciales
non interdicto. nisi in casu. vt si volo eum adire hereditatem
in qua factus est heres. vt. ff. de acqui. hered. si quis mihi. §.
iustum. et de liber. exbi. si eum. In secdo eadem auxilia locuz
habent. et tura. s. rei vindicatio de iure romano. vt. ff. de rei
ven. l. j. §. j. In tercio locū habet interdictum de libe. bo. ex-
hiben. itē actio in rē de iure quiritū. vt. ff. de rei ven. l. i. §. j. et
de liber. exbi. l. j. §. i. m̄. Ac. I Romāoz. i. oim q̄ sūt d̄ ro-
mano ipio. alie v̄ro gētes. qdā vt suos tenēt filios. vt scla-
ui. alie vt p̄r̄ absolutos. vt francigene. id̄ caute dicit. j. tales
m̄. vt vxoz. aliud s̄ ex concubina. vt. j. ti. j. §. si. qualem
vel incesto coitu nat⁹ vt in autē. qd̄ mo. na. ef. le. col. vj. §. si.
n̄. In tua. si tñ tu sis tui sur. nō alieni. vt. ff. ad. l. iul. d̄ adul.
o. l. de est. qz qui nascunt familiā p̄ris sequi sic eueniet.
tur. vt. j. de leg. agna. tu. §. j. Ac. De nuptijs. Rubrica.

Istas. ciues romani. i. libi hoies. vt. §. d̄ liber. §.
si. sui §. nō faciūt m̄fimonij. s. p̄tubernij. vt. hic
z. l. de incestis nup. cū ancill. z i autē. d̄ nup. §. si
vero ad m̄fio col. iij. s. aliud ē iure canonū. qd̄ p̄ualet vt i au-
tē. d̄ ec. ti. §. j. col. iij. vbi d̄ q̄ canones sūt p̄uadi p̄ legibus.
q̄ p̄cepta. que sunt. j. co. ti. p̄ totū et. ff. et. l. c. ti. p̄ totū
vt colligemus in magna glo. j. eo. §. sunt. et alie.
r Puberes. id est maiores. xij. an. vt. j. quibus mo. tu. si. in
p̄ncipio. Accur.

vt. ff. de iudi. l. lis. Quarto quia per eum acquirim⁹. vt
j. per quas perso. no. ac. §. j. Quinto quia in iudicio contra
alium sine licentia nostra esse non pōt. vt. l. de bo. que. l. l.
fi. §. j. Sexto quia eo inuito sua bona aduenticia administra-
mus. vt. j. per quas perso. no. ac. §. j. Quidam tamen dice-
runt. qz et alimenta adiuuicē hoc iure p̄stant. qd̄ falsum est.
cū et in emancipatis hoc sit. vt. ff. de libe. agnos. l. si quis a li-
be. in p̄m. Itē ciuili obligatio inter nos esse non pōt. vt. j.
de iusti. si. §. item inutilis. Est et octau⁹. vt possim petere fi-
lium in meam potestatez. Circa qd̄ distingue. qz aut a nullo
detinetur. aut ab aliquo. volens aut inuitus. Primo casu pe-
tam cū vt p̄ officium iudicis. ff. de liber. exbi. l. iij. §. hoc autē.
z p̄ iudiciali actione in rem agā. vt. j. de act. §. p̄ iudiciales
non interdicto. nisi in casu. vt si volo eum adire hereditatem
in qua factus est heres. vt. ff. de acqui. hered. si quis mihi. §.
iustum. et de liber. exbi. si eum. In secdo eadem auxilia locuz
habent. et tura. s. rei vindicatio de iure romano. vt. ff. de rei
ven. l. j. §. j. In tercio locū habet interdictum de libe. bo. ex-
hiben. itē actio in rē de iure quiritū. vt. ff. de rei ven. l. i. §. j. et
de liber. exbi. l. j. §. i. m̄. Ac. I Romāoz. i. oim q̄ sūt d̄ ro-
mano ipio. alie v̄ro gētes. qdā vt suos tenēt filios. vt scla-
ui. alie vt p̄r̄ absolutos. vt francigene. id̄ caute dicit. j. tales
m̄. vt vxoz. aliud s̄ ex concubina. vt. j. ti. j. §. si. qualem
vel incesto coitu nat⁹ vt in autē. qd̄ mo. na. ef. le. col. vj. §. si.
n̄. In tua. si tñ tu sis tui sur. nō alieni. vt. ff. ad. l. iul. d̄ adul.
o. l. de est. qz qui nascunt familiā p̄ris sequi sic eueniet.
tur. vt. j. de leg. agna. tu. §. j. Ac. De nuptijs. Rubrica.

ff. ad. l. cor. de sicc. l. j. §. Interdū etiā ciuilitē tenet si al-
terius interest. vt. creditoris. vt. ff. de pigno. seruū. que q̄s
vel fructuarij. vt. ff. ad. l. aqui. sed si p̄prietatis.

¶ Viri potentes. i. maiores. tr. an. j. qui. mo. tu. si. j. rñso. sed in sponsalibus. vij. anni sufficiunt. vt. ff. de spon. l. in sponsalibus. Sed nunquid hodie. xv. anni sunt necessarij ad mñimo. vt. in auten. d. tñ. fo. pec. §. generaliter. col. vij. Rñ. lex illa p̄suetudinē z frequentā hominū ponit. Itē quid si aliquis ante istud tē. *quod q̄ p̄suetudinē et q̄n̄tū in p̄suetudinē*

¶ Viri potentes. siue patrefamilias sint: siue filijfamilias dum tamēsi filijfamilias sint z p̄sensum habeant parentūz quoz in potestate sunt. **¶** Naz hoc fieri debere: z ciuili naturalē rō suadz. intātuz vt iustus parentis p̄cedere debeat. **¶** Quidē questū est: an furiosi filia nubere: aut furiosi filius vxorē ducere possit. **¶** Quidē q̄ sup filio variabat. n̄za p̄cessit r̄casio qua p̄missus est ad exemplū filie furiosi: filius quoz furiosi posse z sine patris interuentu matrimoniū sibi copulare. fm̄ datuz ex nostra p̄stitutione modū. **¶** Ergo non omnes nobis vxores ducere licet. naz a quarundā nuptijs abstinendū est. **¶** Inter eas em̄ personas que parentū liberorū locū intra se obtinent. p̄trahi nuptie nō possunt veluti inter patrem z filiam: vel auum et neptem. vel matrem et filium: vel auam z nepotem: z vsq; ad infinitū. **¶** Et si tales persone inter se coierint nepharias atq; incestas nuptias p̄traxisse dicunt. **¶** Et h̄c adeo vera sunt. vt quis p̄ adoptionē parentū. liberorū ne loco sibi esse cepint: nō p̄nt

¶ Viri potentes. siue patrefamilias sint: siue filijfamilias dum tamēsi filijfamilias sint z p̄sensum habeant parentūz quoz in potestate sunt. **¶** Naz hoc fieri debere: z ciuili naturalē rō suadz. intātuz vt iustus parentis p̄cedere debeat. **¶** Quidē questū est: an furiosi filia nubere: aut furiosi filius vxorē ducere possit. **¶** Quidē q̄ sup filio variabat. n̄za p̄cessit r̄casio qua p̄missus est ad exemplū filie furiosi: filius quoz furiosi posse z sine patris interuentu matrimoniū sibi copulare. fm̄ datuz ex nostra p̄stitutione modū. **¶** Ergo non omnes nobis vxores ducere licet. naz a quarundā nuptijs abstinendū est. **¶** Inter eas em̄ personas que parentū liberorū locū intra se obtinent. p̄trahi nuptie nō possunt veluti inter patrem z filiam: vel auum et neptem. vel matrem et filium: vel auam z nepotem: z vsq; ad infinitū. **¶** Et si tales persone inter se coierint nepharias atq; incestas nuptias p̄traxisse dicunt. **¶** Et h̄c adeo vera sunt. vt quis p̄ adoptionē parentū. liberorū ne loco sibi esse cepint: nō p̄nt

tionē. z. c. nulli. sed fm̄ leges. vsq; ad quartum. vt. j. eo. §. fratris. idem hodie in re canoniz. vt extra de p̄sang. z af. c. non debet. sed tñ aliter accipit gradus scdm̄ canones q̄ fm̄ nos. vt dices. j. de gradibus.

¶ Quādiu. sic. ff. de ver. obli. si stipuler. in si. sic. ff. de li. z postbu. si quis postbu. in si.

¶ Dissoluta. qz ipsa est emancipata. vt differat a sequenti casu. **¶** Genes. i. maritum filie. **¶** Acc. q. **¶** Cui. scz p̄ez. **¶** Cui. i. primo. **¶** Cui. i. boc id qz emancipatōe facta desinit esse agnata patri. ergo per patrē nō p̄t fieri agnata filio adoptio. vt. ff. de adop. l. qui in adoptionem. hodie vero non desinit. vt. j. d. le. ag. suc. §. si. z ita hoc p̄siliū hodie non valet. **¶** Cui. i. vxorem filij. vt p̄ba tur. j. c. §. aminitatis. **¶** Fratris. cuius. §. opponit. filiam auulauic nō possuz ducere. tamen neptē possum que em̄ mibi cōsobana. vt. j. §. duoz. **¶** Rñ. hanc regulā stricte intelligi in eo casu in quo loq̄tur et in omni simili. scz quando ego et ille cuius filiam ducere nō possum sumus i gradu primo ad stipitē et in p̄tate eiusdem. z sic cuius. scz fratris vel sororis nec filiam. z. et hoc in naturalibus. secus in adoptiuis. vt. j. proxi. §. **¶** Cuius. sic construe. nō videris impediri du. vt. si. eius. qua pater. z. **¶** Accur. **¶** Cuius. de iure naturali constat. de ciuili sic probō. illa filia sororis adoptiue non est in potestate matris. vt. j. de bere. qua. z. d. §. qua de causa. ergo nō transit in p̄tatez illius qui adoptat matrē. licet mater transeat. qz illi transeunt qui sunt in p̄tate. vt. j. ti. j. §. illud. z. ff. d. adop. si pater. ipsa mater adoptata est mibi cōiuncta p̄ agnationē p̄ patrem in cuius potestate est. ff. de adop. l. qui adoptionē. **¶** Cuius. hoc scdm̄ leges. vt. bic. z. c. celebrandis. secus iure canonū. vel dic hunc. §. loqui de adoptiuis. secus in naturalibus. **¶** Cuius. amitam. que est soror patris. **¶** Cuius. ab auo paterno. **¶** Cuius. matertera nota caute qz nō repetit adoptiuam qz matertera vel auunculus nō sit adoptione. vt. bic. z. §. e. §. eius. z. ff. e. si qua. §. si. **¶** Sed cōtra videtur. ff. de rit. nup. l. p̄ adoptionē. §. si. **¶** Rñ. illud intelligit qn̄ adopto in nepotem quasi ex filia natum. vel in pronepotē quasi ex nepote nato ex filia. quod possum. sicut si nullum haberem filium. vt. j. ti. j. §. licet. tunc enim soror et frater eius loco cuius filij facta est adoptio est matertera et auunculus. alij mibi filij sunt vt patet. et sic non imitatur naturam. quia alter nepos ex filia naturali et legitima non est in potestate. bic autem cum suis concol. loquitur quando aliquam

¶ Dissoluta. qz ipsa est emancipata. vt differat a sequenti casu. **¶** Genes. i. maritum filie. **¶** Acc. q. **¶** Cui. scz p̄ez. **¶** Cui. i. primo. **¶** Cui. i. boc id qz emancipatōe facta desinit esse agnata patri. ergo per patrē nō p̄t fieri agnata filio adoptio. vt. ff. de adop. l. qui in adoptionem. hodie vero non desinit. vt. j. d. le. ag. suc. §. si. z ita hoc p̄siliū hodie non valet. **¶** Cui. i. vxorem filij. vt p̄ba tur. j. c. §. aminitatis. **¶** Fratris. cuius. §. opponit. filiam auulauic nō possuz ducere. tamen neptē possum que em̄ mibi cōsobana. vt. j. §. duoz. **¶** Rñ. hanc regulā stricte intelligi in eo casu in quo loq̄tur et in omni simili. scz quando ego et ille cuius filiam ducere nō possum sumus i gradu primo ad stipitē et in p̄tate eiusdem. z sic cuius. scz fratris vel sororis nec filiam. z. et hoc

et h̄c q̄ p̄suetudinē et q̄n̄tū in p̄suetudinē

¶ Naturalis. quia pater vt. ff. de iusti. z. lu. l. ij. **¶** Debeat. als nō valet. vt. ff. de statu. ho. l. paulus rñdet. videtur autē consentire nisi p̄tradicat exp̄sse. vt. ff. de spon. l. in sponsalibus in si. **¶** Quidē questū. qz patris p̄sensum erigitur. **¶** Cuius. cū p̄ nō possit p̄sentire. vt. ff. d. iur. codi. l. ij. §. si. **¶** Sup filio. nā de filia facile p̄sensū fuit qz forte nosus. calidior sanguis ē in ea vt in autē. de nō eli. §. cū igit col. j. vl. ver. p̄ fragilitatē ser. ar. j. q. al. l. z. in p̄n. §. p̄ia nō placz **¶** Cuius. i. snia vl. ser. vt. c. l. si furiosi. **¶** Qua de ratione. **¶** Furiosi. idem z si captus fuit. z abfuit pater p̄ trienniz vel si nescitur an viuat vel nō vt. ff. c. l. si nepos. §. si. z. l. si ita. **¶** Cuius. datuz. l. cum auctoritate curatoris patris z dote fm̄ p̄tate p̄mōniz patris data. vt. c. e. si furiosi in si. l. z. in re canonū sufficiat consensus eoz de quozū mñimō agif. sed illud forte in alijs. non in filijs. intelligitur. vel credo qz hoc corrigif. qz honesta res est p̄trabere mñimōniz. sicut et intrare monasteriū. vt in autē. d. san. epif. §. nūc aut. col. ix. **¶** Ergo. qz fm̄ p̄cepta legum sunt matrimoniā. ergo zc. **¶** Non omnes. scz mulieres. **¶** Inter eas. ad infinitum. adeo vt si adam hodie viueret. nō posset habere vxorē. fm̄ io. **¶** Idem iuris. vt non possint coniungi. **¶** Inter. l. z non tanta. qz vsq; ad gradū. vij. fm̄ canones. vt. l. xv. q. ij. c. p̄genit. z. c. de p̄sanguinitate. z. c. in copula

¶ Naturalis. quia pater vt. ff. de iusti. z. lu. l. ij. **¶** Debeat. als nō valet. vt. ff. de statu. ho. l. paulus rñdet. videtur autē consentire nisi p̄tradicat exp̄sse. vt. ff. de spon. l. in sponsalibus in si. **¶** Quidē questū. qz patris p̄sensum erigitur. **¶** Cuius. cū p̄ nō possit p̄sentire. vt. ff. d. iur. codi. l. ij. §. si. **¶** Sup filio. nā de filia facile p̄sensū fuit qz forte nosus. calidior sanguis ē in ea vt in autē. de nō eli. §. cū igit col. j. vl. ver. p̄ fragilitatē ser. ar. j. q. al. l. z. in p̄n. §. p̄ia nō placz **¶** Cuius. i. snia vl. ser. vt. c. l. si furiosi. **¶** Qua de ratione. **¶** Furiosi. idem z si captus fuit. z abfuit pater p̄ trienniz vel si nescitur an viuat vel nō vt. ff. c. l. si nepos. §. si. z. l. si ita. **¶** Cuius. datuz. l. cum auctoritate curatoris patris z dote fm̄ p̄tate p̄mōniz patris data. vt. c. e. si furiosi in si. l. z. in re canonū sufficiat consensus eoz de quozū mñimō agif. sed illud forte in alijs. non in filijs. intelligitur. vel credo qz hoc corrigif. qz honesta res est p̄trabere mñimōniz. sicut et intrare monasteriū. vt in autē. d. san. epif. §. nūc aut. col. ix. **¶** Ergo. qz fm̄ p̄cepta legum sunt matrimoniā. ergo zc. **¶** Non omnes. scz mulieres. **¶** Inter eas. ad infinitum. adeo vt si adam hodie viueret. nō posset habere vxorē. fm̄ io. **¶** Idem iuris. vt non possint coniungi. **¶** Inter. l. z non tanta. qz vsq; ad gradū. vij. fm̄ canones. vt. l. xv. q. ij. c. p̄genit. z. c. de p̄sanguinitate. z. c. in copula

personae
sunt
memoria

Sunt et alie enumerari. possunt aut enumerari. xiiij. modi
 cu bis quos in hoc ti. hem. **D**um? erone fuitus. vt. s. c. j. r. n. z. c. de incest. nup. l. cu ancillis. **S**ecund? est rone et a
 tis. vt mares miores. xiiij. an. femie miores. xij. vt. s. e. ij. r. n.
Tertius rone sanguis. qd in tria diuidit. ascendentes. descen
 dentes. z collatera
 les. vt. s. e. s. ergo.
 z. s. inter cas. z. s. fratri. z. s. eius. z. s. duoz. **Q**uartus
 rone adoptionis. vt. s. e. s. ergo. et. s. in
 ter cas. in fi. vt. n. s. q. **Q**uint? rone af
 finitatis. p. sentis p. terite z future. vt. s. e. s. affinitatis. z. s. socrū. z. s. si vt. oz.
Sextus rone ma trimoniū nā si babz vnā. nō debet hre alterā eodē tpe. als est infamis. vt. s. e. s. socrū. i. fi. z. s. af finitaris. in fi. z. c. ad. l. iul. de adul. l. eum. **S**eptim? per sena. con. qd vetat fieri matrimoniu inter tu. z. cu. z. fili os eoz ad quondā pupillā et adultaz suā vel patris. vt. c. de interdic. ma. inter tu. l. j. **O**cta u? p legem papia. z iulia. l. iter senato res z eoz liberos et libras. vel als vltis p dictionis femias vt. ff. d. ritu nup. le ge papia. z. c. d. nu pti. l. si libertā. qd caplm bodie correctū est. vt in autē. vt liberti d cete. s. si qd aut col. vj. **N**on? est mod? vt inter preside et sibi subiectas rone iurisdictionis. vt. c. de nup. z. si ptra z. c. si quacūq. pre. po. l. j. **D**ecim? est p pōdem pncipis. vt cu ea quā quis de sacro fonte leuauit. vt. c. de nup. si quis alū. in fi. **I**de seruaē de ipsa cōmatre. licet nō fure cautū nō reperiat. **U**ndecim? est rone honestatis. vt. s. e. s. si vroz. et. ff. e. l. si qua. **E**st. xij. rone ordinis annexi. vt cū dencis in sacris ordib? pstitutis. vt autē. qno op. epif. s. nec aut. col. j. z i autē. d. san. epi. s. si quis. col. ix. **E**t tertiusdecimus. vt in monachis pueris monialib? licet nō sine in sacris ordibus pstituti. vt in autē. de mona. s. antepe. col. j. z in auten. de nup. s. p occasionem col. iij. **E**t z. xiiij. in muliere rapta. q. p. nio nubit raptori. qd phibet. vt in autē. d. rap. mu. q. p. nio. rap. s. j. col. ix. **S**ed p. nio. vt. s. e. p. totū. z etia adiecim? in p. xi. s. **T**racq. bene inferē. vt. s. ti. j. in prin. **Q**uod pates. p. bnc casū posuit de nup. p. ti. d. p. ria ptate **K** **C**ulgo. s. qui patre demonstrare nō pnt vel illicitum. vt ff. de sta. bo. vulgo. **L** **U**scubi. s. vulgo pcepti. vel dicbi de m **C**incert? est. cui quibus loquitur. s. illicite concepti. p. est ips. pater ē sibi nullus. z ois cui p. ē ips. nō hz ille pa tre. z fm hoc dic bis. s. vulgo concepti. vel dic bis. s. ince stuosi. z tunc dicituris fictione est incertus. **N** **G**reca. spadon. spadō. grece dicit latine sine patre filij. **O** **Q**uasi sine iure auli inspecto. **P** **S**equit. bene insert. cū. n. sine matrimonio esse nō pōt. s. dos. z vbi nō est dos. actio dotis nō ē. vt. c. d. dona an nup. l. si. sicut em. zc. **Q** **E**ractioni. s. p actōem ex stipulatu. que dat p. vote. vt. j. de act. s. fuerat. **S** **N**ūquid p ditiones sine cā vel ob cām. quasi ob cām datū fuerit nec cā fuit secu ta. **R** **N**. pla. sic. sine ignorans sine sciens dederit. vt. ff. de cō di. sine cā. l. si. **S** **E**d io. dat talē ditionē ignoranter nō scien ter danti. vt. c. de condi. ob. cām. l. j. et. ff. de condi. ob. cām. l. j. s. fi. z. l. ij. nec imerito cū turpiter danti nulla sit repetitō vt. ff. de condi. ob. tur. cau. l. si ob turpem. **R** **Q**ui autem phibitas. per aliquē de. xiiij. modis licet cy. bas penas impōnit tñ eis qui incestas nup. faciūt vel ne pbarias. nō q alias intiles vt in autē. d. incest. nup. s. j. col. ij.

Continentur. vt. **A** de incest. nu. l. qui contra. z. l. si qd incest. bodie vero z confiscatio bonoz z exilium z cingu li sine dignitatis depositio. et verberatio si vilis est impo nitur. vt in auten. de incest. nup. s. j. col. ij.
Aliquādo. parentū. hoc mirabile p duo pbat exēpla.

Naturalis. s. iij. **C**uric. cū. em vult aliquis na turalem filiū tñ qui in potestate patris nō est. vt bic. et. s. ti. j. i. p. n. facere in potesta te. detur in serui tium impatoris vel pcedis pro uincie. naz in po testate efficit lo co meriti patris et efficitur legiti mus loco meri ti filij. vt. bic. z in auten. qui. mo. na. et. sui. s. si qd igitur col. vj. ac. y **M**ecnon is. nunc ponit aliō exemplum. **I**nterdictū. nam aliam vro rem non habuit tpe concubinat? als contra vt. c. de concu. l. j.

Adoptionibus.
Non solū at naturales li beri fm ea q dixim? in ptate nra sūt. verū etiā hi qd adoptam?. **A**do ptō at duob? mōis fit. aut pn cipali. rescpto. aut impio ma

Constitutione. vt. c. de na. li. l. cum quis. **I**nstrumentis. sed nunquid sine instrumentis est ma trimonium tale. **D**icunt quidem q non. vt al. qn decora ti matris dignitatibus faciunt matrimoniu. vt in autē. vt. l. ma. z. auie. s. quia vero legē dudū. col. viij. **S**ed dic q matrimoniu nudo cōsensu pfiat sine scriptura. vt in au ten. de nup. s. nuptias. col. iij. et. ff. de reg. iul. nuptias. sed filij primogeniti nō sunt legitimi. si votalia infra non sunt facta. vt. bic. et. facit ad hoc. c. de na. li. l. cum quis. et. l. nuper. z. l. si. z in auten. de here. que ab incest. dese. s. j. colla. ix. z in auten. de filijs ante do. instru. natis colla. iij. z in autē. d. incest. nup. s. si. col. ij. et. de trien. z. semis. s. fi. c. **C**onstitutio. vt. c. de na. li. l. nuper. **S**ed si non fecerit eam sibi vrozem. ad huc huiusmodi naturales sunt alēdi a patre. **I**tem succedunt ex testamento in totū. si p. vult legitimis nō existentibus vel parentibus ad defunctum als liberi in vnam vnciā tñ pmittunt naturales succede re. superiores qñ ipsi tñ super sunt non impediūt eos ni si in sua legitima que supioribus debetur. ab intestato ve ro duas habent vncias paterne substantie cum matre eo rum viriliter diuidendas. quando non sunt ascendentes nec descendentes. alunt z ipsi patrem. **E**t hoc in licite na tis. sed si illicite nati sunt. non imo omni beneficio sunt ex clusi. vt in auten. qui. mo. na. effi. sui. s. discretis. vqz in fi nem constitutionis colla. vj. **A**ccur. vt. s. m. aba q. adol. penus

Aliquādo. de adoptionibus. **E**t de equitate roma **N**on solum naturales. subaudi z legitimi q re distingue. qz filioz alij sunt naturales z le gitimi. vt ex legitimo matrimonio nati vt bic. z. s. d. pa. po. in prin. **A**lij naturales tñ. vt na ti ex concubina vt. s. ti. j. s. fi. **A**lij legitimi tñ. vt adopti ui. de quibus bic. ti. loquitur. **A**lij nec naturales nec legi timi iuris psumptione. vt incestuosi. vel als illicite nati. vt in auten. qui. mo. na. effi. sui. s. fi. col. vj. **A**lij sunt q pri us non fuerunt legitimi. sed nunc sunt idest efficiunt duo bus modis. vt in autē. qui. mo. na. effi. sui. s. j. et. s. ti. j. in fine. **A**ccursus.

Adoptio est in p[ro]p[ri]a s[er]u[ti]o: h[ab]ere v[er]u[m]: vt b. r. ff. e. l. sed hodie d[ist]ingu[er]e: vt. j. c. §. sed hodie. **Adoptio** est aut[em] adoptio s[er]u[ti]o. h[ab]ere. r. io. legalis actio ad solat[um] eor[um] q[ui] liberos n[on] h[ab]ent p[er] naturam imit[ati]o[n]is: s[ed] certe r[ati]o ab his q[ui] liberos h[ab]ent fit adoptio. vt. ff. e. l. nec ei. §. p[ro]p[ri]a. r. j. e. §. l. q[ui] p[ro]p[ri]e sic sum[us] p[ro]p[ri]e d[ist]ingu[er]e. **Adoptio** est legiti[m]a actus p[ro]p[ri]e q[ui] fit q[ui]s filius q[ui] no[n] e[st] p[er] nature. s[ed] p[er] n[on] naturam imit[ati]o[n]is. et e[st] h[ab]ere v[er]u[m]. vt. ff. e. l. j. r. j. e. §. minor[um]. **Rescripto**. h[ab]ere v[er]u[m] ante ip[s]os p[ri]ncipem. v[er]u[m] an aliu[m] magistratu[m] delegat[um] facta p[er] rescriptu[m] a p[ri]ncip[ali] p[er] vt. ff. e. l. i. in fi. r. l. arrogatio[n]es. Sed quid sit imperator no[n] e[st]. **R[ati]o**. no[n] p[ro]p[ri]e fieri: licet imperiu[m] sp[irit]u sit. vt in aut. quo opoz. ep[iscop]i. §. si. colla. j.

Magistratus. i. cuiuscunq[ue] ordinarij etia[m] de senozis ciuitat[um] q[ui] min[ist]er est: vt in aut. de defen. ci. §. n[on] illa col. iij. nec m[ag]is cu[m] sit de voluntaria iurisdic[ti]one. vt. ff. d. of. p[ro]con. r. l. i. §. i. **Arrogatio**. quia adoptato: interrogatur an velit e[ss]e q[ui]s adoptat sibi iustu[m] filiu[m] esse. r. adoptat[ur] an id fieri p[er]tinet. vt. ff. e. l. i. §. unde versus. Arrogatio qui suus est. sed habet meum esse necess[er]e. **Pater** adopto suum. sed patris p[er]ma[n]et idem. **Inferiorem**. id est sequentem. **Sed hodie**. constitutione: vt. c. de adop. cu[m] adopti[us]. **Arrogatio**. i. legitima. **Tributa**. facta i[n] p[re]dicta c[on]stituti[one]. r. ad hunc. §. i. de here. que ab intel. §. aliquam. r. j. de exher. li. §. circa adoptiuos. r. j. de inoffi. testa. §. ij. **Si vero pater naturalis**. r. legitim[us]. ac. **Materno**. in cuius potestate prius no[n] erat. sed mo[d]o est: vt sub iur. vt. §. de pa. po. i. sine. **Emancipatus**. al[iter] cu[m] esset in potestate aui quom[od]o adoptaret e[um] que habet: certe no[n] p[otes]t plus esse q[ui]s filius v[er]u[m] nepos. vt. b[ea]t[us]. r. ff. e. l. si pater. §. qui duos. r. intellige emancipati[us] tempore filiu[m] no[n] esse conceptu[m] qui n[un]c p[er]tinet in adoptionem. al[iter] in potestate aui remansisset. vt. j. ti. i. §. si.

Simili modo. i. s[er]u[ti]o facias distinctionem. **Ma**terio p[ro]p[ri]o in d[ist]incte. pater no[n] v[er]u[m] q[ui] mo[d]o d[ist]incte in auo datur in adopti[us]. **Co**currunt. si s[er]u[ti]o adopte filiu[m] fr[atr]is mei. nunq[ui]d p[er]tinet mee subiect[us]. **R[ati]o**. v[er]u[m] Jo. q[ui] no[n] r[ati]o h[ab]ere n[ati]u[m]. expone. i. natiu[m]. quia ab eo auo contrahit natiuitatem r. originem. q[ui] no[n] e[st] in filio fr[atr]is mei. **Arrogatio** florenti. **Tura**. v[er]u[m] p[er]ferat[ur] e[st] e[um] que vna t[ur]a t[ur]a occurrunt. r. sic ducit o[mn]es p[er]ualit[er] vni. vt in aut. d. cofan. r. vter. fra. §. j. col. vj. r. c. d. edi. di. adri. tol. l. si. nisi vna sit melior duab[us] vt col. ligatur. ff. de inof. testa. nam r. si.

Cu[m] aut[em] rescriptus. vt q[ui] sui iuris e[st]. vt. §. e. in p[ri]nci. ac. **Cognita**. q[ui] aut[em] in cae cognite vertunt. p[er] odies scripta s[er]u[ti]o. ff. e. l. si p[er]. §. in arrogationibus. r. l. se. v[er]u[m] ad. §. si. r. q[ui]d etia[m] h[ab]ent d[ist]incte in p[ro]p[ri]a impuberis q[ui] r[ati]o d[ist]incte

h[ab]ere honesta. i. non eo p[ro]p[ri]o. vt e[st] res deuoret. vt. ff. e. l. nec ei. §. eoz. **Et caueat**. id est cautionem promittat. cu[m] fideiussione tamen. vt. ff. e. nec ei. §. si. **Personae**. qui seruus publicus dicit. vt. c. e. l. iij. seruus est tabellio esse no[n] potest. vt. c. de tabell. generali. l. r. §. certe id sic dicit q[ui] publice seruit.

ui. r. n[ati]u[m] v[er]u[m] copulatu[m]: r. legitimo adoptio[m] mo[d]o p[ro]p[ri]e: vt r. i familia r. in p[ro]p[ri]e h[ab]ere p[ro]p[ri]e adoptiu[m] sit. **Cu[m] aut[em] im pubel p[ro]p[ri]e p[ri]ncipale rescriptu[m] arrogat**: ca[m] cognita[m] arrogatio fieri p[er]mittit: r. ex q[ui]t[ur] ca[m] arrogat[ur] an honesta sit expedita q[ui]s pupillo. **Et cu[m] q[ui]sdam p[ro]p[ri]e d[ist]incte arrogatio sit**. i. vt caueat arrogator p[ro]p[ri]e publice h[ab]ere tabulario: si itra p[ro]p[ri]e pupill[us] recesserit: restitutu[m] se h[ab]ere illis q[ui] adoptio facta n[on] e[st] ad successione[m] ei[us] v[er]u[m] effect[us]. **Arrogatio** n[on] alit[er] emancipare e[um] p[otes]t arrogator: nisi ca[m] cognita dign[us] emancipat[us] fuerit: r. tunc sua h[ab]ere ei reddat. **Arrogatio** r. si recesserit p[ro]p[ri]e e[um] exheredauerit v[er]u[m] v[er]u[m] h[ab]ere iusta ca[m] cu[m] emancipat[us] fuerit. iubeat q[ui]t[ur] p[ro]p[ri]e ei bonoz suoz relinq[ui]re: vid[et] p[ro]p[ri]e bona q[ui] ad p[ro]p[ri]e adoptiuu[m] t[ra]nsiit: r. q[ui] p[ro]p[ri]e ei postea acq[ui]sit.

Arrogatio omissa p[ro]p[ri]e facta habetur. vt. ff. e. l. bis v[er]u[m] in fi. vt r. als. c. de rei v[er]o. actio. l. vna. §. j. **Sed** quare legitimi non s[er]u[ti]o lan[te] etia[m] v[er]u[m] pupillare etate: cu[m] r. postea erit admittendi ad successione[m] si adoptio facta no[n] e[st]. **R[ati]o**. illud e[st] de fortuna: r. aduenticiu[m] erit. vnde no[n] fuit p[ro]p[ri]e r[ati]o: vt. ff. q[ui] r. a quibus. l. iul. potuisset e[ss]e post p[ro]p[ri]e testamentu[m] fecisset: vt supra quibus er. cau. §. cum ergo.

Arrogatio nisi causa. veluti si ita heres instituit iste adoptat[us] si emancipat[us] fuerit. r. tunc quart[us] p[er]dit: qua[m] tunc deberet h[ab]ere de bonis arrogantis: vt. j. p[ro]p[ri]e. **R[ati]o**. r. ff. si quid in fraude[m] pa. l. si. fm quosdas. **Vel** dic q[ui] tunc non p[otes]t quart[us] vt. j. p[ro]p[ri]e. **R[ati]o**. probat: q[ui]d cu[m] isto c[on]tinuat: r. q[ui]d dicta lege continetur. intelligitur quando erat iusta causa contra filium: vt quia p[ro]p[ri]e cabat patrem ad iram: r. intantum v[er]u[m] etia[m] exheredari potuerit: r. beneficiu[m] collocatum vel conferendum reuocari. vt. c. de reuo. do. l. fi. r. in aut. vt libe. de cetero. §. illud. colla. vj. r. fm hoc intellige p[ro]p[ri]e. **R[ati]o**. quod sequitur. **Arrogatio**.

Arrogatio r. si exheredauerit: vel p[ro]p[ri]e r[ati]o: vt. ff. e. l. si arrogator. **Arrogatio** v[er]u[m] nota non cauet sic se relictu[m]: tunc e[um] no[n] valet: vt. c. de inuti. stip. l. ex eo. r. c. de inof. testa. l. q[ui] j. **R[ati]o**. sed ei iubetur per legem. vt sic faciat. **Honorum**. quid ergo si alios filios h[ab]eat sex vel plures: nunq[ui]d hic plus q[ui] alij habet. **R[ati]o**. sic sedz bul. quasi debet impurari ei quare arrogauerit: **Vel** dic vt p[ro]p[ri]e quartam sue p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e condi. ex. l. dim p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e: vt. b[ea]t[us]. r. ff. e. l. si arrogator. r. ff. de inof. testa. pap. §. si quis: r. hoc ad instar naturalium r. legitimum: vt. ff. de inof. testa. pap. §. quoniam. r. c. de inof. testa. cu[m] q[ui]t[ur] r. l. parentibus. absurdus est e[ss]e hunc legitimu[m] p[ro]p[ri]e h[ab]ere q[ui] n[ati]u[m] r. legitimu[m]. vt. §. e. §. h[ab]ere i. si.

Commodu[m]. repetere p[ro]p[ri]e ea h[ab]ere s[er]u[ti]o aduenticia commodu[m] q[ui] filius arrogat[us] post arrogatoz acq[ui]sit p[ro]p[ri]e. s[ed] v[er]u[m] fruct. naz r. h[ab]ere acq[ui]sita restituit. no[n] dico v[er]u[m] usufructu[m] ip[s]u[m] quez debet lucrari p[ro]p[ri]e: vt. c. de bo. q[ui] l. i. cu[m] oportz. §. n[on] aut[em] ad instar mariti in reb[us] dotalib[us]: vt. ff. fami. her. l. si filia. §. j. r. sic h[ab]ere v[er]u[m] p[ro]p[ri]e no[n] excludit. vt. b[ea]t[us]. r. ff. de pig. act. l. j. in fi. r. ff. de p[ro]p[ri]e. §. r. bec. §. pc. r. fac. ff. d. vul. lib[er]i. §. si p[ro]p[ri]e. §. i. arguunt

Adnotatio: natu. i. natiuitate. sic. F. de mio. l. pma. S. b.
Bimata. plerūq. qm. tñ. n. vt. j. c. S. 6. r. illd. r. S. i. plimie
Cho moſtro. i. n. p. n. a. f. a. m. ſ. c. l. contra naturam. vt. et
 ale. ff. de ſta. bo. non ſunt liberi.
Daior. ſcilicet tempore non perſona.

Admis. i. tot au
 nos dy bre pl⁹ ad
 optas q⁹ adoptat⁹
 q⁹ faciat vna plena
 pubertate tati te
 pozis. Sed nunqd
 qui p⁹res adoptat
 dy p⁹ib⁹ vicib⁹ p⁹ce
 deri i tatio tpe. Rñ.
 no. vt puto cuz fm
 natura etiā in vno
 āno ex diuerſis fe
 minis vt etiā vna
 poſſit bre fili⁹ plu
 res. et i adoptio
 imitat naturā: vt
 h. Et nota plurib⁹
 modis dicit plenas
 pubertate. nā iter
 dū. xij. an. vt. j. q.
 mo. t. tpe. fi. S. j. r.
 S. ti. j. j. Rñ. al. xv.
 an. vt i aut. d. et ep.
 no. ſo. pec. ſuper vo
 te. S. generalit. col.
 vij. al. xij. an. vt. d.
 qui ma. nō poſ. S.
 fi. r. ff. de poſtu. l. j.
 S. puericia. in dū.
 xvij. an. vt. h. r. ff.
 de alim. r. ci. le. l. me
 la. Accur.

Accur. q⁹ non
 beat vel licz vrozē
 nō beat q⁹ cau tñ ē cōtra naturā. vt. ff. e. l. r. q. vro.
 n. In locum. itē nepotē ex vno q⁹ ex altero natum. vt. ff. e.
 ſi pater. S. qui duos. nō autē loco fratris. vt. C. de bere. in
 ſi. nec apud.
Coſentire. qd nō ē alijs cognatis qui poſſēt ſperare ſuc
 ceſſione. vt. ff. e. l. cū adoptio. Et ſi qdē fili⁹ cōſentiat. bene ē:
 r. recidet nepos adoptiu⁹ in p⁹te ſua. l. fili⁹. mortuo p⁹re. vt.
 ff. e. l. ſi q⁹ nepotē. Si autē nō p⁹ſentiat fili⁹. tūc agnaſcat idēſt
 appropinquit ſeu agnat⁹ ſic ei. i. auo h nepos. r. ſu⁹ efficitur
 hrs etiā filio inuito: nec recidit i p⁹te ei⁹. ſiue dicas eū ſuce
 dere vt filiū: lz nō ſit fili⁹. ſiue vt nepotē. quali ex alio filio p
 mortuo natū. q⁹ caſu edicē cū patruo admittit vt. j. de bere.
 ab iteſt. S. cuz aut. Alij dicūt. h totū eo inuito. i. filio inuito. r.
 agnaſcat. i. iuxta eū quali naſcat. q⁹ ad ſucceſſioz. qd ſatis in
 idē recidit. Alij h totū. ei inuito. i. auo inuito. q⁹ voluntate fili⁹ p
 poſuerat adoptare. nunc autē extra ſuū. poſitū facit. r. ſic d⁹
 inuit⁹ ratōe. poſitū p⁹mi: r. fm iſtos. h nepos inuito auo: et
 filio adoptat⁹. nō ſuccedit vna cū filio: ſ. demū eo mortuo. p
 ma venioz ē. S⁹ quare h fili⁹ impeditet m⁹imoniū ſui filij et
 auo volente: r. nō impedit hūc auilē acuz vt. ff. de rit. nup. l.
 oione. S. j. Rñ. qz m⁹imoniū eſt vinculu magis indiuiduū.
 vt. d. de pa. po. j. Rñ.
Coſentire. h videt q⁹ ſic. nā ledit fili⁹ i duob⁹: r. in here
 ditate ſuū i dōis q⁹ ad filiū ſuū. ponebat ex voto trāſmittere.
 vt. ff. vñ lib. l. ſcpto herede qd nō facit: vt. j. de be. q⁹ ab iteſtat.
 de. S. ar. bi. r. qz in p⁹te illi⁹ trāſit. q⁹re i pris ſui nalis p⁹tez
 nō recidit iure iſſo veti: vt. d. e. j. Rñ. Ad p⁹mū m⁹ideo: qz alio
 mō po⁹ euitare. inſtituēdo euz. Ad ſedz dico. q⁹ nō po⁹ exti
 mari p⁹ia poteſtat. vt. ff. d. le. j. filiūſſa. S. fm vulgarez. Sed
 hodie vterq; timor ceſſat: nāz r. ſuccedet. r. in ſuaz p⁹te re
 fidet. vt. C. de adop. cū in adoptiu⁹. r. d. e. S. ſed hodie.
Con plurimis. quandoq; emz cōtra. vt. j. de bere. ab inte.
 S. minus fm azo. Item in eo q⁹ adoptiu⁹ pater non tenet
 eū inſtituere: vt. j. de bere. ab inteſt. S. aliqua z.
Contrancū. vñ ſic trāſeat in ſuā p⁹te. vt. d. e. S. hodie.
Contrancū. quarum vna vocatur arrogatio: alia adoptio.
 vt. d. e. S. imperatoris. ac.

Adnotatio: natu: maiorēz nō
 poſſe adoptare placet. ado
 ptio em̄ naturā imitat⁹: r. pro
 mōſtro eſt: vt maior⁹ ſit filiuz
 q⁹ pater: Debet itaq; is q⁹ ſibi
 filiū p adoptionē vel arroga
 tozē facit. plena pubertate. i.
 xvij. ānis pcedē. Ric⁹ autē
 r. in locū nepotis r. p nepotis:
 vt neptris vt p neptris: vt t⁹in
 cept adoptare: quoz filiū q⁹ nō
 beat: r. tā filiū alienū q⁹ in lo
 cū nepotis adoptat⁹ pōt. q⁹ ne
 potē in⁹ locū fili⁹. Sed ſi quis
 nepotis loco adoptet. vt q⁹ ex
 eo filio quē hēt iā adoptatū:
 vt q⁹ ex illo quē naturalē i ſua
 p⁹te habz: i eo caſu r. fili⁹ cō
 ſentire⁹ dy: ne ei inuito ſuus he
 rel agnaſcat: S⁹ ex p⁹io ſi au⁹
 ex filio nepotē det i adoptozē.
 nō ē neceſſe filiū pſentū⁹. In
 plimis⁹ at cauz aſſimilat⁹ is q⁹
 adoptat⁹ vel arrogat⁹ ē ei q⁹ ex
 legitimo m⁹imonio nat⁹ ē: r. iō

Amiſſioz. in acie p⁹icipis. vt hic inuuit: r. j. de et. cu. tñ.
 S. 6. r. ſi bello. ff. de inof. teſt. l. ſi ſuſpecta. S. fi. Sed nū qd
 r. tunc habebit in p⁹te. vt q⁹ ſic cum bñſicia ſunt extēde
 da. vt in auten. conſti. que de dignitate. S. penul. colla. vj.
 r. ff. de co. niſt. p⁹icipi. l. ſi. ſed tamē contra dico ad inſtar.
 ſcz naturaliu: nā natura imitat⁹ adoptio. vt. d. e. minorē.
Amiſſioz. i. p⁹ncipis. vt de eo q⁹ ſui iur⁹
 eſt: r. ideo tranſit etiā hodie in p⁹te m̄ arrogatoz: vt. d.
 e. in prin: ideo ſic dicitū. quia ozam⁹ ſiue deprecamur eum
 vt talibus preſtet auctoritatez. Accurſus.
Contrancū. oēs nati r. naſcitur: r. etiā reuerſi ab hoſtibuz:
 vt. ff. e. ſi paterfa. in prin.
Contrancū. hic imperator volebat adoptare quendā no
 mine germanicū: r. hic germanicus noluit cōſentire. vñ
 de non poterat procedere adoptio. vt. j. ti. j. S. ſed ſi pac.
 r. ff. e. l. ij. in prin. vñ de auguſtus callide ſuaſit euidāz no
 mine tiberio: vt illum germanicum adoptaret. quod fe
 cit: r. hunc tiberium poſtea arrogauit p⁹ncipis. quare r
 per conſequez habuit germanicum loco nepotis. Qz
 is ſcilicet tiberius. ac.
Contrancū. idēſt ſtatim. Facta a p⁹ncipe.
Contrancū. ab extraneo em̄ non poteſt etiam libertus
 vt. ff. e. ſi pater in ſi.
Contrancū. vt. C. de la. li. tol. l. vna. S. ſimili qz mō
Contrancū. i. coram iudice dicendo hec verba. veni huc
 ſūm azo. Cui vt puto coram iudice agebatur vt fili
 us fieret adoptiu⁹: et inde fuit facta ſcriptura. non tamē
 res peruenit ad perfectionem. vt diſſerat a prox. caſu ſu
 periori aliud ſi extra iudicium talia fierent vel agerent.
 vt. C. de li. cā. l. p. Et ſic collige ex hoc r. ſuperiori verſu. q⁹
 ſi id quod ago nō valet vt ago valet tñ vt valere poteſt
 ſic. C. de la. li. tol. l. vna. S. ſimili quoq; modo. ar. contra.
 ff. de iure codicil. l. j.
Contrancū. modis ius p⁹nc poteſtat⁹ ſoluitur. Rub.
Contrancū. r. quidem. q. d. qd ſit circa ſeruoz de
 abſolutōe poteſtatis eozum dicimus. d. de lib.
 S. j. r. S. multis. k. C. p⁹te. ſubaudi dñica.

Non poſſūt. qui omēs eunuchi vocant⁹: ſed ab hoc ge
 nere detrahunt caſtratoz q⁹ generare nō poſſunt. idēſt caſte
 ſic natos. vt nunq⁹ potuerunt generare.
Contrancū. qd⁹ teſticuli abſciſi ſūt cultello vel ſpara
 rero. qz ſort⁹ impedimētuz eſt nāc. qz accidētis. vt. h. r.
 ff. de lib. r. poſt. l.
 h eſt q⁹ ſitu. S. j. r.
 ij. r. nō q⁹ vulga
 riter. p⁹miſcuc ap
 pellant⁹.
Contrancū. nō
 pnt. ſi ipe arro
 gari pnt vt. ff. e.
 nā femine.
Contrancū. nō
 feminas nō bre
 filioz in p⁹te: r.
 facit ad hoc. ff. d.
 ſuis r. le. nulla. r.
 j. de bere. qua. r.
 diſ. S. extraci. r.
 ff. de extra ta. l. il
 lud. S. ad teſta
 menta.
Contrancū. de nouo
 procedenda vt. C.
 e. l. mlierē.

Contrancū. in acie p⁹icipis. vt hic inuuit: r. j. de et. cu. tñ.
 S. 6. r. ſi bello. ff. de inof. teſt. l. ſi ſuſpecta. S. fi. Sed nū qd
 r. tunc habebit in p⁹te. vt q⁹ ſic cum bñſicia ſunt extēde
 da. vt in auten. conſti. que de dignitate. S. penul. colla. vj.
 r. ff. de co. niſt. p⁹icipi. l. ſi. ſed tamē contra dico ad inſtar.
 ſcz naturaliu: nā natura imitat⁹ adoptio. vt. d. e. minorē.
Amiſſioz. i. p⁹ncipis. vt de eo q⁹ ſui iur⁹
 eſt: r. ideo tranſit etiā hodie in p⁹te m̄ arrogatoz: vt. d.
 e. in prin: ideo ſic dicitū. quia ozam⁹ ſiue deprecamur eum
 vt talibus preſtet auctoritatez. Accurſus.
Contrancū. oēs nati r. naſcitur: r. etiā reuerſi ab hoſtibuz:
 vt. ff. e. ſi paterfa. in prin.
Contrancū. hic imperator volebat adoptare quendā no
 mine germanicū: r. hic germanicus noluit cōſentire. vñ
 de non poterat procedere adoptio. vt. j. ti. j. S. ſed ſi pac.
 r. ff. e. l. ij. in prin. vñ de auguſtus callide ſuaſit euidāz no
 mine tiberio: vt illum germanicum adoptaret. quod fe
 cit: r. hunc tiberium poſtea arrogauit p⁹ncipis. quare r
 per conſequez habuit germanicum loco nepotis. Qz
 is ſcilicet tiberius. ac.
Contrancū. idēſt ſtatim. Facta a p⁹ncipe.
Contrancū. ab extraneo em̄ non poteſt etiam libertus
 vt. ff. e. ſi pater in ſi.
Contrancū. vt. C. de la. li. tol. l. vna. S. ſimili qz mō
Contrancū. i. coram iudice dicendo hec verba. veni huc
 ſūm azo. Cui vt puto coram iudice agebatur vt fili
 us fieret adoptiu⁹: et inde fuit facta ſcriptura. non tamē
 res peruenit ad perfectionem. vt diſſerat a prox. caſu ſu
 periori aliud ſi extra iudicium talia fierent vel agerent.
 vt. C. de li. cā. l. p. Et ſic collige ex hoc r. ſuperiori verſu. q⁹
 ſi id quod ago nō valet vt ago valet tñ vt valere poteſt
 ſic. C. de la. li. tol. l. vna. S. ſimili quoq; modo. ar. contra.
 ff. de iure codicil. l. j.
Contrancū. modis ius p⁹nc poteſtat⁹ ſoluitur. Rub.
Contrancū. r. quidem. q. d. qd ſit circa ſeruoz de
 abſolutōe poteſtatis eozum dicimus. d. de lib.
 S. j. r. S. multis. k. C. p⁹te. ſubaudi dñica.

Item parentis stricte accipe pro bis tñ qui sunt supe-
riores ex linea masculina. nam femine nō habēt in pote-
state filios. vt. a. ti. j. s. femine generalius accipit. s. ti. ij.
s. j. ac. m. **C**o. i. parente. Accur. florentin?

Sed hoc distinctionē. s. qd dixi morte superior inferior
res pñci sui iuris

Patre. s. fa-
milias. subaudi
supra quē null?
est rōne potesta-
tis. accursius

Nō oimodo
i. generaliter.
q. Sed ita. s. si
iuris sui iuris.

Utriusq. eoz. s.
nepotum.

Et i potesta-
te. 2. non eruit.
nam si eruit. et
postea redit. qz
est arrogat. nō
recederent filij i
potestate ei. vt
ff. de adop. si pa-
ter filium: et c. rō
vt ibi nō.

Si. s. filius p
dicitur.

Notus ē
s. filius predict?
r. Si iuris. ni
si in casu: vt quā
do p dignitates
filij sui iuris fa-
ctus fuisset: vt i
autē. s. qd d
dig. s. illud. col.
vj.

Cum autē di-
ctus est. s. qualr
soluitur pa. po.
morte naturali.
nunc ponit quā
do morte civili.

Accurcius flozē
tinus.

Deportatur
hic nō. q. bec sententia deportatōis: vt valeat statim 2. ci-
uitatem pdat nō pōt dari nisi a quatuor iudicib. s. ab im-
patore. vel ab eo qui eius vice iudicat 2. a p̄fec. p̄c. 2. p̄c-
cto. vt. ff. de penit. l. ij. s. j. 2. de le. ij. l. j. s. a p̄fectis. 2. ff.
de inter. et re. l. inter penas. s. j. Idem credo in senato-
ribus. qui parē suam. idest patrem habent effectū p̄nci-
p̄: vel maiore q̄ p̄dicti: vt. ff. a quibus ap. nō li. l. j. s. j. Si
autē alius iudex talem suam det: nō valet. nec mandatur
crecutioni: nisi p̄ncip̄s approbet vt etiā insulā siue locū
assignet. vt. ff. de le. ij. l. j. s. ij. 2. s. deportatos. 2. ff. de in iu-
sti. ru. testa. l. si quis. s. eius. Que autē sint delicta p̄ qui-
bus in insulam debeant deportari. dicemus. j. de pu. iudi-
c. totū titulū. Sed relegare pōt quilibet qui habet meruz
imperū. vt. ff. de inte. 2. re. l. relegatoz. j. Rñ. Et nō. q. p̄-
mo de media: secundo de maxima: tercio de relegatione
dicit. p̄ma 2. vltima tollūt patriā potestātē: s. relegatio
nō. et sic cū stat? nō ē mutatio. nec capiet d̄minutio Acc.
a. **C**o. idest p̄ istam deportatōem in insulam.

Deportus. nota deportatū mortuū. s. ciuilit̄ sic. ff. de
p̄ra. ta. l. j. s. filij. 2. ff. p̄ socio. l. verū. s. societas.

Pari. hic nō. vbi est eadem vel similis rō. idem ius cō-
stituit. sic. ff. de ver. ob. l. a ticio in fi. 2. j. q. cum es qui i ali.
po. est. s. istas. 2. ff. de edendo. l. quedam. s. numularios.
2. ff. ad. l. acqui. l. illud. ar. p̄ra. ff. de col. bo. l. si quis. in fi.
j. Rñ. **D** Principis. als p̄ncipali: sed nunquid p̄ aliū
poterit restitui. Rñ. nō nisi forte p̄ senatū vt. ff. de postu. l.
j. s. de qua. 2. s. an autem.

Securum: sc̄ q̄tum ad honores vel ordines et simi-
lia. vt. l. de sen. pas. l. j. ergo 2. patriam potestatem: 2. hoc
vult hic dicere. Sed p̄ra dicunt. C. de sen. pas. l. in insulā
2. l. si pater. So. ibi specialiter ad oia fuit restitutus sc̄m

refert antiquitas. seruos si a
dño adoptati sint. ex hoc ipso
posse liberari. Quia et nos eru-
diti in nostra cōstitutōe etiā
euz seruum quē dñs actio in-
terueniētib filij suū noiaue-
rit. libez esse cōstituim. licet
hoc ad ius filij accipiēdū ei nō
sufficiat

**Quibus modis ius pa-
tris potestatis soluit.**

Idemus nūc quibz
mōis hi q̄ alieno iuri
sūt subiecti eo iure li-
berant. Et quidē quē admo-
dum liberant serui a p̄tate ex
his intelligere possumus que
de seruis manumittēdis supi-
us exposuim. Hi vō qui i p̄tā-
te parētis sūt mortuo eo iuri-
iuris fiunt. Sed hoc distincri-
onez recipit. nam mortuo pa-
tre sane omnimodo filij filie-
ue sui iuris efficiunt. **D**eportus
vero a nō oimodo nepotes
nepetqz sui iuris fiūt sed ita
si post mortem sui in potesta-
tē patris sui recasuri nō sunt.
Itaqz si moriente auo pater

hic colligit q̄ relegatō 2. mōis p̄na deportatōis

mar. et sic facias punctus ibi p̄ oia. **D**anc reprobo: qz semp
intelligitur ad oia restitui. nisi p̄tradijerit exp̄ssim. nam ver-
bus restituo. generale est. vt. ff. de vlt. videamus. s. in fa-
uiana. Alij hoc intelligunt ad patrem tñ referenduz cui de-
bet restitui filius in potestate: sed filio restituito non sic quia

si noceret ei resti-
tutio. ar. l. de le. et
cō. qd sanor. Sed
hanc opi. reprobo.
nā libertus depor-
tatus 2 restituit in
libertatē recidit
vt. ff. de iure patro.
siue patroni. Dic q̄
interesse vtz p̄nci-
pepl dicat bec s̄ba
restituō te: et tunc
ad omia restitutus
videatur vt bic. an
hec indulgeo tibi
q̄ casu de pena tñ
remittēda cogitat
se videatur vt i cō-
trariis. ar. l. s̄ sen.
pas. l. generali. 2. l.
tutor. 2. l. de gene-
rali abo. l. fi.

eadē viuit 2 in potestate pa-
tris sui est. tunc post obitum
aut in p̄tate patris sui fiunt
Si vero is quo tpe auis mo-
ritur aut iam mortuus ē aut
p emancipationē erit de po-
testate patris: tunc hi qui in
potestate eius caderent pos-
sunt sui iuris fiunt **C**um
autē is qui ob aliquod malefi-
cium in insulam deportatur
ciuitatē amittit: sequit vt q̄
eo mō ex numero ciuū roma-
norū tollit. p̄inde ac si eo mor-
tuo definant liberi in potesta-
te eius esse **P**ari rōne 2 i
is qui in p̄tate parētis sūt i in-
sulam deportat? fuerit esse re-
sunt in p̄tate parētis. **S**i ex
indulgentia p̄ncipis restituti
fuerit p̄ oia p̄stinū statū re-
cipiunt **R**elegati at p̄s i
insulā i p̄tate liberos retinet
Et ex cōtrario liberi relegati
i p̄tate p̄ntū remanēt **P**ene
seru? effect? filios in p̄tate ha-
bere definit. Serui at pene ef-
ficiunt q̄ in metallū p̄nant:
q̄ bestijs subijciunt **F**ilius-

si noceret ei resti-
tutio. ar. l. de le. et
cō. qd sanor. Sed
hanc opi. reprobo.
nā libertus depor-
tatus 2 restituit in
libertatē recidit
vt. ff. de iure patro.
siue patroni. Dic q̄
interesse vtz p̄nci-
pepl dicat bec s̄ba
restituō te: et tunc
ad omia restitutus
videatur vt bic. an
hec indulgeo tibi
q̄ casu de pena tñ
remittēda cogitat
se videatur vt i cō-
trariis. ar. l. s̄ sen.
pas. l. generali. 2. l.
tutor. 2. l. de gene-
rali abo. l. fi.

Relegati reti-
nent. nota differen-
tiam inter hunc re-
legatū 2 deportatū
quo ad familiāz vt
bic. 2. s. primo. s.
Item hic bona te-
net ille nō. vt. ff. de
interdic. 2. relega. l.
j. Item hic ciuita-
tem retinet. ille nō
vt. ff. de inter. 2. re.
l. relegatoz. s. siue
agr. 2. s. qd tempus
Item q̄ h ad sp̄us
vel in p̄petuū. ille
autem tñ in p̄petu-
ū deportat. vt. ff.
de interdi. 2. re. l.
relegati. 2. l. relega-
torum. s. bec disse-

rentia. Sed in libertate nō est diff. entia. nā vt ex q̄ liber re-
manet. vt. ff. de bonis dam. l. sed si alia. **S**i banitos nri t̄pis
quibus opamus. Rñ. si p̄pter maleficiū: vt etiā cū ciui-
tate 2 bona sua publicent. vel de iure vel de p̄suetudine ciui-
tatis: tunc deportato opabo: als relegato: vt. ar. ff. de bo-
dam. l. j. non autē dico q̄ possit deportari a p̄siede de iure vt
supra. s. primo diximus: nec relegari a defensore ciuitatis
cum sit de imperio meroyt in autentico de defenso. ciuita. s.
nulla. in fi. s. colla. ij.

Pene. idest supplicij. supplicij em̄ sunt dñs est. nō fiscus.
vnde ei nihil querit vt. ff. de his que p̄ nō scrip. ba. l. ij. s. ho-
no iure nemo ingenuus fit seruus ex supplicio. vt in autē. de
iur. s. quod autē colla. iij. Accurcius.

In metallū. idest in ope metalli. ad fodiendū metallum
vel etiam deportandū: 2 etiā vt ne fugerent ligabant: 2 post
tere quodā opprimebant ferro v̄ alio modo. Alij vero erāt
qui dicebant dammati in ope metalli: et hi nō tanto ponde-
re opprimebantur: 2 qui hinc fugiebant. in metallū ponebā-
tur. Alij vero erant qui in ministerium vel in seruiciū metal-
lico ponebant 2 hoc si perpetuo fieret. erat seruus: als p̄ vt
ff. de pen. l. aut dam. s. inter eos. et. s. quisquis. s. in ministe-
riū. Sed quid si puincia nō habeat metallā aliqua vel ferri
vel similis p̄ditionis. Rñ. in vicinā puincia mittebant. vt
ff. de pe. l. aut dam. s. est pena metalli. Alij sunt in op? publi-
cū p̄petuo dati. vel ad tempus. qui sunt similes relegatis vt
ff. de penit. l. quidā. sed bimōi pene nō sūt in vsu bodiē.

Qui bestijs: de hac pena. dicit nō. ff. de pe. l. qui vltimo.

Filius. militauerit. idest miles factus fuerit: ad qd mul-
ta sunt necessaria: vt in autē. de man. p̄m. s. fi. colla. iij. di-
pinus. vel dic militauerit. idest in exercitio militie fuerit.

deā indulec
corū p̄na

deā indulec
corū p̄na

deā indulec
corū p̄na

deā indulec
corū p̄na

Jure nouo
digni apud
patre liberat

Patrem liberat. hoc iure istud. nā nulla dignitas p̄ter patri-
ciatū releuat filiū a p̄tate patris: vt subh̄at: Sed bodie. xij.
sunt dignitates q̄ liberat aliquē curiale a curiali conditione
vt. C. de recur. l. si. li. x. et ille eodē liberant a patria p̄tate. vt
in autē. p̄si. q̄ de dig. §. 1. 7. §. generaliter. col. vj. vñ cū ibi sit
p̄sul corrigitur qd
de eo hic dicit.

Constitutio. vt
C. de p̄sul. l. si. li. xij
et **P**atricia. erat
em̄ patrici. q̄ si p̄i
cipis pater. Cū sa-
lustius. §. p̄res cō
scripti: naz scripta
erant eor. noia in
aliquo loco. vñ i co-
rona capitis eor.
vel. a. s.

Illico. hoc ē spe-
ciale in patricio et
p̄sule bodie vt etiā
sola collatōe da-
tōe codicillor. i. di-
gnitatis scripte p̄
aliquo p̄uilegium
fiat sui iuris etiam
sine admistratiōe
In alijs. x. tūc d e-
mū cū cepit ad-
ministrare. vt i au-
tē. p̄si. que d. dig. §.
j. col. vj. que ē. C. d.
epif. 7. de. autē. sed
dignitas. 7. C. d. de
cur. l. si. p̄tē in ter-
cio casu cū ordinat
ep̄s. q̄ est etiā vltra
supradictos casus
vt in autē. p̄si. que
de dig. §. palā col-
la. vi.

Liberat. l. digni-
tas.
v. **Q**uis em̄. q. d.
si quilibet pater eti-
am viliissim⁹ filius
sui em̄cipat quā
do vult. vt. j. eo. §.
admonēdi. 7. §. p̄te
rea q̄lter hoc iure
rator: nō poterit fa-
cere. Et sic in ca-
su electi patrici. q. d. cū ip̄e pater patrici possit em̄cipare:
7 ad hoc appellatur cū alapis 7 verberibus. vt in autē. cōsti.
que de dig. j. Rñ. quare ip̄e impator 7c.

Liberat. qd raro fit. vt. C. d. p̄sul. l. si. li. xij. scdm̄ mar. 7cc.
v. **S**i ab hostibus. hostes sunt quib⁹ popul⁹ romanus bel-
lū indigir: vel ip̄i ip̄o romāo vt. ff. d. cap. 7. postli. reuer. l. hostes
3. **A**mē pendet. hic colligūt quidā quoddā hominū gen⁹
esse in pendēt. vt diximus. §. d. bis qui sunt sui vel alieni iu-
ris. §. j. sed certe qd hic dicit p̄det. vey ē p̄ter iuris fictōz:
nā quo ad veritatē sui iuris est filius. vt. ff. de test. l. lege cor. in
fi. 7. ff. de lib. 7. postu. l. j. 7. C. de sen. pal. l. si. ibi qd ē magime
7c. et. ff. ad macedo. l. j. §. j. nam pater seru⁹ ē hostiū. vt. §. de
iure p̄sonaz. §. seru. ergo aliū in p̄tate habere nō p̄t. vt. ff.
ad. l. iuli. de adulte. l. sic eueniet. dic ergo q̄ nulla p̄terita vel
p̄sentia p̄dent in spectro statu p̄senti: sed futuro. vt. j. d. ver
bo. ob. §. conditiones.

Postliminiū. est autē postliminiū ius amisse rei recupan-
de ab extraneo mox⁹ et legib⁹ p̄stituti. vt colligif. ff. d. cap.
7. postli. l. postliminiū. §. Rñ. **S**ed dicitur. qd reueri omnia
iura recipiant. **C**aptus. 7 reueri. vt. ff. de capti. retro.
d. **S**ed et qui victis. infra fines nr̄os. nec vltra deductus:
7 ita ip̄oprie reueri. dicitur postli. vel dic cap⁹ fuerat vltra fi-
nes. 7 tūc v̄ etiā redisse anteq̄ ad limina redeat: q̄ sic recu-
perat statū. h̄ ip̄oprie 7 facit ad hūc. §. ff. de cap. in bello. §. j.
Item ad idem. ff. de vi 7 viar. l. qui possessionem.

Proterea. nō solū supradictis modis. sed p̄terea. 7c.
Liberi. generale nomē est ad oēs inferiores. vt. j. ti. ij. §. si.
§. d. d. d. d. ea demū ad effectum p̄ducebatur.

familias si militauerit: vel si
senator: p̄sul fact⁹ fuerit. ma-
net i p̄tate p̄ris. militia ei l' cō-
sulari dignitas d̄ p̄ris p̄tate filiū
nō liberat. **S**ed ex p̄tate nr̄a sū-
ma patriciat⁹ dignitas illico
ip̄ialib⁹ codicillis p̄stiris. fili-
um a patria potestate liberat
Quis ei patriat patre quidē
potestatis sue nexib⁹ filiū libe-
rare: impatoriā autē celsitudi-
nē. nō valere eū quē sibi prin-
ceps elegit patre ab aliea exi-
mere p̄tate. **S**i ab hostib⁹
captus fuerit parēs: quis ser-
uus hostiū fiat: tū p̄det ius
liberorū p̄ter ius postliminiū
Quia hi q̄ ab hostib⁹ capti
sunt. si reueri fuerit. oia p̄sti-
na iura recipiūt: idcirco re-
ueri etiā liberos habebit in
p̄tate: qz postliminiū fingit
eū qui capt⁹ ē in ciuitate sem-
per fuisse. **S**i vero ibi recesserit.
ex quo capt⁹ ē pater
filius sui iuris fuisse videtur.
Ip̄se quoqz filius neposue si
ab hostib⁹ capt⁹ fuerit simili-
ter dicim⁹ p̄ter ius postlimi-
niū: ius quoqz potestatis parē-
tis in suspensio esse. **D**icitur

Per imaginarias. i. ficticias. sic 7. ff. de reg. iur. l. imagi-
naria: nam pater vendebat filiū p̄ vno numo forte 7 em-
prozeū manumittebat vt. dic. 7. ff. d. ca. di. l. liberos. §. j. et
C. l. si. j. Rñ. 7 facit ad hoc. j. de testa. §. j. 7 p̄ter hoc dice-
bat filius capite minui. Sed cū bodie talia nō fiant vt se-

quirit. nūquid
d̄ capite minui
Rñ. sic. qz statū
mutat ad n̄ inus
vt. j. d. ca. di. j. rñ.
7. §. minima.
Rescripto et
hoc modo etiā
sine veditōe fie-
bat vt puto.
Per p̄stōem.
vt. C. de emanc.
pa. l. si. l. si. Accur-
sius.
Et fictione.
als fictione. i.
vsu: als fictione
als fictione.
Explofa. i. ex-
pulsio. sic. j. de fi-
deico. bere. §. is
quia stipulatioes
in **R**ecta via.
vel indirecta nō
curo. vel dic. i. re-
cto iure.
Magistratū.
quoslib⁹
etiam si non ha-
beant merū im-
perium vel mix-
tum. vt in autē.
de defen. c. i. §.
nulla colla. iij. et
etiam extraordi-
narios. vt duo
bononices co-
ram iudice muti
nēsi. vt. ff. d. mā.
vin. l. etiam. §. si.
et. C. de iudi. l. vi
ti.
Inter. si iudex
est in domo. idē
vbicunqz sit. dū-
modo nō in lo-
co turpi. vt. ff. de

iusi. et iure. l. pe. 7. ff. d. arbi. l. si cū dies. §. penul.
Sua manu. i. debet capere eum per manū et relaxare
eum per verba ad hoc ydonea. vel dic manu. id est pote-
state. nam q̄qz et nō capta manu emancipatur. vt. C. de
eman. l. i. penul.
Tunc. i. extunc: nam p̄ius occuparet pater oia iu-
re peculij. vt. j. quibus nō est p̄ fa. test. l. i. et est simile tunc.
ff. de condi. et. l. iij. in fi. 7. ff. l. i. cer. pe. l. lecta. et. ff. d. vul.
sub in pupulari. §. j.
Dictio. i. posito. ff. si quis a pa. su. ma. l. j. in fi. j. Rñ.
In bonis. acquirendis: vel acquisitis: vel a patre sibi
nunc collatis.
Danumissus. i. emancipatus improprie em̄ ponif.
vt. ff. quando actio de pec. est an. l. j. §. alienatio.
Patrons. patronus autē succedit liberto in totū ab
intestato filijs nō extantib⁹ et testamēto in tertia pte bo-
norū liberti. liberis existentib⁹ in nihilū. l. 3. olim esset aliter
vt. j. de succe. l. i. §. j. 7. n. 7. §. sed nostra. sic crit in hoc patre
Sed hoc similitudo interdū fallit: nam interdū habet to-
tū pater: vt si filius turpē p̄sonā instituit. vt. ff. si a pa. q̄
su. ma. l. patronus. in prin. Interdū nihil ex successione vel
alio mō vt in. vj. casibus. Et q̄n p̄cū em̄cipatōis acce-
pit pater a filio. Item quādo filius est miles 7 habet ca-
sitensia. vt. ff. si a pa. quis su. manu. l. j. §. si patris. 7. §. est
7 aliud. 7. ff. de te. mil. si a milite. §. si. et. l. se. p̄tē filijs alijs
patris licet heredib⁹ nō dat. vt. ff. si a pa. quis su. ma. l. j. §.
si. secus est in filijs patroni. p̄tē q̄n em̄cipauit coact⁹. vt
ff. si a pa. sue. ma. l. j. §. si. p̄tē caluisiana nō ita patri vt pa-

de apofali
dignitate

mag
p
d
v

trono datur. vt. ff. si quis a pa. su. ma. l. no. vlt. Item nec opas a filio vt a liberto patronus habet vt. ff. si a pa. su. ma. l. pe. licet bec p̄dicta specialia in patrono vero nō sunt vt colligit ex generali. capite illi. si quis a pa. l. j. j. Rñ. z. n. z. in specialibus casibus qui in illo ti. ponuntur. vt dictum est. Sed

fm hoc semper videt p̄ amitte re cū semp̄ p̄mū emancipatōnis habeat hodie. vt. j. per q̄s p̄so. no. ac. §. hoc q̄q̄. l. de bo. que. li. cū optet. §. pe. Sed dic illud le gale nō p̄uētio nale p̄mū esse z. iō licitū nec p̄mi endū. vt. l. ad m. tu. l. sancim. z. l. ad. l. iul. de adul. l. graccus. Et mānūsi sione. i. ex emāci patione. y. Nāciscit. cō cordat hūc dōo j. de leg. pen. tu. z. j. de fidu. tu. in prin. z. Admonēdi. libez esse. nisi in casibus vt. j. eo. in fi. dicemus et fa. ad hūc. §. ff. de adop. l. libez Accursius. a. Habebit. vt. §. de pa. po. §. q̄ igitur. b. Panūmit tere. i. emācipa re. c. Ad omnes. repete liberū eē. d. Sed z. si cō stitutōnes vt. l. d. adop. cū in ad optiuus. z. §. de adop. §. sed hodie. z. §. si vero. Accursius e. p̄sente. nisi sit infans. vt. l. de eman. l. l. pe. f. Contradicte. no. pacientia. osensui p̄parari. siue sic. q̄ tacet affirmat. sic. ff. d. pig. l. fiduciū. §. pater. z. ff. so. ma. l. ij. §. si. ar. p̄tra de adop. l. n. §. j. z. d. p̄cu. filiū. §. §. g. Transit. ergo nō tollit patria p̄tās: sed transtert. Ad quid ergo hic casus hoc titulo ponit. Rñ. q̄ et si nō tollit in cōmutabiliter. tollit tñ quo ad p̄mū. idēz dico in cō q̄ iudicatur in p̄tate mea nō esse: nā nō efficitur sui iuris. cū sententia nō faciat ius. imo remanet in p̄tate. licz quo ad me. p̄ emancipato habeat. vt. ff. de cōdi. inde. l. iulian. in prin. b. Dicimus. vt. §. ti. j. §. si vero. i. Illud. bic. §. tradit duo p̄cepta.

k. Et filio. l. naturali z. legitimo: sec? in legitimo tñ. vt in adoptiuo. nam tunc filio emancipato etiā nepos ex eo emancipatus videt. fm quosdaz. vt. ff. de ca. di. l. liberol §. emancipato: z. ff. de adop. l. sed etiā nepos. Q̄ melius dic in eo idēz qd in naturali: vt in si. buius. ti. z. ff. d. adop. l. liberū. z. ff. de cap. z. postli. re. l. si me tibi. Accursius. l. Mascitur. secus in ancilla p̄regnante manumissa vel alienata. vt. §. de inge. §. sufficit. z. ff. de acqui. rerū to. l. si. z. l. de proba. l. matrem.

m. Et quidem. hoc est fm p̄ceptum: z. repete scire optet n. Naturales. subaudi et legitimi. nāz naturales tñ nō sunt in potestate. vt. §. de nup. §. fi. o. Bene vllō. hic nota talē regulā. q̄ null? filius pōt cō p̄tere patrē: vt emācipet eū. Qd fallit in. iij. casibus. et ideo dicit pene. Et si pater agnouerit legatū sibi relictuū hac p̄tatione vt liberos emanciparet: nam tunc cō pellit extra ordinē emancipare. vt. ff. de cōdi. z. de. l. si cui

Item si ficius. adoptant p̄uignū suū. p̄pellitur emancipa re eū eo pubere facto. si pbauerit sibi nō expedire esse in potestate. vt. ff. de adop. l. nō nūq̄. z. l. e. se. Idem in quolibet adoptiuo: vt. ff. de mino. l. iij. §. si quis minor. Item si filie peccandi necessitatem imponat vt. l. de episc. audi. l. si le nones. Itē si filii male z. contra pietatem affecerit. vt ff. si quis a pa. l. si. Item cōtra filius n̄ p̄pellitur emācipetur. vt in autē. qui. mo. na. effi. sul in. §. generalit̄ col latio. vii. glo. b. c.

priū: in cui? p̄sona z. adoptō nez esse plenissimā antea diximus. Illō aut scire optz q̄ si nurus tua ex filio tuo cō ceperit: z. filii postea emāci paueris: vel in adoptōz: tede ris p̄gnate nuru tua: nihil omiū qd ex ea nascit in p̄tate tua nascit. Qd si post emā cipatōem vel adoptionē p̄ ceptus fuerit: patris sui emāci pari vel aui adoptiuū potesta ti subijcā. Et quidē neq̄ na turales liberi: neq̄ adoptiuū pene vllō mō possunt cogere parētes te potestate sua eos dimittere.

De tutelis Rubrica.

Tutela nunc ad alia dicitur p̄sonarū. Nā ex his p̄sonis q̄ in p̄tate nō sūt qdā vli tute la sūt vli i curatōe qdā neutro iure tenēt. Quidē ergo te his q̄ i tutela vli curatōe sunt. ita ei intelligem? ceteras p̄so nas q̄ neutro iure tenēt: ac p̄ dīspiciam? d̄ his q̄ i tutela sūt. Est aut? tutela vt serui? dī finit atz p̄tāl? i capite libe

filii. ergo nō potest haberetur. vel cu. vt bic. z. l. de cura. si. l. si. in prin. Sed p̄tra. l. de sen. pas. l. si. §. j. Sed ibi vere non erat in potestate: cū pater depositatus esse: vt diximus supra. §. §. cum autem. Accursius. f. Neutro. nec tutela nec cura. y. Ita em. quia p̄trarioz eadem est disciplina. vt bic. z. §. de his qui sunt sui vel alieni iuris. in prin. x. Tutela sunt. de alijs dicit. j. de cura. Acc. y. Est aut? tutelave sui? nōm̄ ē iuris cōsultiz facit ad hūc. §. ff. e. l. j. z. Als atz p̄tās. i. violēta p̄tās: nā daf tutor inu i tus: cū em̄ sit mun? publicū. vt. j. d. ex. tu. z. cu. in prin. ergo inuit? daf. vt. l. d. de curio. l. null? l. r. Itē inuito daf. vt. ff. de tu. z. cu. v. ab bis: nec nō z. ff. d. tute. l. ij. An p̄ q̄ bec ē alia p̄tās q̄ p̄ris i filii: z. dñi in p̄mū. cū illa ad comodū. vt. j. per q̄s p̄so. no. ac. §. j. z. §. de bis qui sunt sui vel alie. iur. §. ij. bec vero ad on? Itē p̄ b qd daf inuito differt a curatore: q̄ v̄o lēti daf. vt. j. d. cura. §. itē. i. i. i. z. ff. e. l. iij. §. si pupill? v̄ die v̄is ad cogendū. p̄tās ad ipandū. a. Habetol. nā nisi sit li ber pupill? nō pōt b̄re tutore: cū si fu? sit. nō sit sui iuris: qd est necesse. vt. §. e. in prin. Itē z. si dubi? ē pōt b̄re tutore. vt. ff. de tu. z. cu. v. ab bis. l. e. i. d. Est tñ cas? vbi fuo daf tutor. vt. ff. de tu. z. cu. v. ab. l. si ipuberi. j. Rñ. cū tñ legi signat. §. ff. ad tre. l. si res. aliena. §. si fu? z. l. cogi. §. fi. et bis duab? est alia. §. ff. e. n. l. mulier. §. nō ē. Que legū p̄rietat ita soluit cū libertas fideicō. z. hereditas relinjt ab eodē p̄tada. poterit fu? cogere vt institut? b̄r ditatē adcat: z. tūc daf etiā fuo tu tor: vbi v̄o ab vno b̄r ditat z ab alio libertas relicta: cū p̄t nī si prius p̄stata ei libertate: tunc em̄ coget aliū herede bere ditatem adire et sibi restituere scdm̄ id.

Item si ficius. adoptant p̄uignū suū. p̄pellitur emancipa re eū eo pubere facto. si pbauerit sibi nō expedire esse in potestate. vt. ff. de adop. l. nō nūq̄. z. l. e. se. Idem in quolibet adoptiuo: vt. ff. de mino. l. iij. §. si quis minor. Item si filie peccandi necessitatem imponat vt. l. de episc. audi. l. si le nones. Itē si filii male z. contra pietatem affecerit. vt ff. si quis a pa. l. si. Item cōtra filius n̄ p̄pellitur emācipetur. vt in autē. qui. mo. na. effi. sul in. §. generalit̄ col latio. vii. glo. b. c.

Item cōtra filius n̄ p̄pellitur emācipetur. vt in autē. qui. mo. na. effi. sul in. §. generalit̄ col latio. vii. glo. b. c.

De tutelis rubrica

Tutela nunc ad alia dicitur p̄sonarū. Nā ex his p̄sonis q̄ in p̄tate nō sūt qdā vli tute la sūt vli i curatōe qdā neutro iure tenēt. Quidē ergo te his q̄ i tutela vli curatōe sunt. ita ei intelligem? ceteras p̄so nas q̄ neutro iure tenēt: ac p̄ dīspiciam? d̄ his q̄ i tutela sūt. Est aut? tutela vt serui? dī finit atz p̄tāl? i capite libe

filii. ergo nō potest haberetur. vel cu. vt bic. z. l. de cura. si. l. si. in prin. Sed p̄tra. l. de sen. pas. l. si. §. j. Sed ibi vere non erat in potestate: cū pater depositatus esse: vt diximus supra. §. §. cum autem. Accursius. f. Neutro. nec tutela nec cura. y. Ita em. quia p̄trarioz eadem est disciplina. vt bic. z. §. de his qui sunt sui vel alieni iuris. in prin. x. Tutela sunt. de alijs dicit. j. de cura. Acc. y. Est aut? tutelave sui? nōm̄ ē iuris cōsultiz facit ad hūc. §. ff. e. l. j. z. Als atz p̄tās. i. violēta p̄tās: nā daf tutor inu i tus: cū em̄ sit mun? publicū. vt. j. d. ex. tu. z. cu. in prin. ergo inuit? daf. vt. l. d. de curio. l. null? l. r. Itē inuito daf. vt. ff. de tu. z. cu. v. ab bis: nec nō z. ff. d. tute. l. ij. An p̄ q̄ bec ē alia p̄tās q̄ p̄ris i filii: z. dñi in p̄mū. cū illa ad comodū. vt. j. per q̄s p̄so. no. ac. §. j. z. §. de bis qui sunt sui vel alie. iur. §. ij. bec vero ad on? Itē p̄ b qd daf inuito differt a curatore: q̄ v̄o lēti daf. vt. j. d. cura. §. itē. i. i. i. z. ff. e. l. iij. §. si pupill? v̄ die v̄is ad cogendū. p̄tās ad ipandū. a. Habetol. nā nisi sit li ber pupill? nō pōt b̄re tutore: cū si fu? sit. nō sit sui iuris: qd est necesse. vt. §. e. in prin. Itē z. si dubi? ē pōt b̄re tutore. vt. ff. de tu. z. cu. v. ab bis. l. e. i. d. Est tñ cas? vbi fuo daf tutor. vt. ff. de tu. z. cu. v. ab. l. si ipuberi. j. Rñ. cū tñ legi signat. §. ff. ad tre. l. si res. aliena. §. si fu? z. l. cogi. §. fi. et bis duab? est alia. §. ff. e. n. l. mulier. §. nō ē. Que legū p̄rietat ita soluit cū libertas fideicō. z. hereditas relinjt ab eodē p̄tada. poterit fu? cogere vt institut? b̄r ditatē adcat: z. tūc daf etiā fuo tu tor: vbi v̄o ab vno b̄r ditat z ab alio libertas relicta: cū p̄t nī si prius p̄stata ei libertate: tunc em̄ coget aliū herede bere ditatem adire et sibi restituere scdm̄ id.

b Ad tuendum, pter hoc etia remouet patriam ptem, que no est ad tuendum: sed ad gubernandum, put vult t sibi acqui- rendu. c Propter etate, ad diem curatoz q dant furio- sis, z mente captis qui ppter morbu se defendere no possunt vt. j. de cu. s. furiosi.

d Pure civili, no ta tucela esse de iu- re civili: licet omes fere scus sunt de iure gen. vt. s. diu. na. s. ius aures.

e Data, s. a lege, vt indice pmissa ve ro a testatore dr vt j. e. pmissum. Ad dic data psone pri- cipaliter pmissa se- cundario rebus, vt j. ti. j. s. certe. z. j. de excu. tu. s. datus.

g Eas, que est di- cta, s. pu. s. Accu. b Ex qua re. i. vi z pte. Accursus.

i Defensores, et scdm hoc etia cura tores sunt tutores, scdm io. et pleriqz sic appellant, vt. ff. de le. in. cu filio. s. j. et. ff. de mi. l. j.

k Qui edes, vt e prefectus vigilu, z qui cu eo de nocte vadunt, ff. de off. p. vl. iij. s. sciendu. ac. l.

l Permissum est itaqz, qz quedam ge- neraliter vidim, s. tutelis, et omis tu- tela est vel testame- raria vel datua: vel legitima. itaqz pri- us de testamentaria vt pote de digniore videam in hoc ti. z se. de legitima au- tem dicef. j. s. leg.

m Impuberibz, etia inuitis, vt. ff. de tute. l. muto. hoc etia ptoz z pcedi licet, vt. ff. de tu. z cu. da. ab bis. l. nec non. s. ff. Accursus florentinus.

n In potestate, naturalibus etiam dare possunt in his q sibi relinquunt, vt. l. de p. fir. tu. l. fi. o Testamento, vel codicill testis pfirmatis vt. ff. de test. tu. l. iij. p Tutor, sed no curatores, vt. j. de cur. in prin. q Itaqz si filius, licet miles sit testator, vt. ff. de testa. tuto. l. ii. Accursus.

r Qua sit, et nunqz etia talio qui no recidit, vt. ff. de adop. l. si pater. Accursus.

s Tutores, si aut vel emancipatus e vel mortuus tunc ne potes ex eo sunt sui iuris mortuo auo, vt. s. ti. j. s. j. in fi. vii. de ex testameto auu habere tutorem, vt. hic inuif. Acc.

t Tu aut in q pluribus, vt quotiens de comodo eoz queri- tur, vt. ff. de sta. bo. q in vtero no si d comodo alioz, vt. ff. de ver. si qd dicimus, vel si de incomodo matris vt. ff. de sta. bo. l. imperator.

v Fierent, vt quia ex vtroze nascitur? erat vel nuru: aliud fiet p cubiam i bis q sibi dimitteret vt. l. de p. fir. tu. l. fi. Ac.

x Sed si emancipato, pfirmatus no ergo valebat datio p se cu non esset in potestate, vt. s. e. s. pmissum. Sed nun- quid hic tu toz pfirmat? dr testametan? qd si eet pferet le- gitimo, vt. j. ti. in prin. an datiuus qd pot admitti, et facit p hoc, ff. de ver. sig. l. c. z in aut. de defen. a. s. si decreto. coll. in. ita legitim? tutor huic pferet, vt. j. de attil. tu. in prin. et id glosauit. i. sine inquisitione, no q vellet eu pfirmari si ali? eet legitimus, sed quia non queritur an sit locuples vel no, sed ar. ptra. ff. de cur. fur. si furioso pateri.

y Inquisitione, i. qz no satisfat, s. re. pu. fal. fu. Item locu- ples sit vel no, hoc em no queritur, vt. ff. de p. fir. tu. l. j. Sed

bero ad tuendu cu q ppter eta- te se defendere neqz aure? ciui- li data? ac pmissa?. Tutores aut sut: q ea? vni ac pte ha- bet. q? q re ipi nome acceperit Itaqz appellat tutores: qz tut- tores atqz defensores: sicut edi- tui dicunt q edes tuent:

Permissus e itaqz paritibz li- beris ipuberibz q s i pte ha- bet testamto tutores? dare. z hoc i filios filiasqz oim pce- dit. Nepotibz aut neptibusqz ita tenu paritibz pnt testame- to tutores dare: si p? morte eo- rum in pte pris sui no sut re- casuri. Itaqz? si filiu? tu? mor- tis tue tpe in pte tua sit, ne potes ex eo no pnt testameto tuo tutores? hre quis i pte tua fuerint. l. qz mortuo te in pte pri sui recasuri sunt

Quz aut in q pluribz alijs- causis postumi, p ia natis ha- beant: z in hac causa placuit: no min? postumis q iam na- tis testamto tutores dari pos- se Si mo in ea causa sunt: vt si viuus paritibz nasceretur sui

tutor, sed a pside tutor dari no potest seru?, vt. l. qui dari tu. pos. l. in seruili.

c Et sine libertate no expesso hoc q sine libertate dett sed omisit libertatis datione, vt. s. qui manu no pos. s. l. in fi. z. de necel. ser. l. quidam. s. illo.

d Directa, imo videt q fideicomissaria vt. l. de fideico- li. et si no ascripta, ptra. Sed certe hic testis hoc fit, ibi alia voluntate puta codicillis vel p eplam. Ad dic q ibi alie- num crederat hic suu sciebat. Item alia rone no videtur valere datio, quia ille solus datur tutor: qui testameti ha- bet factione, vt. ff. de testa. tu. l. testameto. als inapit. sic? dez. Rn. illud intellige in passua significatone: in q etia? seruus dicit habere testamenti factoz, vt. j. de here. qua- li. et disti. s. testamenti.

e Datus sit, s. prius seru? licet hoc no sit verisile, vt. l. de resc. vt. l. qui qz, s. forte ex ca hereditaria nouiter ha- bebat, vt. ff. de reg. iu. l. q in alteri? z. j. de vsuca. s. q autē.

f Dicendū est, l. vt neqz liber neqz tutor sit, idem multo magis in alieno, vt. ff. de fideico. lib. l. generaliter. s. si qz tutozem: et. ff. de fideico. lib. l. generaliter. s. si qz tutozem.

g Seruus inutiliter, s. vt statim sit, sed cum liber erit, b Dat, qz directo no erit liber: s. p fideico, vt. ff. de test. tu. l. si fideitas, s. fi. z. l. de fideico. l. l. z si no ascripta.

i Quo mo, na no erit tutor, inutilis est dicit etia stipula- tio, ppter inutile adiectione, vt. ff. de sti. ser. l. sed si sibi. Vel aliter inutiliter, qz p no adiecta habet z erit tutor, ac si no esset adiecta: vt et als, j. de here. insti. s. impossibilis. Vel dic tercio scdm p. no erit tutoz nuc. s. pditioe extate hec no placet: qz sic no eet dia iter suu et alienu, s. pma verioz est, vt. ff. de regu. iu. l. actus. Datur, s. cum liber erit.

k Furios? ppos. siue h dictu fuerit a testatore: siue n. vt ff. de hereditas. s. si furiosus, z facit ad hoc, ff. de iudi.

aliud in matre dante tutore filio: ibi em z si no satisfat tū z cu inquisitione datur vt dicta, l. de. z. l. de p. fir. tu. l. j. s. quare diuersum in matre dante tutorem filio. Rn. in me- moria pcedentis ptatis, vt. ff. de quesi. l. vnius. s. seru? z. ff. de cur. l. fi. et fa. ad hoc, j. de satisfat a. tu. z cu. in prin. et ff. de lib. ag. l. j. s. iul. z. l. de epa. audi. l. de creatio- nibus. Sed arg. ptra. ff. de in lit. iura. l. videam? Accursus

z in pte eoz fieret. **S** si emancipato filio tutor a pre- datus fuerit testameto: cofir- mandus est ex snia psidis om- nimō. i. sine inquisitione.

Qui testamento tutores dari possunt. Rubrica.

An aut tutor pot non solu paterfa, s. z etia filiussa? s. et tu? p prius testameto? cuz libertate recte tutor dari pot Sed sciendū est eū et sine li- bertate tutore datū tacite li- bertate directā accepisse vi- deri: et p hoc recte tutore esse plane si p errore quasi liber tutor datus sit: aliud dicen- dum est. Seruus aut alien? pure inutiliter testameto da- tur? tutor, sed ita cū liber erit vtiliter datur. Proprius aut seruus inutiliter eo modo tu- tor datur. Furiosus vel mi- nor. xxy. annis tutor testamto datus: tutor tūc erit cū ppos- mentis: aut maior. xxy. annis fuerit factus. Ad certū tps vel ex certo tpe vel sub pditōe

An aut tutor pot non solu paterfa, s. z etia filiussa? s. et tu? p prius testameto? cuz libertate recte tutor dari pot Sed sciendū est eū et sine li- bertate tutore datū tacite li- bertate directā accepisse vi- deri: et p hoc recte tutore esse plane si p errore quasi liber tutor datus sit: aliud dicen- dum est. Seruus aut alien? pure inutiliter testameto da- tur? tutor, sed ita cū liber erit vtiliter datur. Proprius aut seruus inutiliter eo modo tu- tor datur. Furiosus vel mi- nor. xxy. annis tutor testamto datus: tutor tūc erit cū ppos- mentis: aut maior. xxy. annis fuerit factus. Ad certū tps vel ex certo tpe vel sub pditōe

Rubrica. Qui da tutores testa- mto possunt

An aut, paterfa / mi. nisi sic mutus vel sur- dus: qz tutor et loq z audire de- bet, vt. ff. de tu- telis. l. j. s. pe. et s. fi. a Filiussa, cuz em tute la situs publicū, vt. j. de excu. tu. in prin. no curat iuspa. po. vt. ff. ad tre. uā q. j. p. r. z. ff. de his qui sut sui vel alie. iuris si- liussa. quo casu pater de peculio tenetur, nisi ag- noscartunc em- sez qn agnouit solidum, vt. ff. de tute. l. si filius, et ff. de adm. tu. l. lu- cius ticus.

Testamento, sed a pside tutor dari no potest seru?, vt. l. qui dari tu. pos. l. in seruili.

c Et sine libertate no expesso hoc q sine libertate dett sed omisit libertatis datione, vt. s. qui manu no pos. s. l. in fi. z. de necel. ser. l. quidam. s. illo.

d Directa, imo videt q fideicomissaria vt. l. de fideico- li. et si no ascripta, ptra. Sed certe hic testis hoc fit, ibi alia voluntate puta codicillis vel p eplam. Ad dic q ibi alie- num crederat hic suu sciebat. Item alia rone no videtur valere datio, quia ille solus datur tutor: qui testameti ha- bet factione, vt. ff. de testa. tu. l. testameto. als inapit. sic? dez. Rn. illud intellige in passua significatone: in q etia? seruus dicit habere testamenti factoz, vt. j. de here. qua- li. et disti. s. testamenti.

e Datus sit, s. prius seru? licet hoc no sit verisile, vt. l. de resc. vt. l. qui qz, s. forte ex ca hereditaria nouiter ha- bebat, vt. ff. de reg. iu. l. q in alteri? z. j. de vsuca. s. q autē.

f Dicendū est, l. vt neqz liber neqz tutor sit, idem multo magis in alieno, vt. ff. de fideico. lib. l. generaliter. s. si qz tutozem: et. ff. de fideico. lib. l. generaliter. s. si qz tutozem.

g Seruus inutiliter, s. vt statim sit, sed cum liber erit, b Dat, qz directo no erit liber: s. p fideico, vt. ff. de test. tu. l. si fideitas, s. fi. z. l. de fideico. l. l. z si no ascripta.

i Quo mo, na no erit tutor, inutilis est dicit etia stipula- tio, ppter inutile adiectione, vt. ff. de sti. ser. l. sed si sibi. Vel aliter inutiliter, qz p no adiecta habet z erit tutor, ac si no esset adiecta: vt et als, j. de here. insti. s. impossibilis. Vel dic tercio scdm p. no erit tutoz nuc. s. pditioe extate hec no placet: qz sic no eet dia iter suu et alienu, s. pma verioz est, vt. ff. de regu. iu. l. actus. Datur, s. cum liber erit.

k Furios? ppos. siue h dictu fuerit a testatore: siue n. vt ff. de hereditas. s. si furiosus, z facit ad hoc, ff. de iudi.

cum furiosus. j. Rñ. Acc. Ad certū tps. vsq; ad pascha
l. Er certo. i. a paschate in antea: vt. ff. de ac. 7 ob. l. obli-
gationū. §. j. Del an heredis. §. videbat. vt. j. de. §. an
m. Tutorē a testore. nō a iudice. vt. ff. d. reg. heredis.
iur. factus. Accur. s.

Cause. f. cer-
te vt ad rei ven.
sed vt ptra. l. d
in lit. da. cu. l. ad
litē. sed ibi tutor
p curatore poni
tur. Itē vt ptra
ff. de tutel. testa.
l. si tamē. sed ibi
vniuersitati rez
datur: nō rei cer-
te. Accur.
p Personē. f.
pupilli pncipa
liter. vt cū instru
at bonis morib⁹
et etiā salaria p-
stet magistris cō-
vt. ff. d. admi. tu.
cū plures. §. in
pūmis. 7. l. de
ali. pstan. l. si. ad
hoc em pncipa
liter dat. secun-
dario autē rebu-
daf. vt. j. d. exca.
tu. §. datus. sed
in curatore econ-
tra: nā pncipa
liter rebu secū-
dario pnone daf
vt. l. d. imp. l. in
copulandis.
q Si quis po-
stumo. salz filio
Accur. s.
r Et filij. bec
dictio filij pphē
dic postumū 7
postumā cū ma-
sculinū possit cō-
cipere femininū:
sed bec dictio fi-
lie nō ppreben-
dit vt. r. q. et sic nec postumū. cū femininū non pncipat
masculinū: vt. ff. de le. q. si ita scriptū. 7. ff. de le. ij. q. duos. 7.
l. seruis legatis. Itē nota appellatōe natoz 7 nō nati cōti-
nent: cū d. eoz p modo tractat. vt. ff. de sta. ho. qui i vtero
et. §. ti. j. §. cū aut. et fa. ff. de testa. tu. l. si ita. §. j. et. l. si quis
filij. et. l. q. si.
l Si filios. l. dixerit. l. cōtinebunt. f. nepotes.
e Appellat. ab oibus in vsu vel pscitudine: sed fm ve-
ram significatōem vbi: qz filius dicit a ptilos qd ē amor
7 nepos dī filius. 7 etiā quilibet quē aliquis diligit pater
na dilectione. vt. ff. de ver. sig. l. liberoz. §. sed et papir⁹. q
v Ceteri. etiā nati fm quosdā. videtur ptra. Ac.
qd falsum est. vt. ff. de ver. si. nomē. p. ergo ceteri. f. ex fi-
lij nascituri qui sui postumi sunt p legē vel etiā. vt. ff. de
iur. ryp. test. l. postumoz. et. j. de exere. li. §. postu-
mi. 7. ff. de lib. et pos. l. gallus. §. Rñ.

vel an heredis instōne. posse
dari tutore nō dubitat.
Certe aut rei vel cause tutor
dari nō pōt: qz pnone nō cau-
se vel rei dat. Si qz filij bo-
nis vel filijs tutores tederit
etiā postume vel postumo. ve-
diffe videt: qz filij vel filie ap-
pellatōne: 7 postum⁹ 7 postu-
ma pntent. Quid si nepotes
sunt: an appellatōe filioz 7 ip-
sis tutores dati sunt: dicendū
est: vt 7 ipis quoq; dati videā-
tur: si mō liberos dixerit. Te-
rerū si filios nō pntebūt. ali-
ter em filij aliter nepotes ap-
pellant: Plane si postumis te-
rerit rā filij postumi. qz ceteri
liberi pntebuntur.

De legitima agnatoz tutela.

Quibus aut testamē-
to tutor dat? si sit his
ex lege. rñ. tabu. agna-
ti sunt tutores: q vocant legi-
timi. Sunt aut agnati cogna-
ti p virilis sexus cognatōnes
piuncti. quasi a patre cogna-
ti veluti frater ex eodē patre
natus. fratris filij neposue ex

Quibus aut testamē-
to tutor dat? si sit his
ex lege. rñ. tabu. agna-
ti sunt tutores: q vocant legi-
timi. Sunt aut agnati cogna-
ti p virilis sexus cognatōnes
piuncti. quasi a patre cogna-
ti veluti frater ex eodē patre
natus. fratris filij neposue ex

Quibus aut testamē-
to tutor dat? si sit his
ex lege. rñ. tabu. agna-
ti sunt tutores: q vocant legi-
timi. Sunt aut agnati cogna-
ti p virilis sexus cognatōnes
piuncti. quasi a patre cogna-
ti veluti frater ex eodē patre
natus. fratris filij neposue ex

infecto feminino sexu. ppter quē adiuicē sūt agnati fm so.
c Itaq; amite. s. i. pā amita ē tibi agnata. qz p ptes tuū tibi
d iure. f. cognatōis. Familia. i. agnatione. Cōiungit.
licet 7 als multas hēat significatōes bec dictio familia. vt. ff.
de ver. sig. l. pncipatō. §. familie. 7 facit. l. de. v. si. l. si. 7. §. de
pa. po. §. si. Cōd
aut significatōes. l.
tm

eo. itez patruus 7 patru filij
neposue ex eo. At qui p femi-
nini sexus psonas agnatione
iungunt: agnati nō sunt: sed
als sunt naturali iure cog-
nati. Itaq; amite tue filius.
nō est tibi agnat⁹ sed cognat⁹
7 inuicē s. tu illi eodē iure cō-
iungeris: qz qui nascunt pris
non matris familiā sequunt:
Quod aut lex ab itestato
vocat ad tutelā agnatos: non
hanc habet significatōz si. oi
no nō fecerit testamentū is q
poterat tutores dare. s. si qz
tutor ad tutelā pntet itestar⁹
recesserit qd tunc quoq; acci-
tere itelligit cū is q datus est
tutor viuo testatore recesserit
Sed agnationis quidem
ius omnibus modis capitis
diminutione plerūq; perimit
Itaz agnatio iuris ē nomen.
cognationis vero ius nō om-
nib modis cōmutatur quia:
civilis ratio: civilis quidem
iura cōrūperere potest: natura-
lia vero non vtiq;.

De capitis diminutione.

i. p omnē capitis diminutionem. vt p maximā vel p mediā. d q
bus duab⁹ nō ē dubiū: cū iura cognatōis pdant. i. t. j. §. qd
aut. Itē p minimā tollit ius agnatiōis: vt bic dicit. 7. ff. d. ca.
di. tutelaz: nisi in duobus casib⁹ tm: vt inter fratres s. alter
emancipet. vt. l. d. le. tu. l. iij. Itē iter p ptem et filij: vt. j. de
leg. ag. iuc. §. si. 7. p. hōs duos casus. qd minima. ca. di. ex ci-
piunt. dicit bic plerūq; at iura cognatōis nō cōmutant oi-
bus modis: qz nō tollunt minima ca. di. 7 ē rō vt subijcit.
Itā. p. q. b Agnatio. ē nomen iuris. f. civilis. a lege. rñ.
ta. ē inducta bec prioritas agnatoz. s. ius cognatōis ē natu-
rale nomē. nā rōne sanguis bec nomē ipositi ē. vnde 7 vni-
us civile pt p aliud facile tolli: vt h. ff. d. re. iu. l. nihil est.
Naturalia. i. iura agnatiōis sic dicta. qz ea qd pfect p iura
tutelarē vt. §. d. adop. §. sed bodie in fi. §. nō sic d. facili tollit
k Itiq; i. certe nō tollit cap. di. cū sint imutabilia bec iura
vt. §. d. iu. na. §. s. naturalia. Itē nec ca q nafalē cōtate bnt.
vt. ff. de ca. di. eas. 7. l. lega. Itē nō. qz cognatio ē civilis tm.
vt p adoptōz. Itē nafal tm: vt ad filios nafales tm. Itē: a
turalis 7 civil: vt ad eos q legitimi sunt: 7 d bac itelligit h
7. ff. d. gra. nō facile. §. j. Itē nō. qz 7 civil iure bec. f. tutela et
hereditas tm: modis deserunt. vt ex vbiis 7 snia legis. rñ.
ta. vt in agnatis. Itē ex snia tm. vt. j. de le. pa. tu. et. j. d. si. tu.
Itē ex alijs legib⁹ veteribus vel nouis: vt. ff. ca. di. l. tutelaz
Itunqd ergo bec omnia facile pdunt p oēm ca. di. Rñ. sic ut
duab⁹ pms tm. nō in tertia vt h. 7. l. tutelaz. Itē qz an fu-
turas tutelaz acqrendas 7 hereditates tm tollat: an etiā p-
teritas adimat. Rñ. futuras tm. vt. ff. vñ liberi. l. si. qd. n. no-
tuit dmare lex dicitur hereditatē vt tutelā de futura ca. di.
vt. l. de testa. l. iudicē in fi. certe nullo mō. vt. ff. m. da. l. si
diciusoz. j. Rñ. bodie vō istā differentia agnatiōis qrerendū
opet cū agnati an cognatos nihil hēat. vt in autē. d. bere. q

Quibus aut testamē-
to tutor dat? si sit his
ex lege. rñ. tabu. agna-
ti sunt tutores: q vocant legi-
timi. Sunt aut agnati cogna-
ti p virilis sexus cognatōnes
piuncti. quasi a patre cogna-
ti veluti frater ex eodē patre
natus. fratris filij neposue ex

dia cogna-
tionis et ad
natos qd
ponitur in
iur. antiqui

ab intest. de. §. et bis. col. it. Itē hō. q. licet p̄dicta iura cognā
tionis tollant maxima et media ca. di. ipsa p̄ sanguinitas tñ
nō tollitur. vt. ff. de reg. iu. l. iura sanguinis.

De capitis diminutione. Rubrica.
St aut status. hic status p̄sistit in tribus in liberta
te: ciuitate: et familia: cū em̄ primū. i. libertate: q̄s
p̄dit. p̄sequēs. et
duo vltima p̄dit: et
tunc magna ca. di.
patitur. cū vero se
cū dū p̄dit: p̄ q̄s p̄
dit et vltimū: s̄ nō
primū. et tūc d̄: me
dia capitis diminu
tio. cū vero vltimū
p̄ditur. non p̄dunt
duo p̄ia: et tūc mi
nima ca. di. patitur
vt. j. §. j. n. 2. q̄ 7. ff.
cl. h. sed pla. dixit
statū boi. i. p̄ditō
nēi q̄ p̄simū q̄s p̄
m̄.

Quotatio. nō
ergo accipit hic ad
litterā vt dicat ca.
di. q̄ caput absan
ditur: s̄ q̄ status
mutat vt caput sta
tus dicat: sed vi
det hoc diminitio n̄
pueri cū suo disti
nito: nā morte pa
tris filij mutat sta
tum: q̄ sit sui iuris
vt. §. q. m. o. ius pa.
po. sol. §. j. nō tñ di
citur ca. minui. vt.
ff. ad mace. si filius
fa. §. si. §. 3. dic sub
audi hic facto ho
minis interuenien
te: vt emancipatōe
vel deportatōe pa
tris: vel simili mo
do: vel etiam quā
si facto: q̄ dico p̄
pter filios arroga
ri. quia vna cū p̄e
mutant statū vt. ff.
cl. liberos. 2. §. de f. i. ab au. q̄r. col. d̄. et aliquid p̄p̄. h̄ic

St aut capitis dimi
nutio potis stat⁹ p̄mu
tato⁹: eaq; tribu mōd̄
accidit. Mā aut maria ē capi
tis diminitio: aut mior quaz
q̄ d̄ media⁹ vocāt: aut mima.
Maria capitis diminitio
ē. cū aliq̄s filij ciuitate et liber
tate amittit q̄d accidit in his
q̄ fuit pene efficiunt atrocita
te sine: vt libertis vt ingratil
circa p̄onos p̄denatis. vel q̄
se ac p̄ciū p̄cipandū venun
dari passi⁹ sunt. **A**dno: si
ue media capitis diminitio ē
cū ciuitas q̄d amittit: liber
tas nō retinet: q̄d accidit ei
cui aque et igni interdictū fu
erit: vel ei qui in insulam de
portat⁹ ē. **A**dima capitis di
minutio ē. cū et ciuitas et liber
tas retinetur s̄ status homis
p̄mutat: q̄d accidit in his q̄ cū
sui iuris fuerit: ceperūt aliēo
iuri subiecti eē: vel ecōtra ve
luti filius fa. a p̄e emancipat⁹
fuerit. ē capite diminutus.
Seru⁹ aut manumiss⁹ capi
te nō minuit: q̄ nullū caput
habet. **Q**uibus aut digni

adop. §. pen. lat. moriente patre nō interuenit factū homis.
imo magis dei quid si interficiat pater. **R̄. n̄. idēz quia mors
semper dei dispositione aduenit.**
**Mediam. sic. ff. de aur. 2. ar. le. qui lancē. 2. §. de liberti
nis. §. libertinorum.**
**Parima atrocitate. est autem atrox et dura hec snia: s̄
iuste feratur. vt. s. qui. mo. ius pa. po. sol. §. pene aut. sed bo
dic. p̄ter b̄mōi penas nemo ingenuus fit seruus vt in autē.
te nup. §. si vero. colla. iij. Accur.**
**Libertis. i. p̄denatis vt subijcāt et q̄d dicit ingratil. alis
est grati. i. ingratitudinis. que reuocatio fit p̄ actōem ingratil
vt dicunt quidam vt. §. de li. et eoz. li. l. si. vel p̄ vtilē rei ven
im̄ alios ad instar donatōnis q̄ reuocaf: vt. ff. de vna. cau.
mor. si mortis cā res vel q̄d est verius accusatōe extraordina
ria: p̄ quā offiā iudicis implorat. vt. §. d̄ lib. 2. eoz. li. l. nō
ē. et fit hec reuocatio p̄pter oēm offensam et etiā leuē. vt. §. d̄
li. et eoz. li. l. nō aut fit p̄pter omissionē obsequij. vt. §. d̄ li.
ca. solo. nisi in casu. vt cū denegat alimēta. vt. ff. de lib. agno.
l. alimēta. §. impatores. nā tunc et occidere velle vt en. vt
ff. de li. ag. nocare. et hoc nisi remiserit ius patronatū. tūc effi
et bis solis reuocaf causis. et quib⁹ et donatū. vt in autē. vt
liber. de ce. §. illd. col. vj. q̄ cāe sūt nūerate. §. d̄ reuo. ro. l. vlt.
q̄ Passi sūt. hic multa sunt necessaria. vt. §. d̄ iur. p̄fo. §. pe.
r Interdictū hāc penā in vsu nō hēm⁹. s̄ ei⁹ loco succedit
deportatio. vt. ff. ad. l. iul. pecula. l. iij. s̄ instar excoicatoz ha
beant quibus talia denegant. s̄ vt bunc etiā fieri seruū
licet hic neget. vt. ff. de var. cog. l. p̄gnitionū in fi. p̄tra. Sed
p̄dit libertatē. vt ibi d̄: vt nō possit facere testm̄ cui sic ē inter
dictū. vt. ff. d̄ iust. ru. re. si q̄s filio. §. et. n̄ q̄ fiat seru⁹ vere
In insulā. scēus si in metallū. vt. §. q̄. mo. ius pa. po. sol.**

§. pene. in casu tñ etiā libertatē p̄dit d̄natus in insulaz.
vt. §. vt nemo p̄i. l. ij. §. cū aut. Accur. floren.
Subiecti esse. vt in arrogatis.

**Del e contra. alis est in littera. si filij a patre emancipa
tus fuerit. ē capite minutus: et in hoc est expositio bui⁹
verbi. vel ecōtra. alis: vero hoc totū deest et tūc idēz sub**

ras magis q̄ status p̄mutat.
capite nō minuunt: et iō a se
natu motos. capite nō minui
p̄stat. **Q**uod aut dicitur ē ma
nere p̄gnatōis ius et post capi
tis diminitio. hoc ita ē: si mi
nima capitis diminitio iter
ueniat: manet em̄ p̄gnatio.
**Mā si maria capitis diminu
tio icurrat. ius quoq; p̄gnatō
nis perit vtputa fuitute ali
cui⁹ cognati: et nec q̄dē si ma
numiss⁹ fuerit recipit p̄gnatō
nē: s̄ si in insulā deporta
tus q̄s sit p̄gnatō soluit. **C**ū
aut ad agnatos tutela p̄ticit
nō sūt ad oēs p̄inet. s̄ ad eos
tñ q̄ primiores gradu⁹ sūt vt
si p̄les eiusdē gradu⁹ sūt ad oēs
p̄inet veluti si p̄les frēs sūt q̄
vnū gradu⁹ obtinet. iōq; pari
ter ad tutelā vocantur.**

De legitima p̄onos tutela.
Eeadē lege. n̄. tabu
laz libertoz et liberta
rū tutela ad p̄onos
liberosq; eoz p̄ticit. **Q**ue⁹ et ip
sa legitima tutela vocat. nō q̄
noiatum i ea lege d̄ hac tutela
caueatur: sed quis p̄ide acce

Seruus. nō minuitur. i. eius status nō mutatur. cum
primo nullū habuerit statū. vt. ff. de liberos. in fi. et
l. se. Sed cōtra ē. **C** de bonis. p̄scrip. l. j. Sed dic q̄ ibi cri
mine capitali seruus accusatur. i. tali q̄d esset alis in libero
capitale. Item quid si q̄s habuit caput. quia fuit liber
et nunc seruus est et manumittatur. **R̄. n̄. idēz. quia p̄e
sens tempus confidero.**

Quibus autē. dixi aliquē aliquo de tribus modis ca
p̄te minui. vt. §. e. in prin. autem pro sed.
3 Constat. vt. ff. de scia. l. iij. et hic si fuerit remotus pro
pter turpitudinē nō p̄t iudicare vel testimonij dicere. vt
ff. ad. l. iul. re. l. eandē. §. j. 2. ff. de sena. l. ij.

Quod autem. dicitur. §. ti. pri. §. si.
a Cognatio. idest ius cognationis.

c Cognationis. idest ius succedendi. et ad tutelā vocan
di perit: sed ipsa p̄ sanguinitas nō. vt. ff. de reg. iur. l. iura
sanguinis. cum sit de iure naturali. vt. §. de iure. n. a. §. pe.
contra. 2. §. de nup. illud. contra. Sed qualiter cognatis
desertur imo agnatis. vt. §. ti. j. in prin. **R̄. n̄. post agnatos:
vt. j. de here. abintesta. §. admonendi.**

d Si manussus. aliud si restitutus scdm iō. vt. ff. ad ter
cul. l. j. §. qui mortis p̄tra. 2. **C** de sen. pa. r. si. p̄tra. 2. ff. de
contra tabu. l. j. §. si. et. l. ij. contra. Item contra est in eo
quod hic dicit tolli ius cognationis per maximam et me
diam ca. di. ff. de rebus dub. si cognatis. sed aliud in lega
to in quo vertitur ius naturale. vt. ff. de legatum. vel ibi
loquitur de cognatione iuris civilis que p̄ adoptionē con
stituitur. vt. ff. de adop. l. qui in adoptionem. hic vero de
naturali cognatione. vt. ff. de gra. cog. non facile. §. j. et sic
ibi de minima ca. di. loquitur. Item p̄tra. j. de seruli cog.

intelligo Alij di
cunt q̄ sui iuris
nō est transferē
in potestates al
terius. puta aut
matrem vt etiā
paterni. vt. §. de
a op. §. sed bo
dic. qui casus ē
pueris illi quā
do sui iuris eūt
arrogatōem da
tus: Sed quare
filius. cū em̄
apaf capite mi
nui dicit. **R̄. n̄. p̄
pter imaginariā
venditionē que
fiat: vt. §. qui.
ma. ius pa. po.
sol. §. p̄tra. in
pan. Sed cū bo
dic si fiat hec vē
ditio vt in. e. §.
p̄tra. videt q̄
bodice nō minui
atur capite: s̄
certe illa sola nō
erat ratio: imo 2
alia q̄ mutat fa
milias. vt. ff. cl.
liberos in pan.**

Ad
Ad

Handwritten marginal note in cursive script.

in fi. j. Rñ. So. hic loquitur in his qui primo fuerunt liberi: 2 postea serui. qd eorum delicto contingit. vñ nõ debent habere comodu: vt. ff. fo. ma. si ab hostibus. S. j. r. ff. de mino. l. papi. exuli. ibi indignu. r. licet ibidem illa rō corrigat ibi vero semp fuerunt serui. vel illa noua corrigit ista: nãz ex greca p̄stitutio- ne illa e extracta vt ibi dicit.

Ed et si in fuis. hic potest exemplū d̄ media: sed. s. nõ potuit exemplū de ma- rina.

Cognatio. i. ius cognationis vt. s. p̄. S. dixi mus.

Cū aut. p̄t- neat. vt. s. ti. j. Rñ.

Gradu. facit ad hunc. S. ff. de le. iij. l. si plures. et. j. de le. agna. sic. S. si plures. r. ff. de sepul. vjo. l. iij. S. si ad plures. bodie vero hic S. corrigitur. qz equaliter taz ad agnatos q̄co gnatos defertur tutela. sicut bene dicitur. vt in autē. de here. ab intest. S. ex his. coll. ix. Accursius.

Si plures. als isti duo versicu- li desunt: si plures sunt qui vñ gra- dum obtinet: nõ qz pariter ad tu- telas vocantur: s; ego habeo. ac. Rñ. de legitima patronoz tute- la.

Ecadē. l. p̄ interpretacionē. nõ ex verbis eius. vt subicit. et. ff. de le. tu. l. tutela. j. Rñ.

Libertoz. scilicet impuberum.

Ad patronos. quocuzq; modo manumittentes. nisi libertas dectur a lege. vt. ff. de le. tu. l. tutela. vsq; ad. S. si. nõ.

Que et ipsa. q. d. nõ solū alie quedã legie sũt: r̄ ista nõ.

Legitima. f. ex mente legis nõ ex verbis: nõ tñ fatidat nisi eoz p̄sone sint vulgares. r̄ minus boneste. vt aut mo- dus tutele. qz magna tutela nimia. aut p̄sona. qz nõ bone sta p̄sona aut cã admittat. i. f̄cipiat fatid. vt. ff. e. l. legitios S. j. r. h. z. alij legitii idifficite fatidat. vt. j. d. fatidat. tu. S. j. p̄.

Inter interpretacionē. f. iurisconsultoz.

Quod. ff. r. iij. ta. vt. j. de succ. l. j. Rñ.

Retores. s; sapientes. Leg. f. eandem. tñ. ta. f. d. cat. f. lex. rñ. tabu. vt. j. de leg. ag. suc. S. j. e. iustit. vt. s. de leg. agna. tu. j. Rñ. Et sic notabis hic qz vbi est eadem equitas idem ius statui debet sic. ff. ad lege aq. l. illud. r. ff. de fur. l. j. S. j.

Pleruzq; quare hoc dicit statiz subicit. r̄ facit ad hãc regulam. ff. de regu. iur. l. fm naturam. et. j. de d̄ben. cnp. S. cū aut. r. ff. de fur. l. i. S. sed cū in secūda. r. ff. de cadu. tol. S. p̄ secundo. r. ff. de peri. r̄ omo. rei ven. l. id qd. r. ff. de iur. et itz apud aliu est hereditas. et apud alium e tutela. f. agnatū vel cognatū. vt. hic. et. ff. de le. tu. l. j. S. j. Item minor. rrv. an. manumittēs succedet in hereditate vt patronus. non tamē erit tutor. vt. j. de fidu. tu. in. fi. et. ff. de leg. tu. l. vi. S. fi. Accursius.

De legitima parentū tutela. Rubrica.

Exemplo. recepta. l. p̄ interpretacionē iur̄ consultoz vt supior. cū desinebat esse agnat: nisi p̄tracta fiducia emanciparet qd bodie semp p̄sumitur. vt. j. de leg.

agna. suc. S. si. vide bodie est semp legitimus.

Tutor. crit. l. q̄ emancipauit. si r̄ ipse e maior. rrv. an. vt. j. ti. j. h. r̄ facit ad hoc. s. qui. mo. ius pa. po. soluit. S. r̄ p̄terea si impubes. et. j. ti. j. Rñ.

Rubrica de fiduciaria tutela.

Inceps ipuberes manumise- rit legitimā nanciat eoz tu- telā. Quo defuncto si liberi virilis sexus eius existat. fidu- ciarij tutores filioz suoz vel fr̄s vel sorozis v̄l ceteroz effi- ciuntur. Atqui patrono le- gitimo tutore mortuo: liberi qz ei legitimū sunt tutores: qm̄ fili: qdē defuncti si nõ eēt a viuo p̄re emancipatus. post obitū eius sui iuris efficeret: nec in fratru p̄tate recideret: ideoq; nec in tutelā. libertus aut si fuus māfisset: vtiq; eo- de iure apud liberos dñi post mortē ei: futur: eēt. Ita tñ hi ad tutelā vocant: si p̄fecte sint etatis: qd n̄ra p̄stitutio i oibz tutelis r̄ curatōibz ob- seruari generaliter p̄cepit.

De attiliano tutore r̄ eo qui ex lege iulia et ricia dabatur.

Item nullus oino tu- tor fuerat. et dabatur quidem in vr̄beroma- na a pretore vr̄bano: r̄ maio- re parte tribunozum plebis tutor ex lege attilia. In pro- uicijs vero a p̄sido p̄ouij-

Sorozis. sed certe frater videtur esse legitimus. vt. C. d̄ excep. l. aduers. que est contra: sed certe qui fiduciarius est legitimus est p̄ interpretacionem. licet aliud nomē habeat. f. si ducarius. et illū respectū habuit ibi vt legitimū fiduciarius i.

Atqui. p̄ certe. als. atq; et tñ dicit at. p̄ sed. appellaret et qm̄. p̄ certe. r̄ e oppositio q̄re filij p̄ronoz sunt legitimi. vt. ff. de le. pa. tu. j. Rñ. r̄ isti filij nõ sic. ad qd r̄ndet qm̄ filius r̄. S; hęc rō nõ tenet nisi inter fr̄s. qz nõ debet recidere in po- testate frat̄ suoz. s; filij. i. nepotes erant recasuri in p̄tatem ergo in tutelā legitimā. S; r̄ndeo nõ recidat filij iur̄ heredi- tario in p̄tate. s; iure p̄nitatis. et filiatōnis. at seru? si nõ eēt manumissus. iure hereditario erat futurus seru? apd filios dñi. et nisi essent heredes. nõ essent dñi. s; filij? si nõ sit heres pris. tñ filij in p̄tate b; vt. s. q. mo. ius pa. po. sol. S. j. Erat r̄ alia rō iure veteri. qz emancipatē tollebat ius agnatois mi- nima ca. di. etiã inter p̄rez r̄ filij: nisi eēt emancipat? p̄tracta fiducia. nedū inter fr̄s vt. C. d̄ legit. tu. l. iij. r. s. d̄ leg. ag. tu. S. fi. s; bodie corrigit vt dicitur. l. e. j. de legi. ag. suc. S. fi. vñ dicit quidã vt. qz. bodie fiduciaria eē legitima ex verbis r̄ snia. l. rñ. ta. Nec in tutelā. i. legitimā. sed fiduciariam.

Si p̄fecte. i. rrv. an. nã quoties fit mēcio d̄ etate p̄fecta. vel de maiore. de. rrv. an. intelligit vt. C. d̄ bis. q. vt. e. imp. l. fi. et. ff. de le. iij. cū filio. S. fi. Accursius.

Constitutio. vt. C. de legi. tute. l. fi.

Preceptis. vt sint p̄fecte etatis. r̄ r̄o vt. j. d̄ ex. tu. S.

De attiliano tutore. i. de eo tutore q̄ minores. rrv. an. dabatur p̄ legē factā ab attilio. vt. iteru exponit.

Item. ex testō. nã q̄dñ testāria tutela sup̄. nõ e loc'alij fr̄e nec legitia. nã nec vatiã tuc locū b; vt p̄. Et maiore. i. duob? erat. C. q. da. tu. po. l. si soroz. r̄ c. ei fr̄s. vt. ar. C. d̄ of. p̄. l. ij. r. ff. d̄ oz. iur. l. ij. S. bis d̄ t̄pib?.

St talia tu- tela idest. a- lio noie vo- cata.

Appellat. r̄ q̄ dicitur. j. S. quo de functo.

Impuberes. nã si puberes. nõ erit eoz curator legit? vt. ff. de ex. tu. am. c. i. ff. de ar. contra. ius autē. vt. bi. qui ob. p. S. j. col. vj. Jo.

Danumiserit. i. emancipauerit vt ff. qñ act. de pecul. e an. l. j. S. j. et facit. S. ti. j. r. ff. de tutela. S. fi. et. l. se.

Duo. f. patrefa- mi. qui erat tutor: si hor. et nepotū.

Si liberi. qui re- manserūt in p̄tate patris. idem puto et si filij fuerit emā- cipati. si autē tā im- puberes qz puberes remanserunt in po- testate. recident. in potestatem sui pa- tris. illi qui filij sunt sed fratres recidēt in tutelam fiducia- riam semp. vt. s. q. mo. ius pa. po. fo. S. j. r. s. de tutel. S. permissum.

Filiorū suoz. scilicet nepotū de- functi.

vt. p̄ hunc d̄
mala h̄
d̄
10
b 4

q Er die certo. vt a pascha in antea sis tutor.
r poterat. z bodie dat. vt ff. de test. tu. l. si quis sub pdiōe
f Item nemo. nā si vnus de pluribus heredibus adierit.
valet tutela. vt ff. de test. tu. l. si nemo. Idē in libertate in
testamento relicta. vt ff. de test. manu. l. restamento. §. restō. ac.
e Existeret. §. qd
si nullus fuit insti
tutus cū pupillo: §. z
tū pupill? est beres.
pōt dīa q̄ antoz
tate iudicis adear.
vt. C. de iur. vel. l. si
infanti. z ex tūc va
lebit tutela. z inci
pit tutor admistra
re.
y Desinebat. i. l.
le qui sic erat dat?
in subsidū desine
bat cū testamētari
us venie. vt subicit
Acurius.
r Cōditio. hic tu
tor tacite vsq; ad vi
em vel pdiōem ex
stentē dat. expōse nō
pōt. vt ff. de reg. iur.
l. actus.
y Ab hostib? pe
tebatur. nec erat lo
cus legitime. vt ff.
de l. tu. l. j. §. si apd.
z Qui desinebat
i. ille qui dat? erat.
in subdi. diu. Acc.
a Postliminū. q̄
iure etiam oīa alia
recupar. vt. §. q. m.
ius pa. po. sol. §. si
ab hostibus. nec de
administratis interis
teneb? hic reuerfus.
vt. ar. ff. si q̄s. cauc.
l. iij. §. item si quis
Acurius.
b Legibus. l. atti
lia. z iulia z ticia vt
§. e. ti. in princ. Acurius.
c Do heaq; nunc recitat secundū ius. nam quatuor sunt
iura que hoc titulo notari possunt.
d Primo. als q̄ primū.
e Ex inquisitione. i. inquiringdo facultates eoz an sint pa
res oneri adiuncto: vt. j. de exca. tu. §. sed et p̄ter. Itē bona
puerfatio requirit. vt et alias in patre arrogatore. vt. ff. d. ad
opti. l. nec ei. §. eoz. et. §. de adop. §. cū autē. Acur.
f Nam suprascriptis. bene dico q̄ desierūt p̄ has leges tu
tores dari postea q̄ p̄sules tederūt exinquisitione. et bonū
fuit. p̄ter duas rōnes quas ponit. nā p̄ q̄ l. z.
g Foz. hanc cautionē p̄stant tu. et cu. vt. ff. rē pu. fal. fo. l.
non quasi. §. j. z. l. sed et si ad speciem.
b De appellēdis. i. capis pignozib? vt. j. de satisf. tu. §. re.
i Sed hoc iure vtimur. hoc est terciū ius qd erat tpe iusti
niam. et bodie est quartū additū. qd ē. j. pri. §.
k Prefectus. ad p̄fectū cognitiones crimiales. ad p̄torē cō
milia negocia veniebant. vt patet. ff. de of. p̄re. vr. p̄ totū ti. z
ff. de offi. p̄re. p̄ totū ti. sed tutelā dabat vterq; vt bic.
l Iurisdictione. p̄fecti vrbis est iurisditio vsq; ad c. milia
ria: sed p̄toris rome t̄m. vt. ff. de offi. p̄. vr. l. j. §. cū vrbem. z in
lumina. de offi. p̄re. dabunt ergo en z ei qui est de sua iuris
dictione. vt statim in p̄fide notabis.
m Crearet. l. en qui est d̄ sua iurisditōe dabit. vt. ff. de tu. et
cu. da. l. ius dandi. Si dō ibi nō inueniam? ydonei. z in alio
loco q̄ret et p̄sidi nuctabit. vt. ff. e. l. diuus. Itē ei q̄ sit d̄ sua
iurisdictione. vel rōne originis vel rōne possessionis vel rōne
domiciliū. vt. ff. e. l. j. §. vlti. et. l. diuus. Si autē in altero horū
trū loco nō inuenit. sed in quarto loco. reducendus ē ad
alterum locum de bis tribus et ibi tutelam accipiat. vt. C. q̄
pe. tu. vd. cu. l. j.
n Iussu. ergo delegatur. Sed cōtra. ff. de tu. et cu. da. l. nec
mandate. sed ibi mandati est. qd nō imponat necessitates.

ciaz ex lege iulia z ticia. §. 7
si testō tutor: sub pdiōne: aut
ex die certo dat? fuerat: q̄ diu
pditio aut dies p̄debat ex eis
de legib? tutor dari poterat.
Itē si pure dat? fuerat q̄ diu
ex testō nemo heres existeret
tā diu ex eisdē legib? tutor pe
tend? erat q̄ desinebat? eē tu
tor si pditō existeret. aut si vi
es veniret aut vt heres existeret.
Ab? hostib? quoq; tutore ca
pto ex his legib? tutor peteba
tur q̄ desinebat eē tutor: si is
q̄ capt? erat in ciuitatē reuer
sus fuerat: nā reuer? recipie
bat tutelā iure postliminū.
§. ex his legib? tutores pu
pill? desier? dari. postea q̄ p̄ri
mo p̄sules pupill? vrbisq; se
rus tutores ex inq̄sitōe dare
ceperūt. tēde p̄tores ex p̄sti
tutōib?: nā suprascriptis le
gib? neq; d̄ cautōe a tutorib?
exigenda rē saluā pupill? fore
neq; d̄ appellēdis tutorib? ad
tutele administratōz. q̄cā caue
batur. Sed hoc iure vtimur

r Ans. id est simul.
f Del als. hoc quādo extra ciuitatem. vt in municipio.
nam magistratus municipalis dabit.
t Alexandrine. hoc q̄n tutor dat in ciuitate alexandrina.
v Periculo. i. rebellionū z alioz. nō vtro ipsoz iudicūz
qui habent potestatem dandi. vt. j. de satisf. tuto. vt. cu.
§. pe. et. §. si. contra. Acurius.
r Qui cam. scilicet satisfadationem.
y Impuberes. hic. §. est generalis ad omnesti. p̄cedē
z Qui. id est equitati. res de tutel. Acur.
a Cerunt. id est gesserunt.
b Pubertatē. sed z ante si finita tutela fuerit pu? vt. ff.
de tu. et ra. dis. l. nisi finita. als. i. nisi sit finita tutela. nō na
scitur actio tutele. sed alie actiones nate sunt. sed nō exer
cent. vt. ff. d̄ tutel. z ra. dis. l. si tutor. §. si. et. l. sed nō danf.
c Iudicio. i. actione tutele que dat in simplū. z p̄ter vo
lum z culpā latā z leuē. est et alia actio qua tutor tenef. §.
de rōnibus distrabendis: sic em̄ nominat. vt. ff. de contra.
acti. tutel. l. ij. z dat in duplū z p̄ter volū tantū. z in du
plo p̄tinetur rei p̄secutio puoz dat p̄tra tutorē. et p̄tra de
redes. postenoz d̄ tutorē t̄m. vt. ff. d̄ tu. z ra. dis. l. j. §. pe.
et. l. ij. Itēz vna intentata altera venegatur. licet plus sit
in ea. z ecōtra. locus in actione tutele et furti. vt. ff. de tu. z
ra. dis. l. j. §. in tutela.
d De autoritate tutorum.
Autoritas. pmittant. quia tunc est vtriusque
male agat et facit ad hoc. j. quibus ali. licet vel
non. §. nunc admonendi. et. §. sed econtrari. z
j. de inuti. stipu. §. pupillus. et. ff. de acqui. rerū
do. pupillus. et. ff. de pact. p̄tra iuris. Idem de muliere su
per vote pacifcente. vt. ff. de pac. vo. l. de die. Itēz in ali
mentario transigente. vt in. ff. de transac. l. cum bi. §. quid
ergo. Itēz facit. C. de contra. et comi. stipu. l. neg.

hic iustus qui iportat. vt ff. qd iustu. l. j. §. j. et. ff. man. l. j.
vel ibi erant magne facultates pupilli hic pue. §. certe
z si sint pue ad huc videf idem. nā datio tutele ē mixti im
perij. vt. ff. de tutel. muto. §. tutoris. ergo nō pōt delega
ri. vt. ff. de offi. eius. cui man. est iur. l. j. §. j. Sed dic q̄ si

pōt delegari nō
habenti iurisditi
onem: sed habē
ti sic. vt. ff. e. l. ius
dandi. et bic. vt.
Sed que sit ma
gne facultates.
Rū. quinquagū
ta aurei. vt. C. d̄
defen. ci. l. j. vt de
cezlib? auri. hōt
in autē. de ap̄el.
§. ij. vel. ecc. au
reoz. vt in autē.
de defen. ci. §. et
iudicare. col. ij.
vel vtrius vsq;
ad quingētos so
lidos sint pue. si
vltra sint mag
ne. vt. j. pri. §.
Acurius.
o Mos aut. p
p̄stitutionē. quā
non habemus.
p Iustione. i.
delegatione siue
precepto. nāz in
hoc differt a mā
dato. quia man
datum ex volū
tate est. sed iust
necessitatis. vt.
ff. qd iustu. l. j. §.
ij. z ff. mā. l. p̄a
q̄ Solidos. i.
aureos. vt. j. de
pe. te. lit. §. si. q̄z
lxx. z duo. facit
libram auri. vt.
C. d̄ suscep. z ar.
quotiens. li. x.

r Ans. id est simul.
f Del als. hoc quādo extra ciuitatem. vt in municipio.
nam magistratus municipalis dabit.
t Alexandrine. hoc q̄n tutor dat in ciuitate alexandrina.
v Periculo. i. rebellionū z alioz. nō vtro ipsoz iudicūz
qui habent potestatem dandi. vt. j. de satisf. tuto. vt. cu.
§. pe. et. §. si. contra. Acurius.
r Qui cam. scilicet satisfadationem.
y Impuberes. hic. §. est generalis ad omnesti. p̄cedē
z Qui. id est equitati. res de tutel. Acur.
a Cerunt. id est gesserunt.
b Pubertatē. sed z ante si finita tutela fuerit pu? vt. ff.
de tu. et ra. dis. l. nisi finita. als. i. nisi sit finita tutela. nō na
scitur actio tutele. sed alie actiones nate sunt. sed nō exer
cent. vt. ff. d̄ tutel. z ra. dis. l. si tutor. §. si. et. l. sed nō danf.
c Iudicio. i. actione tutele que dat in simplū. z p̄ter vo
lum z culpā latā z leuē. est et alia actio qua tutor tenef. §.
de rōnibus distrabendis: sic em̄ nominat. vt. ff. de contra.
acti. tutel. l. ij. z dat in duplū z p̄ter volū tantū. z in du
plo p̄tinetur rei p̄secutio puoz dat p̄tra tutorē. et p̄tra de
redes. postenoz d̄ tutorē t̄m. vt. ff. d̄ tu. z ra. dis. l. j. §. pe.
et. l. ij. Itēz vna intentata altera venegatur. licet plus sit
in ea. z ecōtra. locus in actione tutele et furti. vt. ff. de tu. z
ra. dis. l. j. §. in tutela.
d De autoritate tutorum.
Autoritas. pmittant. quia tunc est vtriusque
male agat et facit ad hoc. j. quibus ali. licet vel
non. §. nunc admonendi. et. §. sed econtrari. z
j. de inuti. stipu. §. pupillus. et. ff. de acqui. rerū
do. pupillus. et. ff. de pact. p̄tra iuris. Idem de muliere su
per vote pacifcente. vt. ff. de pac. vo. l. de die. Itēz in ali
mentario transigente. vt in. ff. de transac. l. cum bi. §. quid
ergo. Itēz facit. C. de contra. et comi. stipu. l. neg.

G Obligant. et sic nota q̄ p̄tractus claudicat quādoq̄
ut bic. et ff. de ac. em. p. iulian. §. si quis a pupillo. ar. p̄tra
ff. de arbi. l. litigator. §. p̄. et ff. de in. autē. de nō. eli. scdo
nu. §. p̄p̄erim. Item hoc est verū nisi locupletior sit pu
pillus als excipitur si agat et cōtra eum poterit agi. vt. C.
de adm. tu. si mi
nozil. 2. C. p̄ ep̄.
l. si. 2. ff. de l. v. §. j.
2. de testam. v. ci.
si id qd. §. si.

Bereditatem. que ex
testamento. vt ab
intestato defert.
siur. ciuili vt. ff. d̄
bered. pe. l. i. §. 2.
iij. 2. bereditas ē
successio in vni
uersus ius qd̄ ha
bitur defuncti. tē
pore mortis sue
deducto ere alle.
no. vt. ff. d̄ ver. si.
l. nihil.

Honoz poss
sionē. et testa
mento vt fm̄ ta
bular. vel ab in
testato vt vnde
liberi. 2. similes.
que sunt omnes
de iure p̄ozio vt
j. de bo. pos. §. q̄s
autem. Et est bo
noz possessio iul
psequendi recti
nēd̄q̄ patrimo
nū qd̄ cuiusq̄ fu
erit. cum is mozi
tur. vt. ff. de bo.
pos. l. iij. §. bono
rum. Hoc tñ in
bonoz possessio
ne fallit i casu cū
pupillus nō ha
bet tu. tūc em̄ p̄
tor autoritatem

tutoris p̄r sup̄plere. vt. C. qui. admitt. ad bo. pos. l. bonoz.
idem in bereditate. vt. C. de iure veli. si infanti. in fi.
K. Et fideicom̄. vt p̄ se. cō. treb. vt. j. de fideicom. be
re. §. sed quia. idēz dico 2. si bona velit recipere causa sermā
darum libertatum. cum et ibi possit timere damnū. quia
est successio in vniuersum. vt. j. p̄ quas p. no. acqui. §. si.
l. C. tutoris. cui administratio sit p̄cessa. alioquin nō va
let. nam et si ab eo qui tutelam. nō gerit. sciens alium ge
rere. cmā. dñs nō efficiat. vt. ff. de l. iij. Item nūquid cura
toris pupilli sufficit autoritas ad adēundā bereditatē vt
bonoz pos. de latam pupillo. Rñ. non. vt. ff. de appel. cum
in vna. §. tutor. vsq̄ in fi. legis.

Cum vllum. est 2. alia ratio. etiam si sit lucrosa. qui a li
tibus 2. sumptibus veraretur. vt. ff. de mino. l. minoribus
trv. annis. Et bis eisdē etia rōnibus nec in iudicijs ciuili
bus vel criminalibus potest esse. vt. C. si aduersus re iudi.
l. cum et minores. 2. C. de autoz. p̄. clax. nisi in quatuor
casibus. vt in possessione momentana. vt. C. si p̄ vim vel
alio modo. l. j. et. C. qui legit. p. momētane. Item in violato
thoro minor sine curatore accusat. vt. ff. de adul. si marit.
§. lex. Sed hoc in adulto. Item si veniaz etatis impetrat
vt. C. de bis qui ve. e. impe. l. j. et. ii. Item in interdico de
li. bo. exbi. vt. ff. de libe. bo. exbi. l. qz. 2. lex. §. sed si mulier.

Habebant. quia forte subest es alienum latens.
Tutor autem. fieri. i. pbare et laudare quod sit p̄ pu
pillum. vt. ff. de l. etia. Accursius.
Cristimauerit. als nō p̄pellit. p̄mo quia est iniquus.
secundo quia tenetur pupillo damnū refartire tutor. vt. ff.
e. si tutor.
Post tempus. scilicet non modicum als valet auto
ritas. vt. ff. de acqui. bere. si quis mibi. §. iussu. que est cō
tra. et est ratio. quia videtur inesse que in conuienti hūc
vt. ff. si cer. pera. l. lecta.

nes reddant.
De autoritate tutor.

Autoritas autē tuto
ris in quibusdaz cau
sis necessaria pupillis
est. in quibusdā nō est necessa
ria: vt ecce si qd̄ dari sibi sti
pulent. nō est necessaria tuto
ris autoritas. q̄ si alijs p̄mit
tant pupilli necessaria lest tu
toris autoritas. Māq̄ placuit
meliorē quidē suā p̄ditionem
licere eis facere. etia sine tuto
ris autoritate: teteriorē vero
nō alr q̄ cū tutoris autorita
te. Tñ in his causis ex quibz
obligationes mutue nascunt
vt in emptionibz vēdi. locati.
p̄ductionibz. mandatis. re po
sitis si tutoris autoritas nō
interueniat. ipi quidē qui cū
his p̄trahunt obligant. ar in
uicē pupilli nō obligant. De
q̄ tñ hereditatem adire. neq̄
bonoz possessionē petere. ne
q̄ bereditatē ex fideicom̄. mis
so suscipere alr p̄nt nisi tutoris
autoritate quā lucrosa sit ne

Per epistolam. nota caute. et redde singula singulis. naz
vixerat duo. scilicet. statim. ad quod refertur post temp. 2c.
item in ipso negotio p̄sens. ad quod refertur hoc. per epistolaz
que inter absentes mittitur. vt. j. de ob. ex p̄sensu. §. si. idem
2. si alio modo iutiliter autorizetur. vt. ff. de l. j. §. si. 2. l. se. 2c.

vllā damnū habeant. Tu
tor autē statim in ipō negotio
p̄sens 2. autor fieri. si hoc pu
pillo p̄desse existimauerit p̄p̄
t̄ps vero lper ep̄laz interposi
ta autoritas nihil agit. Si
inter tutorem pupillū ve iudi
cium agendū sit. quia ipse tu
tor in re suā autor esse nō po
test. nō p̄torius tutor vt olī
p̄stituit. sed curator in locuz
eius datur quo curatore iter
ueniente iudiciuz pagitur. 2.
eo peracto curator eē desinit.

Quibus modis tutela finit

Pupilli pupillęq̄uz
puberes esse ceperint.
a tutela liberat. Pu
bertatē autē veteres quidez
non solū ex ānis sed etia ex ha
bitu corpis in masculis existi
mari volebant. Nostra autē
maiestas dignuz esse castita
ti rpm nroz existimans bene
p̄tauit quod in feminis an
tiquis impudicum esse visum
est. idest inspectionem habi

Si inter iudiciū. scz rei veni. vel alterius p̄sonalis vel rea
lis actionis. p̄ter actionem tutelę que contra tutorem erit
vanda. que durante offi. nō dat. vt. ff. de tu. 2. ra. dñ. nisi. §. si.
2. l. si cū ad huc 2. idē in vni generali nego. g. q̄ dat p̄ curatore
adultis. vt. ff. de adm. tu. l. cū curatore. 2. C. de adm. tu. l. ij.
2. l. rōes. S. certe nec alie vidēt̄ interi posse itēdi. vt. ff. d̄ tu.
et ra. dñ. l. sed nō danē. Sed illud intellige. vt ip̄met exer
ceat. non dantur. sed p̄ curatorem sic. vt bic vidēt̄. Item nū
quid bec correcte sunt hodie p̄ autē. vt in autē. vt bi qui. ob.
p̄ res mi. §. j. col. vj. cū nullus creditor vel tobitor possit esse
tutor vel curator. Rñ. sic. nisi in tutore testamentario in q̄ po
terit ad huc hodie bic. §. loqui. cuz fides talis tutoris ab ipō
testatore sit p̄robata. vt. j. de satisda. tu. vel. cu. §. j. et. C. de
ep̄ali au. de creatōibz. vel idē in eo qd̄ in alijs. vt in p̄dco au
ten. diximus. Item et circa reales actiones hūc. §. hodie
facimus loqui cum in eis nō sit obligatio. vnde cessat autē.
vt. j. de acti. §. j. Accursius.
t. Tutor. facit ad hoc. ff. d̄ verbo. sig. l. quod dicimus. 2. C.
ne quis in sua causa. l. vna 2. C. de testibz. l. omnibus. 2. ff. de l.
vj. §. Rñ. Ar. contra. C. de fideicō. l. si. ibi iuder et cetera.
v. C. oli. nā oli i tali cau dabat̄ tutor p̄toz qd̄ hodie n̄ est
vt sic dicitur.

Sed curatoz. C. de in litem dan. tu. l. j.
Satur etia inuito. vt. ff. de tutel. l. ij. idē cassi. ac.
Accursius.
Et eo peracto. scilicet iudicio.
Quibus modis tutela finitur. Rubrica.
Pupilli. habitu. i. asp̄ctione. vtrū haberet barbaz
vnam vel alterā. vt. j. inuit. 2. facit. ff. de mino. l. mi
noz. rrv. an. asp̄ctu. Et no. p̄o. opi. mar. qui fm̄
conscientiam dicebat iudicem debere iudicare. 2.
facit. ff. de sei. l. ij. in fi. 2. ff. siñ. reg. l. si irruptione. §. si.

Docetiam. scz qd sit iudicandū impudicā.
Cōstōne. vt. C. qn tu. vel cu. esse des. l. fi.
Fredant. facit ad hoc. s. de nup. j. Rū.
Gte finit. impuberes. i. in pupillari etate adhuc etūtes.
vt. hic. r. ff. de adop. nec ei. s. coz. et hoc cū p̄sensu oim tuto-
rum. vt. C. de auct.
p̄sta. l. fi. Accur.

Hte si. redigat
ex ingratitudine. si
sic voli capax nō au-
tē ex venditōne. qz
nō nisi sic maior. r.
an. pōt p̄ venditōz
fieri seruus. vt. s. d.
iure glo. s. penul.
S et si vsq ad
certam. idest speci-
ficatam. vt. qn tici
erit. consul.

Cestamto. no-
ta qz dicit testō. nā
a lege vel a iudice.
non sic. vt. ff. d. reg.
iur. l. actus.

Morte natura-
li. nā de civili iā vi-
dit. s. p̄. scz vbi dī-
cit de deponato. et
seruo facto p̄ ingra-
titudine que mors
omnia soluit. nec dī
tutelā vt. in autē. d.
nup. s. deinceps.

Sed r capitis
libertas. et tūc ma-
xima.

Civitas. r tunc
media. vt. s. de ca.
di. s. maxima. r. s.
minor.

Omnis. etiam
testamētaria vt da-
tū. cū ea que sunt
iuris naturalis tol-
lantur. vt. s. de ca.
di. s. q. autē. Acc.

In adoptio-
nem. sed emancipatione filij legitima tutela nō finitur quia
filius. legitimus tutor esse nō pōt. cū scilicet pater eū p̄ ce-
dat. vt. s. de ca. di. s. fi. nisi in casu. vt. cū manumittit seruum
maternū velatū sibi. vt. s. d. legi. pa. tu. sed forte r tunc differ-
tur eū sui iuris crit. vt. ff. fami. herc. si maritus.

Legitima. quare bec tū perit. Rū. qz agnati operit mini-
ma capitis diminutione. vt. s. de legi. agna. tu. s. fi. et legiti-
ma inter agnatos tū p̄sistit. vt. s. de legi. agna. tu. j. Rū.

Cetera. scz testamentaria et datūa fm. 330.
Licet minima. vt quia detur in arrogationē. vt. s. e. s. j.
Id certum. idem si ad incertū tempus. scz ad p̄ditionē
vt. s. e. s. sed r si que p̄ditio ad esse et ad nō esse se habere p̄
vt. j. de ver. obli. s. cōditiones. Acc.

Definit. excusant. s. in p̄petuū vt qui a mutus. qd dicit. vt
ff. de mino. l. verū. s. ex facto. nam si ad tempus. nō desinunt
esse tutores. vt. j. de excusa. tu. et cu. s. item qui reipublice.

Inferius. vt. j. de suspec. tu. r cura. p. totū. r. j. de excusac.
tutoz. r cura. p. totū. Et nota qz eisdem modis finit cura si
quos habeant pupilli curatores et eodem tpe. vt. C. qn tu.
vel cu. esse de. l. j. Adulterū vero curatores tunc finunt cū
virilem vigorem p̄pleuerit minor. scz. rrv. ānos. vt. ff. d. mi.
l. j. in fi. r. j. ti. j. Rū. nisi ad certam eam vel speciem fuerint
dati. nā et tunc finito negotio finit officij. vt. s. ti. j. s. fi. Itē
curatores alioz. vt. j. ti. j. s. furiosi. r. s. sed r mente captis.
tunc desinunt quando sanam mentē p̄dicte p̄sone receperit
vt. ff. de cu. fu. l. j. s. j. Accursius.

De curatoribus.

Masculi. vigesimū quintū annū. nisi impetrent a
p̄ncipe veniam etatis. masculi in. rrv. anno. fe-
mine in. rviij. vt. C. de his qui ve. e. ipe. l. j. et. ij.
Dant at magistratib. i. a pretore p̄sude. p̄cōsule
p̄fecto egypti. vt. ff. d. tu. r cura. va. ab bis. l. j. Itē a p̄fecto
urbis. r a defen. civi. vel iuridico alexandrie. vt. s. de atil. tu.

S. pe et in aufen. de defen. civi. s. nulla colla. iij.

Sed datus. de facto. Accursius floren.

Pretoris. scilicet. in vrbē.

Presidis. in prouincia.

Item. accipiunt. secus in tutore. vt diximus. s. de tu-

tel. s. est autem.

Item videtur s.

ff. de mino. l. j. in

fi. Sed qd ibi dī

cit nō p̄mitti eis

adultis res suas

ante. rrv. annū.

verū ē vt sint ra-

ta que sunt per

col. p̄mittuntur

tamē vt hic. sed

restituuntur. vt

j. de act. s. fidei.

agens.

las tollit. **P**reterea qui ad
certū tps testō dant tutores.
finito eo depouunt tutelam.

Desinunt aut tutores esse
qui vel remouent a tutela ob
id q̄ suspecti visi sunt: vel qui
ex iusta causa sese excusant et
onus administrade tutele depo-
nūt fm ea que inferius pro-
ponemus.

De curatoribus.

Masculi quidem pube-
res: r femine viri potē-
tes. vsq ad. rrv. annū

ppletū curatores accipiūt. q̄
licet puberes sint. adhuc tamē
h̄ etatē sū vt sua negocia tue-
ri nō p̄nt. **D**ant aut cura-
tores ab eisdem magistratib a
quibus r tutores. **S**ed cu

rator: testamento non dat sed
dat p̄firmatur decreto preto-
ris vel presidis. **I**tem in-
uiti adolecentes curatores nō
accipiunt: preterq̄ in litem

Curator em et ad certam cau-
sam dari potest **F**uriosi quo-
qz et p̄digi licet maiores. rrv.

qz et p̄digi licet maiores. rrv.

In litem. tunc em cogit. sed pupillus in litem nō co-
gitur. vt. ff. d. tutel. l. qui bz. s. si pupillus. qd exponit vt ibi.

Curator. quasi. d. nō dubites de hoc. licet aliud sit in
tutore. vt. s. qui. va. tu. po. s. cere.

Furiosi. nota hos duos accipere curatōrē a lege. alij
omnes sunt datūi. vt caute hic colligat. et. j. p̄. s. et. C.
de ep̄. audi. l. de creationibus. Accursius.

Sed solent. scz agnatis deficientibus vel non habili-
bus p̄stitutis. vt. C. de cu. fu. l. fi. s. in autem.

Inquisitione. et doctōne furoris vel demētie. nisi iste
persone sint minores. rrv. an. r tunc rōne etatis tuto. vt
cu. accipiunt. vt. ff. de tutel. qui habet. Item nisi sint in
potestate. vt. C. de cura. fu. l. fi. s. j.

Dandi. sunt. s. ab bis quos modo in supiori. s. dixim.
Interdū. ydoneus. vel rōne paup̄tatis. vel qz non est
industrius vt decet. fidelis tū est r diligens. als̄ repel-
leretur p̄orsus. vt. j. de suspec. tu. s. fi. r. C. de suspec. tu. l.
pietatis. et bene dico cu. r non tu. quia r.

Dari nō pōt. fallit bec regula in casibus. vj. vt si de
tuto: loco tutoris furdi vel muti vel furiosi vt. ff. d. tutel. l.
pe. Itē et si habet tutorē rōne rez vnus puincie pote-
rit bre aliq̄ rōne rez quas bz in alia. vt. ff. d. excu. tu. l. pro-
pter. licē. Item et mater anteq̄ nubat. et tutrix existens
alium petiit tutorē dari. vt in autē. de nup. s. si vero tute-
lam: sed rō est. quia abire nunc speratur. vt. C. cōmunis
de lega. l. fi. s. ij. Item r quādo ad tempus est relegat. vt
excusatus vel remotus. naz interim tutor datur. vt. C. in
quibus ca. tu. ba. l. pe. Itē si quis tu. sit apud hostes nō ve-
seru. sed vt legal. vel transfuga alius datur. vt. ff. de tu-
tel. l. si q̄s tutor. Itē si reipublice cā absit. pōt alius da-
ri. vt. ff. d. tutel. l. q̄stū. et. ff. de suspec. tu. l. iij. s. si q̄s abfu-
turus. s. secū dū. pla. in bis oib. casibus tutor p̄cura-
tore accipit. r bec regula nō fallit. s. cū littera in oimib.
taq̄ vbi fallit r a anti tutore nro nō dā

Item. accipiunt. secus in tutore. vt diximus. s. de tu-
tel. s. est autem.

Item videtur s.

ff. de mino. l. j. in

fi. Sed qd ibi dī

cit nō p̄mitti eis

adultis res suas

ante. rrv. annū.

verū ē vt sint ra-

ta que sunt per

col. p̄mittuntur

tamē vt hic. sed

restituuntur. vt

j. de act. s. fidei.

agens.

supradictis legibus de tutore facit mentionē. ab ea nō di-
 scedamus. vt. ff. d. lega. iij. nō aliter. et. ff. de exerc. l. j. §. i. gi-
 tur. Sed que est ratio. cum vbiq; dari possit curator: ha-
 bentur curatores. vel tutores. sed nō tutor potē dari haberi
 ti tutore. Rñ. qz tutor qui prius dabat. habebat plenā pō-
 testatē. ita qz al-
 um secū in eadē
 plenitudine ad-
 mittere nō pōt.
 sed non sic in cu-
 ratore qui rebul
 datur. vt. C. de
 nup. l. in copula
 dis. vnde tutor
 autoratur bere-
 dicari ad eundē.
 quod in curato-
 re pupilli nō est.
 vt. ff. de ap. l. cuz
 in vna. §. tutor.
 Sed nōne tota
 die inuenim? v-
 nū pupilli plu-
 res habere tuto-
 res. vt. C. de di-
 ui. tu. l. ij. Rñ. il-
 lud est qñ simul
 dantur. nāz que
 dam sunt simul
 que nō sunt se-
 paratim vt duo-
 rum reoz obli-
 gatio. vt. j. d. du-
 obus reis stipu.
 §. j. Accursius.
 n. **I**tem si testō
 posuit exemplū
 de legitimo. nūc
 de dativo et de
 testamentario mi-
 nus ydoneo. Ac-
 cursius floren.
 o. **I**doneus. i.
 sufficiens. Accur-
 p. **I**tem. ad tps
 excusatur em ali-
 quis qñq; in per-
 petuum: quādoq; ad tps. vt patet per multa exempla. j.
 de excu. tu. et cur. §. j. et quasi per totum. ti.
 q. **C**uratores. vel etiam tutores. vt. §. pri. §. dixi. scz p-
 ut iudici videbitur vt. C. in quibus. ca. tu. ba. l. j. z. ij. Sed
 quid si tutor pupillo nō sit. an dari possit curator? Rñ. sic
 vt ar. a p. rario sensu sumitur. ff. de tu. et cura. da. ab. l. cu-
 rator. quod est validū. vt. ff. de offi. eius cui man. est iur. l.
 j. §. j. Accursius.
Item si aduersa. i. firmitate q̄ualitūdi z sanitati tria ē.
I necessitate. vt quia longo tempe abitur? est. vel sua
 maiora negocia habet pertractare. vel alias similes ne-
 cessitates. vt. ff. de procura. l. filiūsa. §. si. et. l. se. et. l. post li-
 tem et. l. se. vsq; ad. l. que omnia. et nisi bñdī necessitas sit
 non potest. fm quosdā. vt. C. qui dari tu. vel cu. l. curato-
 rem. et. l. curator imo certe et si quecūq; alia sit iusta quo-
 quomodo. vt. ff. de admi. tu. decreto. et bec eadez sunt in
 curatore. vt. C. de appel. si actor.
I Absit. si em p̄sens sit et habet intellectū. etiam p̄cura-
 tore cū autoritate tutoris facere pōt. vt. C. de p̄cu. l. neq;
 v. **C**edit. scilz tutor. et qui bic dicitur actor. als adūtor
 dicit vt. ff. de tute. l. solet. als curator. vt. ff. d. tu. et cu. da.
 ab bis. l. in omnem. als p̄curator. vt. C. de p̄cura. l. neq;
 Et nota bic varia noia eozū qui alioz facta agūt. vt actor
 z hoc dicitur est. Item tutor qui datur pupillis. vt. §. de
 tutel. §. est autem. Item curator qui datur adultis vel
 furiosis. vel similib? vt. §. e. in principio. et. §. furiosi. z. §.
 sed et mentecaptis. Item p̄curator qui aliena gent ne-
 gocia cum mandato. vt. ff. de p̄cura. l. j. Item negociorū
 gestor. qui sine mandato gerit. vt. j. de obliga. ex quasi cō-
 trac. §. j. Item yconomus cui res ecclesiastica gubernanda
 mandat ab ep̄o cum p̄sensu fratru. vt. C. de sacrosan.
 ecclē. l. inuenimus. et. C. de epi. et. et de. l. omēs. §. z hoc p̄-
 culdubio. Item idem dicit ipocrisarius. vt in autē. quō. o.

e. §. non aliter. et. §. neq; em. Item fundicus. qui sic grece di-
 citur. latine singulorū causas dicens. vt. ff. de mu. et ho. l. mu-
 nerum. §. defensores. quandoq; tamē actor et fundicus pro
 eodem ponuntur. vt. ff. qd cuiusq; vniuer. l. j. §. quibus. z. §.
 penul. vel dic q differunt. vt. ibi notatur. Accur.

**De satisfatione tutorū z cura-
 torum. Rubrica.**

N tñ pupilloz pupil-
 lazue: z eoz qui que-
 ue incuratōe sūt nego-
 cia a curatozibz tutozibzue cō-
 sumant? vl' diminuant? cū
 ptor? vt et tutores z curatores
 co noie satisfidēt? S; hoc nō ē
 p̄petuū. nā tutores testamē-
 to dati satisfidare nō coguntur:
 qz fides eoz et diligentia ab
 ipo testatore pbata est. Itē
 ex inq̄sitione tutores vl' cura-
 tores dati. satisfatione non
 onerant? qz idonei electi sūt.
 Sed si ex testamēto vel i in-
 quisitione duo pluresue dati
 fuerint potest vnus offerre sa-
 tisfadōem de indēnitate pu-
 pilli vl' adolescētis: z p̄tutori
 suo: vel p̄curatozū p̄ferri. vt so-
 lus admistret. vel vt cōtutor:
 aut p̄curator satis offerēs. p̄-
 ponatur ei: vt et ip̄e sol? admi-
 nistret. Itaq; per se non po-
 test petere satisfationē a p̄tu

De satisfatione tu-
 to. et cura.

N tamē.
 diximus
 dādof tu-
 tores et curatores.
 rōe exatis. ne tñ zc.
 y **C**ōsumantur i
 totum.
 3 **C**ōsumantur.
 p parte.

a **P**retor. si. z p̄-
 fecit vrbis et p̄ca
 puicēvt. §. t. j. §. ij.
 b **S**atisfidēt. re-
 pub. sal. fo. vt dixi-
 mus. §. d. tutel. §. fi.

l. cū fideiussore. vt. ff. rēpu. sal. fo. l. nō. quasi. in pun. et. ff. de
 p̄cto. stipu. l. p̄torozie. et. ff. qui satisfidā. co. l. j.
 c **P**erpetuū. i. generale. sic. C. de edē. l. edita. als p tpe po-
 nitur. vt. ff. p socio. l. j. et. j. de verbo. ob. §. at si quis.
 d **P**robata est. idē in curatozibus in testamento datis. vt
 ff. de p̄fir. tu. l. si filio. et. l. in p̄firmando. et. l. vtilitatem. secus
 in dato a matre. vt in. e. ti. l. j. Sed quare secus. Rñ. qz firmū
 est p̄siliū patris. et non matris. vt. ar. j. qui. ali. l. 3 in fi. j. R.
 et. j. de iniur. §. j. et qd dicit in testamento. idem et in tutoz-
 bus in codicillis datis dicam. vt. ff. de test. tu. l. iij. et facit ad
 hoc. C. de epi. au. de creationibus.
 e **I**tem ex inq̄sitione. i. dati a iudice cū inq̄sitione. vt. §. de
 attit. tu. §. sed hoc iure.
 f **I**donei. scz p̄sumptione iur. p̄tra. qz nō admittit p̄batō
 in p̄trarium. sed si p̄tra appareat tenēdū ille qui dedit. vt. j.
 e. §. sciendū. Sed hoc fallit in curatoze furiosi. qui satisfidat si
 nō bēat idoneā substantiā. l. 3 sit cū inq̄sitione dat? vt. C. de
 cura. fu. l. fi. §. sed si quidē. z. §. si vero nō talis. Itē debēt iu-
 rare omēs isti bene agere. i. nō p̄mittere vtilia. z nō facere
 inutilia. vt in autē. vt bi q ob res p̄ res mī. §. si. col. vj. S; er-
 go nec testamentarij nec dativi satisfidant. qui erunt illi q̄ sa-
 tisfidant. Rñ. legitim. nisi in casu. s. patron? liberto. vt. ff. d. le.
 tu. l. legitimus. §. j. Itē dativi. qñ nō sūt cū inq̄sitione. vt. C. d.
 auc. p̄ref. l. fi. et nisi satisfidēt. nō admistrant. vt. C. de tu. vel
 cu. qui satisf. nō d. l. j. et fi. Et fm hoc sunt quatuor gñā tuto-
 rii. s. testamentarij. Itē legitim. Item dativi cū inq̄sitione
 Item dativi sine inq̄sitione. vt dictum est.
 g **S**ed si ex testamento. duo poit et vni tñ nūc p̄sequit.
 scz de testario. sed in fi. §. dicit de alio. Itē bec eadē in curato-
 ribz plurib? locū hñt. vt. ff. de admi. tu. l. iij. §. qd in tutoz-
 bus. Itē qd in legitis. Rñ. idē. cū sit eadē rō. ne deter? nego-
 cia p̄ p̄les exerceant. vt. ff. d. admi. tu. l. si p̄les. §. apparet igit
 b **I**taq; vel satisfidare. sic. j. de iniur. l. si. §. alteri. in fi. Accu.

generali remissione nō p̄tinet tutela vel cura fauore pu-
pilloꝝ et adultoz: sicut et alias de generali dicto quedaz
exciuntur. vt. ff. de le. iij. l. v. p̄torem. §. scilicet et. ff. de
p̄cura. pompo. j. Ren.

Item p̄sunt. et hoc dico ad excusatōem. sed bene acqui-
rebat ei. f. patri
adoptiuo. vt. hic
et. ff. de va. mu.
l. fertum. §. ad-
optiu. maxima
bodie cum nihil
ad p̄tē ad opti-
uū trāseat. vt. §.
de adop. §. s. bo-
die. Accur. flo.
m. Naturali. l. z.
adoptiuo nō p̄-
sunt. vt. §. p̄rio.
R. et fm hoc ibi
puncta dati. vel
dic dati in adop-
tios naturali pa-
tri. id est auo vel
pauo. p̄sunt. sed
arrogati. cū tra-
seant in familiaz
eius. vt. §. s. ad-
op. §. sed bodie
in fi. §. z. fm hoc
sic bic mōtio il-
lius noui iuris. z.
p̄tē abis ibi na-
turali patri.

Oportet nepotes
patris. apparet.
q̄ eo mortuo tm̄
p̄sunt. eo autem
vivo nō p̄sunt. vt
bic. cū dicit in lo-
cum patris. z. z.
C. q̄ nu. libe. l. ij.
et. C. de bis qui
numero. l. i. l. iij.
li. x. §. nūquid

omnes loco vnius p̄putant. Ren. quidā q̄ nō. Sed p̄tra-
dicunt leges exp̄tē. nā loco vnius numerant quotcūq̄
sunt. vt in greca lege. ff. e. l. ij. §. quotcūq̄. nam z in successi-
one loco vnius cōputant. vt. j. de here. que ab intel. §. cū
filius. Accur. flo.

Item p̄sunt. q̄ nō sunt in p̄tate suavt. §. de pa. po. §. fi.
q̄ superstitēs. id est viui.

Defuncti. idem. z in nō natis licet cōceptis. q̄ quo ad
hunc casuz nō sunt p̄ natis. vt. ff. e. l. ij. §. qui aut in vētre.

Qui in acie. f. p̄ncipis. vt. §. de adop. §. femine. Acc.
t. Per gloriā. nota mortuū viuere p̄ gloriā. vt. ff. ad. l.

Aqu. l. qua actione. §. si quis in colluctatione. Et contra
quis fingitur mortuus qui viuūt per vituperium. vt de
p̄ortati. vt. ff. de cōtra. fa. l. j. fi. z. ff. de dona. iter vi. z. v. l.

Cū bic. §. si donator. vbi fuit viuūt z tm̄ p̄ mortuo reputat̄
v. Item in semestribus. i. in sex mensibus quibus da-
bant opam studio. nam alterius sex mensibus dabāt ope-
rā impatores bello. z studio. vt. ff. de orig. iur. l. ij. §. et bis
in p̄m. vltime charte. vel dic q̄ nomē erat libi illis sex
mensibus compositi. quod in idem recidit. Accur. flo.

Administrat. qui dicit̄. p̄curator filii. et facit ad hūc. §.
de cura. §. item in locum.

Item qui. absunt. vel abfuturi sunt. vt. ff. de p̄cu. l. fi-
liffa. §. fi.

Excusantur. hoc p̄mū n̄sam loquit̄ q̄n eo ex̄te ab-
sentē reip̄. cā fuit datus tutor vel curator. quo casu p̄pe-
tuo excusantur. si per. xx. annos militauerat. vel opleu-
erat milicie spaciū. z nō ignominiose missus est als qui. j.
quinquennū missus est. puta q̄ infirmus. nullā habet ex-
cusationē. qui post quinq̄ ānos. habet annū qui p̄ octo
annos habet biennū. qui post. rj. habet triennū. q̄ post
xvi. habet quadriennū. qui post. xx. excusationē p̄petuaz
habet vt dictum est. z. ff. e. l. sed et si milites. §. j. et. n. z. iij. et
iij. z. x. Accur. flo.

Excusantur. si hoc postulauerint prius. et alium acto-
rem vel curatorem p̄ceperint. als nō. vt. C. si tutor reipub-

lice. cā. l. j. et. ff. de adm. tu. tutores. §. qui se.

Pratem. vt quia sit p̄fectus vigilum vel armone. vt. ff.
e. l. admistrantes. et similes. q̄ p̄tates vocant. vt. C. de mo-
myle. l. eos.

Sed susceptam. vt. §. p̄ri. §. Accur. flo.

tutele. nā nec anni hnt vaca-
tione: vt papinian⁹ r̄isoz li-
bro quinto scripsit. nā hoc spa-
ciū hnt ad nouas tutelas vo-
cati. Et q̄ p̄tate aliqua ha-
bent se excusare p̄nt. vt diuus
marc⁹ rescripsit: s; susceptaz
tutelā deserere nō p̄nt. Et
p̄pter litē quā cū pupillo vel
adulto tutor v̄l curatoz h; ex-
cusare se nemo p̄t nisi forte d̄
omnib; bonis v̄l hereditate
p̄trouersia sit. Itē tria onera
tutele nō affectate v̄l cure p̄-
stant vacationē q̄ diu admini-
strant. vt tm̄ pluriū pupilloz
tutelayel cura eozundē bono-
rū veluri fratru p̄ vna compu-
tetur. Sed z propter pauper-
tatem excusationem tribui.
tamdiu fratres. q̄ p̄ se diuus
marcus rescripsit. si quis im-
parem se oneri iniuncto pos-
sit docere. Et p̄pter ad-
uersā valitudinē p̄pter quam
nec suis q̄dē negocijs itereffe

Item p̄pter li-
tem. nisi forte. imo
z sine forte. vel etiā
si de maiori p̄te bo-
noz pupilli sit cā.
vt. ff. e. l. p̄pter litē.
j. R. et facit. C. e.
si vt allegas. z. §. d̄
au. tu. §. fi. et. C. q̄
da. tuto. possunt. l.
creditor. Sed bo-
die nō p̄ creditor
vel debitor esse tu-
tor. vt i autē. vt b;.
qui ob. per. §. j. coh.
vj. Accur. flo.

Hereditate. s; a
ip̄i pupillo. a p̄e-
tis ponit de hereditate.

relata vel al quocūq̄ non caro. p̄pter magnitudinem. em li-
tis ponit de hereditate.

Item tria onera. nota. q̄ dicit̄. quatuor em̄ possēt
habere tutelas que sibi excusationem nō darent. si sint leues
vel leuissime: vt. bic. Item nota q̄ dicit̄. tria onera. tres em̄
possēt habere. et tamē p̄ vna p̄putantur. puta fratru. vt. fer-
quitur. non em̄ numerus pupilloz plures tutelas facit: sed
patrimonioz separatio. vt. ff. e. l. tria. et. l. si is. Itē q̄ dicit̄. nō
affectate. nota. nam si dedisset opam et sic affectasset eas h; a-
bere non prodescent. quia non viderent onerosē. vt et als q̄
data opa reipublice causa abest. vt. ff. ex quibus cau. ma. l. et
qui data. z. facit. ff. si quis cau. l. ij. §. si tamē. et. ff. ad. l. cor. de
fal. l. v. rozi. §. j. Item bec tria onera in domo vna esse sufficiūt
vt si pater vel filius gerat. omnes p̄putent. sed nō p̄putent.
nisi ob alium tutorem teneantur. vt. ff. e. l. dicit̄. §. fi. z. l. se.
z. ff. de ritu nup. si quis tutor. Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Item honorarius hoc nō
minē non p̄putat. vt. ff. e. l. spadonem. §. si ciuitatis. Accur.
g. Imparem. id est si nō habet tantū in bonis q̄ntū z pu-
pillus cui datur tutor. vt. bic. et. ff. e. l. paupertas. als autē dī-
citur pauper qui nō habet quinquaginta aureos in bonis. vt
ff. de accu. non nulli. Vel dic verius eū esse bic pauper z im-
parem oneri qui sic laboribus est implicatus. p̄pter paup̄ta-
tem vt tutele supesse nō possit. cum forte in agro tota die esse
oporteat. Nec em̄ placet p̄ma expositio. cum hoc munus
magis obsequio p̄sone qua in aliqua crogatōne p̄sistat. vñ
paupertas talis non nocet dūmodo possit supesse tutele: vt
ff. de mu. et bono. cura. §. anopes. et infra. ti. l. §. fi. Accur. flo.

Nescirent. et simplices sunt. aliud si sunt sagaces in nego-
cijs. tunc enim non excusant. ut subicit. quis. 2c. ut. ff. e. atlethe.
S. pe. et si. Et no. litterarum ad aliqua admitti. ad que non reci-
pitur litterarum. ut. C. de postu. l. n. in aut. d. iude. S. j. col. vj.

Item si propter. ut quia io eni dedit tutore ut debitis suppona-
tur. et a pupillo ve-
retur. Et no. q. tri-
bus casib. excusat
inimicitia. ut si ido
dedit ut dictu e. ut
bic. Itē et qn inter-
uenit post testm.

Item fm quosdam
etiam qn ante te-
stamentu. si tñ fuit
capitale certamen
In quarto casu n:
ut si ante testamen-
tum facta fuit. no
capitalis: q. videf
remisisse ex quo i te-
stamento dedit tuto-
rem. ut. ff. e. atlethe
S. dat remissiones.
put est ibi in lra p
ut. j. e. S. immu-
tic.

Promiserat.
licet als beant ex-
cusatōem. ut bic et
ff. de tutel. ex sen-
tentia in fi. et h. ubi
pmisit: vel sic se ia-
ctavit. Quid aut si
in testō se tutorem
scripsit. Rñ. no. cr. t.
tutor. nisi vel euidē
ter ydone appare-
at: vel pater eius cō-
firmaverit. ut in di-
cta. l. ex snia. 2. ff. ad
l. come. de fal. vro.
S. j. Accursus.

Ignotus. s. is
excusat qui ibi domiciliu non habet ubi datus ē. ut. ff. e. l. n. i. fi.

Inimicitie. si capitales. capitales accipe ut q. accusabat
eum de aliquo crimie qd. gerebat penā capitis. i. status. v. l.
quia insidiabat morti ipsius secundū 230. Et no. bic fieri ali-
quid ratione inimicitie. qd. no. fieret als. sic. ff. de arbi. no. di-
stinguen. S. cū quidā. et. l. 13. autē. 2. ff. d. lib. cau. si parit. Ac.

Tutela. v. l. datia vel legitia. si aut testaria. dic. ut. S. i. gl.
q. Tutela pupilloz. ut q. p. pupilloz qnq. dixit. ut q. 2c.
bic que dat mō tutore sui fuit fuisse vel libertū. iste em sunt
questiones d. statu. ut. j. de act. S. p. iudiciales. Et est rō. quia
mortis accusatōni hec questio similit. ut. ff. qd. metus causa
isti. S. j. Idem est ecōtra. si bic mouet questionē stat. ipis pu-
pilla. ut. ff. e. atlethe. S. amplius. Accur.

Item. septuaginta. s. is p. letis. ut. ff. de iure. imuni. l. iij.
2. ad tre. qui filii et filia. als no. esset maior. ut. ff. de mi. l. iij.
S. minorē. sed in alio psonali publico munere statuit tps. l. v.
anno. ut. C. qui eta. l. si. li. x. Et no. rōe senectutis aliqua sic
ri que alias no. fierent. ut bic 2. ff. de iur. imu. l. temp. j. Rñ. et
C. de postu. puidendum.

Inimicos. opus fiat. sed in larga significatōe etiā qui p-
hibentur excusant. ut. ff. de postu. l. j. S. in iur. et. j. e. S. pe. et
facit qd. hoc. ut. ff. de reg. iur. l. eius est nolle.

Constitutōe. C. de legi. tu. l. si. et facit. S. de fidu. tu. S. si. ac.
v. Subire. facit ad hoc in autē. de san. epi. S. j. colla. ar. 2. ff.
de ege. l. si. vn. ex ar. S. penul.

Idem et in milite. i. in militia existente. secus in vetera-
no. qd. dic. ut diximus. S. e. S. item qui reipublice. Ad hoc au-
tes q. aliquis sit miles. v. l. sunt necessaria. ut dixim. in autē.

Colens. 2. ita ipso iure no. tenet da. de man. pū. S. si.
tio. ut bic. et. C. q. da. tu. pos. l. militie. nisi a. cōmilitōe det. ut
ff. e. p. ter. magistratū. S. si. Aliud in celesti milite. ut in deri-
co. q. admittit vsq. ad quartū gradū in autē. de san. epi. S.
p. h. y. eos. quā babes. C. de epi. et. de. sup. l. generaliter

Item rome grāmatica. i. magistri de grāmatica. 2. idem di-
cas de sequētib. 2. ad iūge bis sopbistas. i. dyalericos. ut ita
omēs q. docēt triuū excusant. ut bic et. ff. e. si. duas. S. j. 2. hoc

pōt: excusatio locū h3. **S**i
militer eos q. litteras nesciret
eē excusados diu. p. rescrip-
sit quis 7 iperiti litteraz pos-
sunt ad miltationi negocioz
sufficere. **I**tem si ppter inimi-
citas aliqūe testō tutore pa-
ter dederit. hoc ipm pstat ei ex-
cusationē. Sicut p. p. trariū n
excusant q. se tutelā patri pu-
pilloz administraturos pmise-
rāt. **N**o eē aut vdmitten-
dā excusatōz ei. q. hoc solo vti-
tur. q. ignot. p. pupilloz vti-
adultoz sit. diu frēs rescrip-
sere. **I**nimicitis q. q. cū pa-
tre pupilloz vti adtoz exercu-
it. si capitales fuerūt. nec re-
cōciliatio interuenit. a. tutela
vl cura solēt excusare. **I**tem
is q. stat. p. troueris a pupil-
loz p. pass. ē. excusat a tute-
la. **I**tem maior. lxx. an. a tute-
la 2 cura se p. excusare. **C**adio-
res aut. lxx. an. oliz qdē excu-
sabant. a nra aut p. titutōne

si docent rome. ubi est omnis patria. ut. ff. ad immu-
roria. 2. bic. Itē si in patria sua. ut bic subicit. Item opoz
q. sint intra numez. bebat em q. libet ciuitas numez. v. n.
quātitate. 2. grāmaticos. 2. dyalericos rhetozes 2. phi-
sicos siue medicos. ita tamē q. nulla vltra. r. haberet. qui-

phibent ad tutelā vel curam
aspirare: adeo ut nec excusati-
one op. fiat. **Q**ua p. stōne ca-
uef. ut nec pupill. ad legitimā
tutelā vocet. nec adult. cū e-
rat i. ciuile eos q. alieno auri-
lio in rebo suis admilttrandis
egere noscunt. et sub alijs re-
gunt. alioz tutelā vl curā sub-
ire. **I**dem 2. i. milite obf. uadū
ē ut nec volēs ad tutele onus
admittat. **I**tem rome grāmā-
tici: rhetozes 7 medici. 2. q. i. pa-
tria sua id artij. exercēt. 2. itra
nūez sunt. a tutela 2 cura hnt
vacatōem. **Q**ui aut vult ex-
cusare se si plōres hēat excusa-
tōes. 2. d. quibusdā nō pbave-
rit: alijs vti itra. rpa. nō phē-
bet. **Q**ui aut excusare se vo-
lunt: nō appellēt. s. intra. l.
dies p. tinuos ex q. p. gnouerūt
se eē tutozes vl curatozes da-
tos. se excusare debēt: cuiuscū-
q. gēneris sint: id est qualiter
cunq. dati fuerint tutozes. si

bus banc immu-
tatem daret. ut.
ff. e. si. duas. S. si.
Sed aliud vide-
tur in bis qui do-
cent quadamū
ut musicam. 2. a-
stronomiā geo-
metriā. 2. arith-
metriā. nā n. vi-
dentur hēe excu-
sationes. ut. ff. e.
geometri. quid
d. legūdoctozib.
no excusant. nisi
rome. ut. ff. e. sed
reprobati. S. si. 2.
S. pe. vel nisi in
consilium p. inci-
pis sint assumpti.
ut. ff. e. iurisp. i-
tos. **I**tem nūez
autē vl extra pa-
triam suā nemo
excusat nisi sint
multum discipli-
nati. ut. ff. e. s. re-
probati. S. apli.
Item philosophos
qui docent in na-
turalibus pstat
excusationes ha-
bere. ut. ff. e. sed
reprobati. S. am-
plius.

Intra tempora. dummodo in inicio omnes p. p. ue-
rit. secundum quosdam. als non pōt. ut. ff. e. scire oportet.
S. scire autem. **Q**uod verius est secundū. io. dic. q. illd
quod ibi dicit quod similis est ei qui se no. excusauit q. om-
nes p. imo non proposuit. verum est. quod ad non nomina-
tas. quia oportet q. ad huc. p. onat si non est lapsus tps.
ut bic. et. ff. e. p. ter. litem. S. j.

Tempora. que sunt ista tempora babes. j. p. xvi. S.
Accursus.

Qui autem non appellent. Sed contra. ff. de appel. cū
in vna. S. tutor. Sed ibi appellatum fuit ab ipsa sententia
lata contra excusationē. sed ab ipsa datione appellari nō
potest. ut bic. et. ff. quādo appel. sit. l. j. S. si quis tutor. **S**
in alijs muneribus contra. quia a datione appellatur. ut
C. de ap. l. bi. qui. et. C. de temp. et. re. l. j.

Intra. l. dies. ita tamē. q. j. quatuor menses continē-
antur isti. l. dies. licet cognouerit se forte datū: circa finē
quatuor mensium: ut. ff. e. quinquaginta. ar. eius quod ē
ff. ad. l. iul. de adulte. l. mariti. S. p. ter. et. hoc secundū
quosdam. **Q**uod dicit q. hi quatuor menses currunt a die co-
gnitionis: sicut et quinquaginta. et hoc quantum ad cur-
sum cause. sed in iudicio est vsq. a d. l. dies. et sic parum vl-
tra menses duos potest bec causa durare post. l. dies. t. sic
intelligitur predicta. l. quinquaginta. **E**t q. ibi dicit in fi. a
die nominationis intra. subaudi et cognitionis. alias ve-
ro regulariter triennio durant lites. ut. C. de iudi. p. p. e-
randum. in p. inci.

Cognouerūt. Sed nūquid in dubio p. sumetur euz scē
re vel ignorare semp. Rñ. videtur q. semp. scire p. sumatur
etiā ex die nominationis. saltē extunc quando ad eum
noticia venire potuit. nisi p. bet se ignorasse. ut. C. de per.
tu. l. si tutor. Sed tamen p. tra dico. scilicet ut p. sumatur
semp. eum. ignorasse. nisi p. betur sibi scientia. ut. ff. de ad.

mi. tu. hoc autē. et. **C.** qui mili. nō pnt. sup. seruis. l. xij. r. ff. de pba. verius. Nec ob. predicta. l. si tutor. quia ibi publice erat notū. vñ nec iste tutor potuit ignorare. vt. ff. de iur. et facti igno. regula.

F. Excusare. i. dando initium excusationi: vt modo diximus. r. eam redi gēdo in scriptis p libellum: vt. ff. e. scire oportet. §. oportet. nō tam solus libellus hic sufficit. nisi pprobet excusatio em que ibi pntatur vt. ff. e. l. excusari §. **C.** Datu fuerit. tunc a testatore. sine a lege sine iudice. j. ti. j. §. ij. Accursum.

b. Capidē. i. miliarium. lapidibus em signabantur miliaria.

i. Ciginti miliarum. vt. p vno q. q. die viginti miliaria pputent: vt. ff. si quis cau. l. j.

k. Diez. f. d. b. d. dan terminus. in fra que se excusent. vel die excusare se debent.

m. Computari. caueas ne fallaris in hac pputatōe. si em per cētū miliaria ab est. vel min⁹ tñm habet dies quinquaginta. si autē abest vltra. etiā

per vñū miliarium. habet pzo quibuslibet. xx. miliaribus vñaz diem. r. sic pzo centum miliaribus habet quinq. dies. cum quinq. dies. xx. faciunt centum. item forte vñum diem. quia vltra est per miliarium vñū. vel parū pl⁹. itez xxx. dies habet. et sic habet. xxxvj. dies. r. ita est in deteriori conditione qui remotione est. sed tamen vt subicit ita est facienda cōputatio. ne sint minus q̄ quinquaginta dies. et sic apparet q̄ nisi per. xvj. dietas vel plus sit vltra centesimū miliarium. nō prodest adiectio. xxx. diez. vt. hic. et ff. e. scire. §. aliud autē. Accur.

n. Datus. patrimonii. facit. ff. e. ppter licem. §. fi. Sed contra. §. qui. da. tu. pos. §. certe. folue vt. ibi. Accur.

o. Qui tutelaz compellit. quasi sufficiat ei tñm seruis se. vt. ff. de neg. gesto. tutoz.

p. Non cogendum. facit ad hoc. C. e. ti. curatoz. Sed cōtra est ad hunc. §. C. eo. liberos. §. fi. Sed speciale est in liberto. vt non excusetur. licet tutor fuerit. Accursum.

q. Idem maritū. idem de sponso. vt. ff. e. l. j. §. fi. Accur.

r. Huc curatozem: sed pcurator pōt esse: vt. C. de pcur. l. maritus. ideo autem nō ponit hic tutozem. quia aliqua vxoz nō est pupilla. vt. §. de nup. in prin. Accur.

s. Excusare in proprio ponitur. nā et si vellet nō admitteretur. vt. C. qui. da. tu. pos. l. maritus. et est rō quia ppe affectum omnia sibi remitteret. Et hec sunt vera vbi dat⁹ curatoz fuit. postq̄ fuit sponso vel maritus. si vero pzi⁹ fuit tutor vel curatoz. non possit postea esse maritus. vt. C. de interdico. ma. per totū ti. Item hic marit⁹ qui post matrimonium fuit datus curatoz ignorans forte aliu debet ptere substitui: vt. C. e. l. amplissimi. et. l. licet.

t. Immisceat. sed si alius. scz de predictis qui excusatoz habet se immiscuit nō possit se excusare. vt. C. si ex fal. alle. l. secunda.

v. Si quis. falsis. vbi veritas fuit mutata. nam falsus in hū aliud est q̄ imutatio veritatis. vt in autē. de si. instru. in prin. colla. vj.

k. Onere. in dōt tpe dationis tenet. vt. C. si ex fal. alle.

intra centesimū lapidē sunt ab eo loco vbi tutoz datus sit

Si vō vltra centesimū lapidē habitāt. d innumeratōe scā vi

ginti miliarū diurnoz: r. ap̄lius triginta dierū q̄ tñm vt sciuola dicebat sic dñt cōputari. nē

min⁹ sint q̄ quinquaginta dies. Dat⁹ autē tutor ad vniuersū

primoniū dat⁹ eē creditur. Qui tutelā alie⁹ gessit inuit⁹

curatoz eiusdē fieri nō p̄pellit intantū vt lz pater q̄ testō tu

torē tederit: adiecerit se eū dē curatozē dare. tñm iurū eū

curā suscipere nō cogēdū. diu⁹ seu et⁹ r. antonin⁹ rescripserūt

Idem⁹ rescripserūt. maritū vxoz sue curatozē datū ex

cusare se posse. lz se immisceat. Si quis autē falsis allega

tionibus excusationē tutelē meruerit. nō est liberat⁹ one

re tutelē. **De suspectis tutoribus et curatoribus.**

l. j. in fi. r. facit ad hunc. §. ff. de re. iudi. diuus. et de excep. qui agnitis. r. C. si ex fal. in iur. p totum ti. Quid si est iniusta excusatio licet nō falsa vel nō gratioza. Rñ. pōt ad huc idē dici vt nō teneat in mioris. p̄iudiciū. vt. C. si ex fal. alle. l. j. Quid si p ignorantiam. Rñ. idem. vt. C. si ex fal. alle. l. vlti. licet als

sententia gratioza teneat. vt. ff. ad tre. seruo inuito. §. cuz p̄ctor.

S. Sciendū ē suspecti cri me ex lege. xij. tabu laz rescēdere. Datū

est aut ius remouēdi tutozes suspectos. rome⁹ p̄toz r. in p uincijs p̄sidib⁹ eaz r. legato

p̄cōsulis. Ostendim⁹ q̄ pnt de suspecto cognoscere. nūc vi

deam⁹ qui suspecti fieri pnt. Et quidē oēs tutozes pnt fie

ri suspecti. siue sint testamēta rj. siue nō. sed alteri⁹ generis

tutozes. q̄re et si legitim⁹ fue rit tutor accusari poterit. qd

si patronus. adhuc idem erit dicendum⁹ dummodo memi

nerimus fame patroni p̄cen dum⁹ esse. licet vt suspect⁹ re

motus fuerit. Cōsequēs ē vt videam⁹ qui possunt suspe

ctū postulare. Et sciendū est quasi publicā eē hāc accusa

tionē hoc ē oib⁹ patere quin imo et mulieres admittunt

ex rescripto diuoz seueri r. antonini. Sed he sole que pie

suspectus. Item quia qñq. erat puniendus vltra remotionēz vt. j. eo. §. sed si quis presens.

a. Domus. sic in autē. de defen. ciui. §. non habēte. colla. iij.

b. P̄toz. r. illi. cui a p̄toze. m. alata est iurisditio. vt. ff. eo. l. j. §. ij.

c. P̄sidib⁹. sub h. vocablo p̄iet. p̄cōsul. vt. ff. d. of. p̄si. l. j. d. Et legato. i. delegato a p̄cōsule. Sed hic nō habet ordi

nariam iurisdictione. ergo remouerej nō pōt. vt. ff. ad turpi. l. j. §. suspecti. que est cōtra. Sed dicunt quidā. nomen p̄sidis

ibi generale eē. vt etiā hunc delegatū. et sic omēz delegatū cō p̄bendat. vt. ff. de of. p̄si. l. j. §. vj. veri⁹ e in hoc legato duo eē sp̄alia. Qñū est vt de hoc criē possit cognoscere et diffinire vt

hic. r. ff. e. l. j. §. j. r. ff. de offi. eius cui man. est iurisdic. l. cogni

tio. Itē et aliud. vt de omni criē cognoscat. licet nō p̄nūciat. vt. ff. de offi. p̄con. solēt. restat ergo vt p̄ alium delegatū hoc fieri nō possit. nisi p̄ istū. r. p̄tozis. et. §. p̄tine dixi. C. flo.

e. Ostendimus. vt. §. p̄ri. §. Accur.

f. Tutoris. i. ois generē tutozes: siue sint testamētarj: siue datus: siue legitim⁹. nō aut oēs. i. boni r. mali qz boni etiāz si

paupes sint nō remouent⁹: vt. j. e. §. vlti. ponit ergo gñā sim guloz tutoz: r. nō singula sub generib⁹ posita: seu singula ge

nerum: sic r. als. j. de fideiussor. in prin. et. ff. de pecu. quā tute ronis. §. in peculio. r. ff. de iusti. r. iur. l. j. §. ius naturale. §. 5. nūqd eadē seruant in q̄libet alio curatoze. puta furio sic: vel p̄dici. Rñ. sic. vt. ff. e. l. ij. §. nō tantū. r. §. sed r. si quis.

g. Alterius. puta datui.

b. Sciendū. scz vt possit accusari r. moueri. §. 3. certe imo videt⁹ debere curatoz ad iugi: tā p̄no q̄ cūlibz legitimoz: nō aut remoueri: vt. ff. e. l. si tutor. q̄ est hunc p̄tra. Rñ. aliud ē cō silū non p̄ceptū: sic r. als. C. de nup. l. vidue.

i. P̄cedū. §. q̄libet p̄ccē cū p̄denat⁹ ob rōlū stati sit ifamio: vt. j. e. §. suspect⁹ aut. Rñ. cā nō exp̄ma i sentētia: vt. ff. e. bc. in prin. j. Rñ.

k. Cōsequēs. q̄si publicā: iō dicit q̄si qz nō cūlibz idistictē p̄mittit vt stati p̄obaf. publica aut ideo qz q̄si publica. i. cūlibet de p̄lo cōpetens: vt. j. de public. iudi. §. j. Accursum.

De suspectis tuto ribus et curatozibus Rubrica.

Sciendū. su specti. idest bñiul crimi nis accusa tio: salicet de suspec to. vel simplici? crimen suspecti. i. suspitionis.

3. Ex lege. ex quo est legitimū crimē nūquid inscribet q̄ accusabit. Rñ. pōt dici q̄ sic. vt. ff. d. p̄ ua. d. l. si. r. d. mu. et bo. rescripto. §. si quis. Alij cōtra. vt ff. e. l. in. §. p̄teza.

Sed illud pōt itel ligi quādo sine ac cusatozeres proce dit. aliud si cū ac cusatoze. vt dictum ē. §. Sed que erit b pena talionis. cum accusatoz nō sit tu tor vt remōcaf. rñ. infamia. vt. j. eo. §.

Procedit etiam impudice et facit ad hoc. **E**. pietatis. **S**.
fi. r. ff. c. l. j. §. pns. r. ff. de pecu. l. feminis. Sed extra. ff. de reg.
iur. l. ij. cu suis pcor. **S**o. hoc est spale. **I**tem in eo qd dicit ma-
tres admitti. extra. ff. de in lre iur. videam. **S**. sed. nec. **S**ed
certe si iuraret in lre. p filio plus matri pmitit. qz quasi eet
iudex. qz si filij no-
mine accusaret. cu
magis sit iudicial ar-
bitroru sic suspe-
ctus iudicand. **Y**el
no. sed no sic facim
est in arbitrio iudi-
cis. maxime iur no
uo fm qd no refre-
natur fm quofdas
postq est pstiti. vt
in auten. de iudi. §.
optet. col. vi. vel l3
postea taxetur. ra-
ro vel paz minuit.
de co. qd iuravit.
Depensam.
Imagina.
Egrediens. qd
fecit calphurnia vt
ff. de postu. l. j. §. se-
rum.
Continere. sub-
audi posse.
Fam. l. feminā
Impuberes. ne-
cessarioz. l. paren-
tum. et facit. ff. de i-
litem iure. l. videā-
mus. §. adolefces.
Suspectus. sic.
i. e. §. nouissime.
Et fide. l. bona.
Remoueri. qz
forte in alijs tutelis
male sit verfat. vt
ff. c. l. ij. §. si autē. et
dic remoueri. s3 no
accusari. vt. ff. eo. l.
be. in fi. qz buic est extra. vt ibi no possunt accusari suspecti ex
verbis. l. tñ. ta. sed ex sententia sic. vt bic dicit. vel dic q ante
qz gerat ex dolo tm accusatur suspectus. vt. l. c. l. ij. p cul-
pa no. et qd dicit in dicto. l. be. hoc vey est qñ ob ignauiaz fe-
cerunt. l. admistraverūt. postq vero ceperit gerere. et ppter
dolum r ppter culpa pōt accusari suspectus. vt. j. pri. §.
Suspectus. ob doli. puta sic. remoueo te. quia in dolo ta-
li fuisti. **A**ccursus.
Famosus. excepto patrono. vt. §. e. §. ondūm in fi. §. et.
ff. c. l. j. §. ostēdimus. **S**ed si remouet simpliciter n expiso
tolo vel culpa vid et q sp remaneat integre fame. vt. ff. c. l.
ij. in fi. et. l. be. §. qd ergo. **P**ōt tñ distingui. vtrū accusat. fu-
erit ob doli an ob culpa. aut ob vtrūq. in primo sic famosus.
in scdo no eque. in tercio intelligit semp ob culpa. nisi in cō-
trariū pbetur. pene em no sunt augende s3 demoliendū. vt.
ff. d. penul. pe. r. ff. d. li. r. p. l. cū qdā. r. ff. c. l. ij. §. ij. r. ij. **R**ñ.
Ob culpa. l. leuē vt leuissimā. secus si ppter lata. qz tunc
vid: infamis vt. ff. c. l. i. puberib. §. si fraus. et est rō qz dolo cō-
paratur. vt. ff. si menfor. fal. mo. dixerit. l. j. §. bec actio. et. ff. d.
pcar. l. qstū. §. cū quoz et. ff. de postu. l. qd nerua. nisi in duo-
bus casibus. **P**rimus in criminibus publicis. vt. ff. ad. l. cor. de
fcca. l. in lege. **S**ed in sacramēti delatōe in litem. vt. ff. de in-
litem. in. l. in actionibus. §. sed iudex in fi. bis em casibus la-
ta culpa dolo no opatur. **Q**el dic fm azo. r delata etiā intel-
ligi. vt sicut in pdicōne psonē dolo no opatur. vt dictū est. sic
in perditione fame. vt no fiat infamis. nec ob dicta. l. ff. c. i. pu-
beribus. qz de dolo intelligit. **Q**el dic. vt. j. statim dicā i glo.
j non similiter in fi.
Nō eque. l. no sūt fit famosus dānatus ob culpa leues si
cut ille qui remouet ob doli. fit infamis tñ d facto. sicut r alijs
qz fit famosus de facto solo. vt in pditionibus ex turpi cau-
sa descendētib. vt. ff. d. act. r obli. l. cessat. **I**tem in interdicit
et famosa causa similiter veniētib. vt. ff. de vi r vi ar. l. ne-
qz vnde vt. **S**ed videt q ex culpa leui quis fit infamis. vt. ff.
de bis q no. infra. l. liberos. §. notat. que ē buic extra. in eo qd
ibi dicit ignorantiā iuris no excusare ab infamia. **S**3 certe

tatis necessitudine ducte ad b
pcedūt: vtputa mater nutrit
qz r auia pnt. p r soroz. **S**3 et
si q alia mtr fuerit can^o ptoz p
pensā pietatē itellerit. no
lex verecūdiā egrediētis^o sed
pietate pductā no pūnere^o in
iuriā pupilloz. admittit eaz^o
ad a accusatōez. **I**mpuberes^o
no pnt tutores suos suspectos
postulare. **P**uberes autēz cu-
ratores suos ex cōsilio neces-
sarioz suspectos pnt arguere
r ita diuus seuer^o r antonius
rescripserūt. **S**uspect^o autē ē
q no ex^o fide tutelā gerit l3 sol-
uēdo sit. vt iulian^o quoqz scri-
psit. **S**3 auteqz incipiat tute-
lā gerere tutor posse eū qñ su-
spectum remoueri. **I**dem in-
lianus scripsit. **F**m eum con-
stitutuz est. **S**uspect^o au-
tem remotus siquidēz ob do-
lum famos^o est. si ob^o culpaz
non^o eque. **S**3 quis autē su-
spectus postulat. quoad^o eo^o

pōt dici. q iure ignorantiā sit lata culpa. qd sic pbo qz oēs
debet scire iura. exceptis paucis. l. mulieribus minoribus.
r militibus. vt. ff. d. iur. r fa. igno. l. reglā. r. c. d. legi. r cō. l.
leges. et. §. de iur. r facti igno. l. psonca. ergo si quis igno-
rat ē in lata culpa cū culpa lata sit id ignorare qd oēs sci-
unt. vt. ff. de ver-
fig. l. late culpe. n
est ergo miz. si ē
infamis. vt. ff. c.
l. impubribus.
§. si. **Q**el verius
fm azo. lata cul-
pa no infamat p
sententiā dāna-
tum. sed ipō scō
sic si ē tale factū
vt in dicta. l. libe-
rorū. §. notatur.
Et sic sūt tres ca-
sus vbi lata cul-
pa no opatur do-
lo. vnus bic. duo
in glo. supiori. q
incipit. l. leuē. r c.
Si quis autē.
interdicat. ar. vt
donec platus ac-
cusatur. q no de-
beat admistrare
ecclesiastica bona.
r facit ad hoc. **E**.
de sen. pal. l. ff. et
ff. c. impubrib^o
r. c. l. cū quem
vt suspic. et. ff. d.
sol. qz forte. §. j.
Accursus.
Quoad. id est
doli. **A**ccu.
Sed si susce-
pta i. incepra.
Decesserie.
accusatione pen-
dente. **A**ccu.
Extinguū. qz no nisi vt ab ea remoueat intendit. sed
ex quo mortuus est. vey remotus est. et quod bic dicitur
si tutela morte tutoris finiat. idem est si quocumqz alio
modo finita tutela sit. vt. ff. c. l. pe. §. penul. **A**ccursus.
Si quis tutor. decernant p iudice. **A**ccu.
Et in possessione. sed r mulcta iudici poterit. vt. ff. de
arbi. l. no distinguemus. §. si arbiter. et facit. ff. c. impuberi-
bus. §. si. **A**ccursus.
Sus. als est tutoris in tertu. als non est. sed tamē sub
auditur. vt. ff. eo. l. impubribus. sed aliq dicit eius s3 pu-
pili. vt ita administratio tutori auferatur.
Dicitur. causa custodia. non vt ex eis alatur. sed vt
cautus sit pupillo si male gessit tutor. sed de suo. vt. ff. vbi
pu. edu. debe. l. fi. in fi.
Si quis ptesens. scilicet tutor.
Decerni. puta si negat alimenta posse decerni. i. dari. r
quod sequitur. si hoc per mendatium. r. sit de responsio-
ne. **A**ccursus.
Mendatium. quid si no dicat p mendatium. imo veruz
dicat. nunquid de suo alere tenetur. **R**ñ. no. vt. ff. vbi pu.
edu. pe. l. ij. §. fi.
Remittendū. s3 no remouendū. vt. ff. c. l. tutor. §. tu-
tor. **A**ccursus.
Placuit. hoc ideo. quia maior pena imponetur. qz re-
motio. vt. ff. de offi. pre. vr. l. j. §. item solent.
Remittit. l. puniendus extra ordinē. vt. ff. de tutel. l. i.
eos. **E**t no. h. ar. s eos doctores q pecunia data sibi acqui-
runt scolares. vt. ff. de offi. p. vr. l. j. §. itē solēt. r in autē. vt
ea que picant infamata. §. i. colla. v. **A**ccursus.
Remittit. ob hoc etiā vt ingratus accusari pōt. vt. **E**.
de libe. et eoz liber. liberti. et fa. l. c. l. j. et. ij. **A**ccu.
Nouissime. i. in vltia pte b^o. r. ff. c. d. in fi. l. nouissime. ac.
Crasad. i. aiandi ad deliquēdū. sic. ff. d. pē l. capitaliū.
§. crasatores. d inde crasoz. ris. i. nitor ad malū. **A**ccu.
Destac. facit. ff. c. l. suspect^o. r. l. qz satis dat^o. **E**t facit

indubio
non amodo
sunt psumēdu
luna
pura
equo

in ar. ad questionē talem si em libru et ante q̄ solua precū
p̄periam alicui vel viciosum q̄ nō teneat soluere precū
quia expedit potius nō soluere q̄ cautionem de reddē-
do in cam cūctiois vel vici recipere quibus p̄sonar. ff.
de p̄pen. l. ij. r. l. in q̄ cau. inter. re. l. fi. r. l. et vnicuiq̄ li-
ceat. l. ij.

Suspectum.
nam tutores su-
spectum nō fa-
cultates parue:
sed fraudulenta
vel callida p̄uer-
satio in reb⁹ pu-
illaribus omē-
dat. i. probat.
heres vero solis
facultatibus par-
uis suspect⁹ ha-
bet⁹ creditorib⁹:
vt hic et. ff. d. p̄si.
credi. l. si credito-
res.

Remoued⁹
nō enim vidē q̄
sic vt. l. de tu. r.
cu. qui fati. non
da. l. ij. q̄ est huic
contra. So. ibi
nō spellit p̄pter
paupertatem. sed
quia nō satis da-
bat. hic autē fati
dedit. p̄fesset ta-
men iste se excu-
sare. q̄d dic vt di-
xi. d. r. s. in. §. sed
r. p̄pter paup̄ta-
tem. Est tñ huic
curator adingē-
dus. vt. §. de cu.
§. interdū. r. l. d.
e. pietatis. r. l. d.
peri. tu. l. j. Acc.

Explicat liber prim⁹. Incipit liber scd⁹ d re y diuisione.
De re y diuisione. dictū est de p̄sonis sequit de reb⁹
vt p̄misi. §. de iur. na. gen. r. ci. §. fi. de quib⁹ dicit vsq̄ ad
ti. de ob. Et in hoc medio dicit qualiter acquirunt res iu-
re naturali. vt a. §. singulor⁹ vsq̄ ad ti. de vsuca. Itē qua-
liter iure ciuili. vt ab inde in autē. Itē qualiter p̄ vnueritatē vt ex te-
stamento vel intestato vel simili mō. vt a ti. de testa. vsq̄
ad ti. de obligationibus. Accursius.

Supiore libro de iure p̄sonar ab illo. ti. d. iu. p. vsq̄
ad. sicut p̄misi. §. d. iu. na. §. fi. buc. ac.
Patrimonio. scz aptitudine. apte em sunt eē
in patrimonio: vt res p̄ derelicto habita.

Et extra. i. aptitudine. quia nō sunt apte sint in pa-
trimonio. vt sunt res sacre vel religiose. vt. §. e. §. nullius.
Interdū tñ dicte res sunt in patrimonio. vt si ab hostib⁹
capte sint. vt. ff. de relig. l. cum loca.

Habent. talis diuisio hic sumit. Re. alie sunt in pa-
trimonio. alie extra. que videt insufficientis. nā alie sūt nec
in patrimonio nec extra. vt seruitutes. vt. ff. d. vsufruc. l. e.
l. j. extra. Sed io. dicit q̄ hic p̄ueris loquit simpliciter. nā
quodam p̄ tocendis p̄ueris dicunt que als nō dicerent:
vt. ff. de act. et ob. l. obligationū. in fi. q̄d nō est verisimile
q̄ p̄pter p̄ueros male loquat. vnde nō placet. Alii dicunt
hic de corporalib⁹ reb⁹ tñ loqui q̄d est falsum. q̄d collig-
it ex p̄tinatione huius ti. ad quatuor sequētes. Nos
dicimus seruitutes esse in bonis. cū eaz nomie agamus.
et excipiamus. vt. ff. de acqui. re. do. rez. r. l. statuas q̄d autē
in dicta. l. d. eas nō esse in bonis vel extra. dicit io. q̄ p̄ se
non censent. vt et possessio tigni in domo positi. quia nō
intelligit tigni dñ durat tomus p̄ se. vt. ff. de vsuca. euz q̄
d.

Quedam. hic fit alia diuisio. Accur. floren.

Comunia sunt. non tñ agitur communi. di. scdm pla.
f. d. mniū. §. vsu nō p̄prietate vt dicit. §. e. §. et quide. Ac.
g. Quedam publica. i. quasi populi. scz oim p̄p̄oz. vt
§. fi. §. consequens. r. j. eo. §. flumina. als dicit publicus

quod est huius populi vel illius tñ. vt campus marcius. vt
l. de sacrosan. eccle. l. fi. et bec dicitur magis vniuersitatis.

Accursius. florentinus.
b. Vniuersitatis. vt. j. eo. §. vniuersitatis.
i. Nullius. vt. j. eo. §. nullius.

que ex varijs causis cuiq̄ ac-
quirunt: sicut ex subiectis ap-
parebit. Et q̄dez naturali
iure coia sunt omnium hec. a er
aqua p̄fluens et mare. r. p̄ b
littoza maris. Nemo igit ad
littoza maris accedere phibe-
tum tñ villis et monumētis
et edificijs se abstineat. qz nō
sunt iurisdictionū sicut r mare

Flumina aut oia r portus
publica sunt. Ideoq̄ ius pis-
candi omnib⁹ comune est in
portu fluminibusq̄. Est at
littoza mari quaten⁹ hybern⁹
fluctus maximus excurrit

Ripar⁹ quoq̄ vsus publi-
cus est iurisdictionū sicut ipsi
fluminis. Itaq̄ naues ad eas
applicare: funes arborib⁹ ibi
natis religare: onus aliquod i
his reponere: cuiuslibet libez ē
sicut p̄ ipsum flumē nauigare
Sed p̄prietas earuz illoz est
quoz p̄dūs adherent. q̄ te
cā arbores q̄z in eisdem nate

illud est verum quo ad iurisdictionem. vere tamē sunt coia.
vt hic. sic. l. de quad. p̄e. l. bene a zenone: secus in ripa flu-
minis. que nō est publica: licet flumen sit publicum. vt. §. e. §.
ripaz. ibi sed p̄prietas. et p̄t esse r. quia in inundatio flumis
raro venit. et ideo esse potest vtilitas in p̄prietate ripe. at ma-
re assidue inundatur: vnde puula esset vtilitas non ergo p̄
p̄prietas queritur. vt. l. de bo. que li. l. §. fi.

Cillis. ab alio ibi positus. et habet duas significaciones.
videtur em caupona quedam in qua nō habitat: sed vel rbe-
tia reponitur: vel p̄pter aqua ibi p̄fugitur: vel fruct⁹ repo-
nuntur. vt hic. r. ff. de vsufruc. arborib⁹ in p̄si. si do ibi bitare
eēt p̄ q̄m vrbani. vt. §. de serui. §. p̄dioz. Itē d. villa p̄gre-
s. Et monumētis. quid sit monumentū. ba-
bet. ff. de religiosis. l. ij. §. monumentum.

Edificijs. scilicet alijs.

Iuris gentiū. i. coia d iure gentiū. sicut et mare imo eo-
rū quib⁹ edificauerūt. vt. ff. e. l. intantū. Acc. floren.

Sicut r mare. hic p̄tinua q̄d est. §. statim est autē. r.

Flumina aut oia. §. p̄petua. vt padus r rhen⁹. quedā em
sunt p̄uata: vt fossata in agris posita que q̄q̄ currūt q̄q̄z
nō. vt. ff. de flu. et ne q̄d in flu. l. j. §. ij. r. ff. c. nemo. in fi. Accu.

Dibus. nec qui sūt p̄mo lōgo tpe piscatu s alii supueni-
entem repellere p̄t. vt. ff. de vsuca. l. fi. nisi forte. r. r. an. vt
ff. de diuer. r temp. p̄scrip. si quisq̄. vel scdm i o. intellige bāc
legem si quisq̄ q̄n erat in pos. piscandi. Accur.

De. i. in coi oibus patet nō autē ē coe. i. publ icū. scdm io.

Et autem littoza. vt. ff. de ver. sig. l. littoza.

Hibern⁹. i. byemal q̄n vērō vnd trabūt. q̄ d. quātūcūq̄
mare aliq̄ tpe p̄ extēdit i byeme vlcstare tan tñ ē lite? cū

Excurrit. hic continua q̄d est. §. e. §. littozom.

Riparum. scz fluminis.

Pentū. i. d iur. gē. vel. i. oibus gētib⁹ hoc p̄ publice patet

Ear. r. ripaz. Illoz. scz boim quoz. r.

Adherent. s. q̄d si via publica est in medio in ter flumen
et aru. r. r. idem q̄d hic. vt. ff. d. acqui. rez. do. l. in arau.

In eisdem. scilicet ripis.

Que varij. scz
que sunt singulor⁹.
nec em ad supiora
refertur. Accu.

Et subiectis vt
j. eo. §. singulor⁹ vt
q̄ ad fi. et.

Et quidem na-
turali iure. i. iur. gē.
est q̄d naturali rōe
inductū. vt. ff. de iu-
sti. r iure omēs. §.
q̄d vero. de quo hic
loquitur. vt. §. e. §.
singulor⁹. et in fi. h⁹
§. nāz iure natura-
li p̄meuo etiaz alia
essent coia. Accur.

Oia. nō tñ agi-
tur communi di. fm
pla. nisi postq̄ scā
fuerint occupatuz
Et q̄d dicit oim scz
vsu nō p̄prietate vt
p̄dicit.

Profluens. id
est de celo cadens.

Et mare. sic. ff.
de iur. l. iniuriar⁹
§. si quis p̄bdeat.

Accursius.

Et p̄ boc. i. p̄ co
sequens. cum sit ac-
cessio maris. ar. §. e.
§. si tamen. §. cō-
tra. ff. ne quid ilo-
pu. littoza. vbi dicit
tur littoza esse po-
puli romani. Sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed

sed